

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy

DZIAŁ CZASOPISM

Sf prasa 769

GAZETA KOMUNALNA:

Urzędowy organ dla gmin politycznych Nowa Wieś, Nowy
Bytom, Kochłowice, Pawłów, Bykowina, Halemba, Kłodnica

Nowa Wieś

1928 nr 5-8

Gazeta

Komunalna

1928

469/1

Gazeta Komunalna

Urzędowy organ dla gmin politycznych Nowa Wieś, Nowy Bytom, Kochłowice, Pawłów, Bykowina, Halemba i Kłodnica.

Redakcja i administracja:
Urząd gminny Nowa Wieś
Telefon 35.

Środa, 1. lutego 1928.

Cena prenumeraty 1 zł. miesięcz.
Ogłoszenia 12 gr., Reklamy 40 gr. za wiersz mm

Dział urzędowy.

Wydział Skarbowy Województwa
Śląskiego w Katowicach.

L. II. — 352/28.

Obwieszczenie

w sprawie podatku dochodowego na rok podatkowy 1928.

Podaje się do publicznej wiadomości, co następuje:

Termin do składania zeznań o dochodzie do wymiaru podatku dochodowego na rok podatkowy 1928 upływa:

dla osób fizycznych i spadków wakujących z dniem 1 marca 1928 r., dla osób prawnych z dniem 1 maja 1928 r.

Powyższy termin nie obowiązuje jednakowoż osób, których główny dochód płynie:

1. z nieruchomości gruntowej, nieprzekraczającej 30 ha;
2. z przedsiębiorstwa handlowego, obowiązującego do nabycia świadectwa przemysłowego według IV. i V. kategorii dla przedsiębiorstw handlowych wszędzie i według III. kategorii handlowej w miejscowościach III. i IV. klasy;
3. zakładu przemysłowego lub warsztatu rzemieślniczego, wolnego od obowiązku nabycia świadectwa przemysłowego, lub opłacającego ten podatek według VIII. kategorii przedsiębiorstw przemysłowych;
4. z domów mieszkalnych, składających się powyżej z czterech izb.

Osoby te zobowiązane są do składania zeznań tylko wtedy, gdy otrzymają osobne wezwanie władzy podatkowej, a w takim razie termin do składania zeznań o dochodzie dla tego rodzaju płatników upływa w 30 dniu, licząc od dnia następnego po doręczeniu przez władzę podatkową wezwania do złożenia zeznania.

Zeznanie należy składać o wszystkich dochodach, z wyjątkiem dochodów z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, otrzymywanych w kraju.

Osoby, czerpiące dochód z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłacanych zagranicą, winny w zeznaniu wykazać odrębnie dochód z tego rodzaju uposażeń stosownie do wskazówek, zamieszczonych na blankiecie zeznania o dochodzie.

Przepisane do składania zeznań formularze wydają bezpłatnie właściwe władze podatkowe.

Wypełnione formularze zeznań należy składać do tych władz podatkowych I. instancji, w których okręgu osoby podlegające podatkowi miały miejsce zamieszkania w dniu 15 grudnia 1927 r.

Składanie zeznań może być również uskutecznione należycie opłaconym listem poleconym bezpośrednio pod adresem właściwej władzy podatkowej, względnie złożone ustnie do protokołu we właściwym urzędzie skarbowym.

W razie niezłożenia zeznania w powyższym terminie wymiar podatku będzie uskuteczniiony na podstawie materiałów, jakimi władza rozporządza, płatnicy zaś, którzy w przepisany termin nie złożą zeznania, ukarani będą grzywną do 100 zł.

Kto świadomie w celu uchylenia się od ustawowej powinności podatkowej osoby własnej lub przez siebie zastępowanej złoży nieprawdziwe zeznanie, które przyczyni się może do udaremnienia wymiaru lub uszczuplenia ustawowo należącego się podatku, niezależnie od obowiązku dopłaty należności podatkowej — o ile nie zagraża kara surowsza w myśl powszechnej ustawy karnej — ulegnie karze pieniężnej od jednokrotnej do dwudziestokrotnej sumy niewymierzonego, uszczuplonego lub narażonego na jedno lub drugie podatku, a w razie obojętności obciążających — nadto karze pozbawienia wolności do 1 roku.

Zegary, zegarki
biżuterja,
instrumenty
muzyczne,

rowery i części
do tychże
najkorzystniej
u

P. KMIECIAKA

Telefon 51 **NOWA - WIEŚ** Sienkiewicza 1

Towarzystwom udzielam rabatu.

II.

Niezależnie od złożenia zeznania płatnicy, obowiązani do składania zeznań, bez wezwania ze strony władzy wymiarowej, winni są sami obliczyć oraz wpłacić do dnia 1 maja 1928 r. do kas skarbowych wprost, względnie za pośrednictwem Pocztowej Kasy Oszczędności połowę podatku, przypadającego od wykazanego w zeznaniu dochodu wedle obowiązującej skali podatkowej, a dowód uskutecznienia zapłaty w oryginale lub też w odpisie, podpisanym przez płatnika, przestawić władzy podatkowej.

Osoby, które w terminie wyznaczonym do składania zeznań, zeznania nie złożyły, obowiązane są do dnia 1 maja 1928 r. uiścić połowę podatku, wymierzonego za rok podatkowy 1927.

Płatnicy zamieszkali na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego, mają równocześnie w tym samym terminie wpłacić połowę podatku komunalnego, który wynosi:

Przy dochodzie ponad 1.500 zł. do 24.000 zł. 4 %
Przy dochodzie ponad 24.000 zł. do 88.000 zł. 4,5 %
Przy dochodzie ponad 88.000 zł. do — zł. — 5 %
dochodu podatkowego.

Katowice, dnia 5 stycznia 1928 r.

Naczelnik Wydziału Skarbowego

Dr. Bielak w. r.

Ogłoszono:

Nowa Wieś, dnia 28 stycznia 1928.

Zarząd Gminy.

Rozporządzenie Ministrów

Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa
z dnia 29 grudnia 1927 r.

o przedłużeniu mocy obowiązującej rozporządzenia z dnia 8 lipca 1927 r. o uldze celnej na śledzie solone.

Na podstawie art. 7 lit b) ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 777) zarządza się, co następuje:

§ 1. Termin mocy obowiązującej rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 8 lipca 1927 r. o uldze celnej na śledzie solone (Dz. U. R. P. Nr. 61, poz. 540) przedłuża się do dnia 30 czerwca 1928 r. włącznie.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1928 r.

Minister Skarbu:

(—) G. Czechowicz.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) E. Kwiatkowski.

Minister Rolnictwa:

(—) K. Niezabykowski.

Rozporządzenie

Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 20 grudnia 1927 r.

wydane w porozumieniu z Ministrami Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa o uregulowaniu wypieku chleba pszenno-żytniego.

Na podstawie art. 1 i 7 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527) o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku, zarządza się, co następuje:

§ 1. Zakazuje się wypieku na sprzedaż chleba pszenno-żytniego z ciasta innego, jak tylko z ciasta zawierającego 25 części maki pszennej, 50 proc. przemiału oraz 75 części maki żytniej, pochodzącej z 65 proc. przemiału.

§ 2. Zakazuje się wypiekania na sprzedaż chleba pszenno-żytniego w bochenkach innych, aniżeli o wadze pełnych kilogramów, to znaczy waga bochenków tego chleba powinna wynosić 1 kg., 2 kg. i t. d.

§ 3. Dla umożliwienia kontroli nad przestrzeganiem postanowień niniejszego rozporządzenia powiatowe władze administracji ogólnej uprawnione są do:

a) żądania potrzebnych wyjaśnień ewentualnie na podstawie ksiąg i dokumentów handlowych od osób, i zakładów, zajmujących się przetwarzaniem w celach przemysłowych maki żytniej i pszennej na pieczywo dla użytku powszechnego;

b) wstępu do lokali przemysłowych, handlowych i składów osób i zakładów w punkcie a) wymienionych.

§ 4. Winni przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia karani będą na podstawie art. 4 i 5 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527).

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w dni czternaście od dnia ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) Sławoj Składkowski.

Minister Skarbu:

(—) G. Czechowicz.

Minister Przemysłu i Handlu:

(—) E. Kwiatkowski.

Minister Rolnictwa:

(—) K. Niezabykowski.

(Dz. U. R. P. z dnia 4 stycznia 1928 r. Nr. 1, poz. 4).

Obwieszczenie

Wszyscy bezrobotni zarejestrowani w kom. Urzędzie pośrednictwa pracy w Nowej Wsi, lecz nie pobierający zasiłków dla bezrobotnych, powinni się zgłosić do kontroli w Urzędzie Pośrednictwa Pracy w Nowej Wsi, ul. 3-go Maja (stara szkoła) i to w następującym porządku:

Tylko Nowa Wieś,
w poniedziałek, dnia 6 lutego 1928 r. od godziny:

8—9 A, B, C, D, E,

9—10 F, G, H, J,

10—11 K, L, M,

11—12 N, O, P, R,

12—1 S, T, U,

1—2 W, Z.

Bezrobotni, którzy nie zastosują się do powyższego rozporządzenia w oznaczonym terminie zostaną z ewidencji wykreśleni i tracą wszelkie prawo do ewentualnego przydzielenia pracy lub udzielenie jakiegobądź nadzwyczajnej zapomogi.

Począwszy od 1 stycznia 1928 r. kontrola dla bezrobotnych nie pobierających zasiłku odbywać się będzie dla Nowej Wsi, każdy pierwszy poniedziałek w miesiącu.

Legitymacje bezrobotnych należy z sobą przynieść.

Nowa Wieś, dnia 25 stycznia 1928.

Naczelnik gminy:

w z. Nowo k.

**Rozporządzenie Prezydenta
Rzeczypospolitej**

z dnia 19 grudnia 1927 r.

w sprawie pobierania w okresie od 1 stycznia 1928 r. do 31 marca 1929 r. nadzwyczajnego 10%-go dodatku do podatków bezpośrednich, podatków pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jako też do wypłacanych, względnie przymusowo ściąganych zaległości wyżej wymienionych danin.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o uposażeniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam, co następuje:

Art. 1. W okresie od 1 stycznia 1928 r. do 31 marca 1929 r. pobierany będzie na cele równowagi budżetowej nadzwyczajny dodatek, określony w art. 5 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 376) a pobierany w roku 1927 na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10 grudnia 1926 roku (Dz. U. R. P. Nr. 121, poz. 697), w wysokości 10% do uiszczonych w tym okresie podatków bezpośrednich, podatków pośrednich, opłat stemplowych, podatku spadkowego i od darowizn, jako też do wpłacanych, względnie przymusowo ściąganych zaległości wyżej wymienionych danin.

Art. 2. Powyższy dodatek nie będzie pobierany do podatku dochodowego od uposażeń służbowych (dział II ustawy o państwowym podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z r. 1925, Nr. 58, pz. 411), podatku od lokali i placów niezabudowanych, podatku majątkowego, daniny lasowej, opłat stemplowych, przewidzianych w art. 102 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570) opłat celnych, jak również do dodatków samorządowych.

Art. 3. Należności skarbowe, określone w art. 1 niniejszego rozporządzenia, które w dniu 31 marca 1929 r. będą stanowiły zaległość, z wyjątkiem należności, wymienionych w art. 2, pobrane zostaną w okresie po 31 marca 1929 r. łącznie z 10%-wym nadzwyczajnym dodatkiem.

Art. 4. Obliczanie i pobór 10%-go nadzwyczajnego dodatku należy do obowiązku tych organów skarbowych, względnie samorządowych, które są powołane do wymiaru i poboru odnośnych danin publicznych.

Art. 5. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1928 r.

Prezydent Rzeczypospolitej: (—) I. Mościcki.
Prez. Rady Min. i Min. Sp. W. (—) J. Piłsudski.
Minister: (—) K. Bartel.

Min. Spr. Wewn.: (—) Sławoj Składkowski.
Min. Spr. Zagran.: (—) August Zaleski.

Minister Skarbu: (—) G. Czechowicz.
Min. Sprawiedliwości: (—) A. Meysztowicz.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: (—) Dr. Dobrucki.

Minister Rolnictwa: (—) K. Niezabytowski.

Min. Przem. i Handlu: (—) E. Kwiatkowski.

Minister Komunikacji: (—) Romocki.

Min. Robót Publicznych: (—) Moraczewski.

Minister Pracy i Op. Sp.: (—) Dr. Jurkiewicz.

Min. Reform Roln.: (—) Witold Staniewicz.

Min. Poczty i Telegr.: (—) Bogusław Miedziński.

(Dz. U. R. P. z dnia 23 XII. 1927 r. Nr. 114, poz. 972).

Katowice, dnia 1 grudnia 1927 r.

Starostwo Katowickie

L. dz. G. 885/28.

Dot.: licencjonowanie buhai
i kozłów.**Wykaz buhai i kozłów**

którym udzielono licencji w dniu 29 września 1927 r.

1) Aleksa Paulina, Nowa Wieś, kozioł rasa Langensalca, siwo-sz. 2 l.

2) Wypior Jan, Nowa Wieś, buhaj, rasa nizinna, czarno-biały, 1 r. 9 mies.

3) Dworaczek Marja, Nowa Wieś, kozioł, rasa szwajc. biały 1 i pół roku.

4) Bandulik Matylda, Nowa Wieś, kozioł, rasa Langensalca, brunatnoczarny, 1 i pół roku.

5) Figura Urszula, Nowa Wieś, kozioł, rasa szwajc. biały 2 l.

6) Lorke Berta, Halemba, kozioł, rasa szwajc. biały, 1 i pół roku.

7) Krzykowski Herman, Halemba, buhaj, rasa nizinna, brunatno-biały.

Starosta:

w z. Dr. Gawlas.

Wyżej podany wykaz buhai i kozłów, którem udzielono licencji, podaje się do wiadomości z tem, że tylko wykazane zwierzęta uprawnione są do stanowienia cudzych krów i kóz. Stanowienie przez nielicencjonowane zwierzęta jest niedopuszczalne.

Zwraca się uwagę na rozporządzenie policyjne z dnia 23 kwietnia 1914 r. ogłoszone w Gazecie Urzędowej Powiatu Katowickiego nr. 17, str. 126/127

Obwieszczenie.

(Dot. nowej ustawy o ubezp. pracowników umysłowych).

(Ciąg dalszy).

Powstanie i ustanie obowiązku ubezpieczenia.

Obowiązek ubezpieczenia rozpoczyna się od pierwszego dnia tego miesiąca kalendarzowego, w którym pracownik objął zajęcie, uzasadniające ten obowiązek, a zajęcie trwało przynajmniej 14 dni w ciągu tego miesiąca kalendarzowego, w przeciwnym zaś razie od pierwszego dnia następnego miesiąca kalendarzowego z tem samem zastrzeżeniem.

Obowiązek ubezpieczenia ustaje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym pracownik objął zajęcie, uzasadniające ten obowiązek, a zajęcie trwało przynajmniej 14 dni w ciągu tego miesiąca kalendarzowego, w przeciwnym zaś razie od pierwszego dnia następnego miesiąca kalendarzowego z tem samem zastrzeżeniem.

Obowiązek ubezpieczenia ustaje z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym osoba ubezpieczona utraciła charakter pracownika umysłowego albo uzyskała prawo do renty inwalidzkiej wzgl. starczej.

Pracownika, nie wykonyującego faktycznie czynności służbowych, uważa się za pozostającego w zatrudnieniu tak długo, jak długo otrzymuje od pracodawcy wynagrodzenie lub ma prawo do wynagrodzenia.

Grupa zarobkowa	Rzeczywiste wynagrodzenie miesięczne od ..... do wyłącznie	Płaca podstawowa	Pełna składka za ubezpieczenie emerytalne i na wypadek braku pracy	Składka za ubezpieczenie				
				emerytalne		na wypadek braku pracy		
				przy pobo- rach	przypada do opłaty na			
					pracodawcę	pracownika	pracodawcę	pracownika
A	60—90 zł.	60 zł.	6 zł.	do 60 zł. ponad 60 zł.	4,80	—	1,20	—
B	90—120 „	90 „	9 „		2,90	1,90	0,70	0,50
C	120—150 „	120 „	12 „		4,30	2,90	1,10	0,70
D	150—180 „	150 „	15 „		5,80	3,80	1,40	1,00
E	180—220 „	180 „	18 „		7,20	4,80	1,80	1,20
F	220—260 „	220 „	22 „		8,60	5,80	2,20	1,40
G	260—300 „	260 „	26 „		10,60	7,00	2,60	1,80
H	300—360 „	300 „	30 „		12,50	8,30	3,10	2,10
I	360—420 „	360 „	36 „		14,40	9,60	3,60	2,40
J	420—480 „	420 „	42 „	do 400 zł. ponad 400 zł.	17,30	11,50	4,30	2,90
K	480—560 „	480 „	48 „		14,40	14,40	3,60	3,60
L	560—640 „	560 „	56 „		16,80	16,80	4,20	4,20
M	640—720 „	640 „	62,40 zł.		19,20	19,20	4,80	4,80
N	720 i wyżej	720 „	68,80 „		22,40	22,40	5,60	5,60
		720 „	68,80 „	do 800 zł. ponad 800 zł.	25,60	25,60	5,60	5,60
					28,80	28,80	5,60	5,60
					23,00	34,60	4,50	6,70

Osoby, nie otrzymujące za swoje usługi żadnego wynagrodzenia lub niższe od 60 zł. miesięcznie, podlegają ubezpieczeniu wedle grupy A, osoby zaś otrzymujące wynagrodzenie miesięczne przekraczające 720 zł., zalicza się do grupy najwyższej: N odnośnie do ubezpieczenia:

- na wypadek niezdolności do wykonywania zawodu,
- na starość,
- na wypadek śmierci, zaś do grupy L odnośnie do ubezpieczenia na wypadek braku pracy.

Wysokość składek.

Wysokość składki na pokrycie świadczeń emerytalnych wynosi na przeciąg pierwszych 5-ciu lat 8% płacy podstawowej w odpowiedniej grupie zarobkowej, przyczem nie uwzględnia się kwot do 5-ciu groszy włącznie, kwota zaś ponad 5 groszy zaokrągla się w górę do najbliższej dziesiątki, wysokość zaś składki na pokrycie świadczeń, przewidzianych rozporządzeniem niniejszem na wypadek braku pracy wynosi 2% płacy podstawowej w odpowiedniej grupie zarobkowej przy uwzględnieniu groszy jak powyżej.

	przy miesięcznym wynagrodzeniu	pracodawca płaci	pracownik płaci
1. powyżej	60—400 zł	3/5	2/5
2. „	400—800 „	1/2	1/2

(Ciąg dalszy nastąpi.)

§ 7, według którego będą karani do 30— złotych względnie odpowiednią karą wolnościową nie tylko właściciele kozłów nielicencjonowanych, a używanych do stanowienia obcych zwierząt, ale taksamo właściciele kóz, którzy do stanowienia używają kozłów nielicencjonowanych.

Taksamo narażają się na dotkliwe kary właściciele buhaji i krów na podstawie rozporządzenia policyjnego z dnia 23 lutego 1912 r. — Dziennik Urzędowy Nr. 10, pozycja 211.

Winnych przekroczenia powyższych rozporządzeń policyjnych, uprasza się ze względu na dobre bydlą chlewnego donieść do ukarania.

Nowa Wieś, dnia 20 stycznia 1928 r.

Naczelnik Urzędu Okręgowego:

w z. Nowok.

Dobrowolne kontynuowanie ubezpieczenia obowiązkowego i dobrowolne ubezpieczenie.

Osoby, których obowiązkowe ubezpieczenie ustało z jakiegokolwiek powodu, z wyjątkiem niezdolności do wykonywania zawodu, mają prawo dobrowolnego kontynuowania ubezpieczenia pod warunkiem osiągnięcia w chwili ustania obowiązkowego ubezpieczenia co najmniej 4 miesięcy składek.

Zasady i warunki, na jakich oparte będzie ubezpieczenie dobrowolne oraz taryfy ubezpieczeniowe określi statut Zakładu.

Wynagrodzenie podlegające zaliczeniu do ubezpieczenia obowiązkowego.

Do wynagrodzenia podlegającego zaliczeniu do ubezpieczenia należy, prócz miesięcznej płacy stałej w gotówce także udział w zyskach, wynagrodzenie w naturze i wszelkie inne wynagrodzenia, które ubezpieczony otrzymuje na podstawie przepisów prawnych, umowy, lub zwyczaju, zamiast płacy lub obok niej.

Wartość wynagrodzenia w naturze ustala Zakład Ubezpieczenia Pracowników Umysłowych, względnie na wniosek tego Zakładu powiatowa władza administracji ogólnej miejsca zatrudnienia pracownika, po wysłuchaniu opinii organizacji pracowników i pracodawców.

Osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zaliczane będą stosownie do otrzymywanego wynagrodzenia do następujących grup zarobkowych:

(Wysokość składki i rozdział jej na pracodawcę i pracownika przy każdej grupie:)

Ogłoszenie!

Podaje się do publicznej wiadomości, że budżet gminy Nowy Bytom na rok rachunkowy 1928 jest w myśl ust. 2 § 119 ordynacji wiejskiej z dnia 3 lipca 1891 r. wyłożony w gmachu gminnym, pokój nr. 6

od 24 stycznia do 6 lutego 1928 r.

włącznie w godzinach urzędowych.

Prawo wglądu służy każdemu prz należnemu do gminy.

Nowy Bytom, dnia 23 stycznia 1928 r.

Naczelnik gminy:

(—) Machoń.

Obwieszczenie.

Z dniem 1 stycznia 1928 r. weszła w życie nowa jednolita ustawa o ubezpieczeniu pracowników umysłowych na zasadzie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 106, poz. 911) na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej a zatem i na terenie Województwa Śląskiego.

Na podstawie tejże ustawy utraciła moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1927 r. dotychczasowa ustawa o ubezpieczeniu funkcjonariuszy prywatnych z dnia 20 grudnia 1911 r. (Dz. U. Rz. Niem. str. 989) w brzmieniu ustalonej ustawą z dnia 20 listopada 1923 r. (Dz. U. Śl. Nr. 42, poz. 207), obowiązującą na terenie Górnego Śląska.

Wobec tego i z uwagi na powyższe wzywa się niniejszym, ażeby wszystkie będące w użyciu karty ubezpieczeniowe funkcjonariuszy prywatnych na terenie tutejszego Okręgu oddane zostały w tutejszym Urzędzie Okręgowym, pokój 2, podczas godzin urzędowych w czasie od 8 do godz. 12-tej przedpoł. po poprzednim wklepieniu znaczków za miesiąc grudzień, celem zliczenia i wystawienia rozrachunków.

Obowiązujący dotychczas system znaczkowy po 1 styczniu 1928 r. nie będzie nadal praktykowany, natomiast zaprowadzony będzie system kontowy. Nowe karty ubezpieczeniowe wystawi zakład po nadejściu wykazów, które winne być przesłane zakładowi za miesiąc styczeń najpóźniej w ciągu pierwszych 10 dni miesiąca lutego 1928 r. Wszystkie zgłoszenia mające być podane zakładowi do wiadomości na podstawie tejże ustawy, mają być skuteczne na formularzach, które są do nabycia w zakładzie Ubezpieczeń po cenie własnych kosztów.

Nowa Wieś, dnia 24 stycznia 1928 r.

Naczelnik Urzędu Okręgowego:
w z. Nowok.

Rozporządzenie wojewody Śl.

z dnia 25 grudnia 1927 r.

o zwalczaniu korówki (mszycy) wełnistej.

Na zasadzie art. 2—5 ustawy z dnia 10 grudnia 1924 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 27, poz. 99) zarządzam co następuje:

§ 1.

Celem zwalczania korówki (mszycy) wełnistej podaje się wszystkie plantacje drzew owocowych (sady, ogrody, szkółki drzew owocowych) nadzorowi Śląskiej Stacji Ochrony Roślin w Cieszynie, względnie jej organom, oraz organom Policji Wojewódzkiej.

§ 2.

Organa wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia władne są dokonywać oględzin plantacji drzew owocowych, a właściciele, względnie użytkownicy tychże, winni są im udzielać wszelkich żądanych wyjaśnień.

§ 3.

Wypadki, w których stwierdzono lub w których nasywa się podejrzenie pojawienia korówki wełnistej, winni być przez właściciela lub użytkownika gruntu zgłoszone w ciągu trzech dni w Śląskiej Stacji Ochrony Roślin za pośrednictwem miejscowego Urzędu gminnego (Magistratu).

Organa wymienione w § 1 niniejszego rozporządzenia donoszą o tem bezpośrednio Śląskiej Stacji Ochrony Roślin.

§ 4.

Właściciele, względnie użytkownicy plantacji drzew owocowych, obowiązani są tępić korówkę wełnistą przy zastosowaniu środków znanych jako skuteczne, lub według wskazówek, udzielonych im przez Śląską Stację Ochrony Roślin. W razie niewykonania tępienia, miejscowe władze policyjne w górnosławskiej części Województwa, a Starostwa względnie Dyrekcji Policji w Bielsku, w części cieszyńskiej, władne są zarządzić tępienie szkodnika przez osobę trzecią na koszt właściciela względnie użytkownika.

§ 5.

Właściciele, względnie użytkownicy szkółek drzew owocowych, obowiązani są corocznie, najdalej po 1 marca, zgłosić je na przepisany formularz (załącz. 1) we właściwych władzach administracyjnych I. instancji. Władze te sporządzają rejestry szkółek, znajdujących się na ich obszarze i przesyłają je do Śląskiej Stacji Ochrony Roślin — najpóźniej do dnia 15 marca każdego roku.

§ 6.

Szkółkom drzew owocowych, wolnym od korówki (mszycy) wełnistej, wystawia Śląska Stacja Ochrony Roślin zaświadczenie, ważne od 1 IX. jednego roku do 30. IV. roku następnego (załącznik 2).

Każdy nabywca drzewka ma prawo żądać od właściciela lub użytkownika szkółki okazania oryginału tego świadectwa względnie uwierzytelnionego jego odpisu.

§ 7.

Szkółki drzew owocowych, w których stwierdzono pojawienie się korówki (mszycy) wełnistej, zamyka władza administracyjna I. instancji, na wniosek Śląskiej Stacji Ochrony Roślin dla sprzedaży drzewek i ich części, względnie wszelkiego obrotu niemi.

Zwolenienie od (wszelkiego) tego zakazu może nastąpić przez właściwą władzę administracyjną I. instancji, na podstawie wydanego przez Śląską Stację Ochrony Roślin świadectwa, stwierdzającego wytepienie korówki (mszycy) wełnistej.

Koszta wynikające z tego postępowania, ponosi strona zainteresowana.

Przeciw orzeczeniu władzy administracyjnej I. instancji przysługuje stronom prawo wniesienia rekursu do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, który rozstrzyga ostatecznie.

§ 8.

Organy, wymienione w § 1. niniejszego rozporządzenia wpisują wynik oględzin szkółek drzew owocowych do specjalnej księgi, założonej i przechowanej przez właściciela względnie użytkownika szkółki.

W razie stwierdzenia pojawienia się korówki (mszycy) wełnistej w szkółce drzew owocowych, wyżej wymienione organy obowiązane są bezzwłocznie o tem donieść władzom wymienionym w §§ 4 i 7 tego rozporządzenia.

§ 9.

Obiór drzewkami owocowymi może się odbywać jedynie na zasadzie zaświadczenia, wystawionego po myśli § 6. niniejszego rozporządzenia, którego odpis należy dołączyć do każdej przesyłki.

§ 10.

Corocznie przed okresem sprzedaży drzewek, a najdalej do 1 września każdego roku Śląska Stacja Ochrony Roślin ogłasza w Gazecie Urzędowej Województwa i w prasie ogrodniczej wykaz szkółek wolnych od korówki (mszycy) wełnistej, oraz wykaz szkółek, w których stwierdzono pojawienie się tego szkodnika.

§ 11.

Winni naruszenia (sprzedaży drzewek) przepisów niniejszego rozporządzenia, oraz zarządzeń, wydanych na podstawie tych przepisów, będą karani w myśl art. 7. ustawy z dnia 10. XII. 1924 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. 27, poz. 99), przyczem miarodajne są na obszarze górnosławskiej części Województwa postanowienia ustawy z dnia 23. 4. 1883 r. (Zb. U. Pr. str. 65) o wydawaniu mandatów karnych, na cieszyńskiej części, zaś postanowienia rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 3. IV. 1855 r. (Dz. Ust. P. Nr. 61 i z dnia 31. I. 1860 Dz. Ust. P. Nr. 31).

§ 12.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe przepisy, wydane w tym przedmiocie.

Wojewoda Śląski:

w z. Wicewojewoda (—) Żurawski.

Do L. Ad. II. 525/6.

Załącznik 1.

W myśl § 5 rozporządzenia Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 1927 r. (Dz. Ust. Śl. Nr. . . . poz. . . . o zwalczaniu korówki (mszycy) wełnistej, zgłaszam jako właściciel — użytkownik — szkółki drzew owocowych o obszarze . . . w . . . powiat . . . że posiadam następującą ilość drzewek owocowych:

- a) jabłoni . . . . .
- b) gruszy . . . . .
- c) czereśnie . . . . .
- d) wiśni . . . . .
- e) śliw . . . . .
- f) innych . . . . .

z tych przenaczono na sprzedaż:

Dotychczasowy stan zdrowotności drzewek . . .

Imię i nazwisko oraz adres zgłaszającego . . .

Najbliższa stacja kolejowa szkółki . . .

Podpis zgłaszającego:

Do L.: Ad. II 525/6.

Załącznik 2.

Śląska Stacja Ochrony Roślin.

L.: . . . . .

Z a ś w i a d c z e n i e .

Na podstawie dokonanych osobiście oględzin drzew owocowych szkółki (imię i nazwisko właściciela) . . . . . powiat . . . . . w dniu . . . . . 192 r. stwierdzono, że drzewka są wolne od korówki (mszycy) wełnistej.

Sprzedaż drzewek jest dozwolona:

Obszar szkółki wynosi . . . . .

Liczba jabłoni . . . . . wiek jabłoni . . . . .

Liczba gruszy . . . . . wiek gruszy . . . . .

Świadectwo niniejsze jest ważne tylko od . . . . . do . . . . . 192 r.

W Cieszynie, ... 192 r.

(pieczęć)

Kierownik

Śląskiej Stacji Ochrony Roślin.

Obwieszczenie

Na zasadzie par. 3 ustawy z dnia 4 sierpnia 1914 r. w przedmiocie cen maksymalnych (Dz. U. Rzeszy, str. 339) w brzmieniu obwieszczenia z dnia 29 października 1914 r. (Dz. U. Rz. str. 456) ustanawiam dla powiatu katowickiego za czas od 26-go stycznia 1928 r. aż do odwołania następujące ceny maksymalne na powyższe artykuły:

Towary spożywcze.

mąka pszenna grysikowa	0,52 zł
mąka pszenna gładka	0,50 „
mąka pszenna 60%	0,44 „
mąka żytnia 70%	0,33 „
cukier faryna	0,74 „
1/2 kg. chleba razowego	0,26 „
„ „ z 70% mąki żytniej	0,30 1/2 „
„ „ z 65% „ „	0,32 „
1 bułka 40 gram	0,05 „
Wypiek chleba za 1/2 kg.	0,04 „
Mleko	0,46 „

Ceny targowe, z wyłączeniem sklepów delikatesowych specjalnych i dla straganów ulicznych.

ziemniaki za 1/2 kg	0,07 zł
„ za 50 kg	6,00 „
cebula zagraniczna	0,25 „
marchew wiązka	0,10 „
koniczyna wiązka 10 funt.	0,80 „
regas wiązka	0,70 „
sieciska 50 kg	5,00 „
słoma wiązka 20 funtów	0,70 „
siano wiązka 10 funtowa	0,60 „
jaja średnie sztuka	0,25 „
„ wyborowe na targu sztuka	0,30 „
masło deserowe na targu	3,20 „
„ wiejskie na targu	2,80 „
„ do gotowania na targu	2,50 „
ser krowi zwyczajny	0,60 „
smalec amerykański	1,65 „

Ceny maksym. na mięso i wyroby mięsne

	w składzie rzeźn.	na targu
1/2 kg wołowiny I gat.	1,60	1,50
„ „ II „	1,30	1,20
„ wieprzowiny I „	1,40	1,30
„ „ II „	1,20	1,20
1/2 kg cielęciny I „	1,70	1,60
„ „ II „	1,30	1,20
„ słoniny surowej I gat		
ponad 4 cm. grubości	1,70	1,70
„ słoniny surowej II gat.	1,60	1,60
	w składzie rzeźn.	na targu
1/2 kg kielb. krak. got.	2,00	1,90
„ wątrobianki I gat.	2,20	2,00
„ „ II „	1,60	1,50
„ salcesonu I „	1,80	1,70
„ „ II „	1,40	1,30
„ kielb. z czosnkiem	1,60	1,50
„ „ polskiej	1,40	1,30

Przekroczenie cen maksymalnych będzie na podstawie par. 9 ustawy z 8. 5. 1918 (Dz. U. Rzeszy str. 393) karane aresztem i grzywną pieniężną. Oprócz tego będzie w myśl ustawy z dnia 27. IX. 1919 r. (Dz. U. Rz. str. 19) odebrane uprawnienie do wykonania handlu.

Z dniem 26 stycznia 1928 r. znosi się moc obowiązującą cen maksymalnych, ustalonych przez Starostwo dnia 19 stycznia 1928 r. L. G. 1/2.

Katowice, dnia 24 stycznia 1928 r.

Starosta:

w z. (—) Dr. G a w l a s .

Powyższe daje się niniejszem do wiadomości.

Nowa Wieś, dnia 26 stycznia 1928 r.

Naczelnik gminy:

Nowa Wieś — Nowok.

Halemba — Ernst.

Bykowina — Nowok.

Kłodnica — Galios.

Kochłowice — Krzyża.

Luty

1

Środa

Kronika tygodniowa.

Ignacego b. m.

Wschód słońca 7.21. Zachód 16.35 minut.

księżyc 12,0 Zachód 3.34 „

Z Nowej Wsi

Z czynności Rady Gminnej w Nowej Wsi.

Dnia 21 stycznia br. odbyło się posiedzenie Rady gminnej w Nowej Wsi pod przewodnictwem nacz. Gminy w z. p. Nowoka Teodora. Posiedzenie rozpoczęło się punktualnie o godz. 17-tej.

Po zagajeniu i przyjęciu porządku dziennego odczytano protokół z ostatniego posiedzenia.

Punkt I., dotyczący udzielenia dalszego urlopu Naczelnikowi gminy, obecnemu staroście p. Wyglendzie odłożono.

Następnie zabrał głos sprawozdawca Komisji Rewizyjnej, przedstawiając stan rachunków i kasy. Ponieważ obecnie rok rachunkowy liczy się od kwietnia do kwietnia, musiano za czas od 1. I. do 31. III. 1928 r. sporządzić dodatkowe zamknięcie rachunków. Komisja Rewizyjna znalazła kasę gminną i księgi w zupełnym porządku, wobec czego Rada Gminna udzieliła Zarządowi jednogłośnie absolutorium.

W punktach: 3, 4 i 5 zajęto się ustaleniem na rok 1928/29 podatków: gruntowego, od placów budowlanych i od budynków. Podatki te są nieduże, mimo to Rada uchwaliła nie podwyższać stawek, lecz ustalić podatek w zeszłorocznej wysokości.

Uchwalono więc 100 proc. dodatek do podatku gruntowego (dodatek ten przyniesie Gminie zaledwie około 600,— złotych), następnie uchwalono podatek od placów budowlanych, w wysokości 3% od ogólnej wartości wszystkich placów budowlanych, które oszacowano na 2,500 tysięcy złotych, oraz 5% podatku od ogólnej wartości budynków oszacowanych na 12 milionów złotych.

Następnie przystąpiono do uchwalenia budżetu gminnego na rok 1928/29. Imieniem Komisji Budżetowej przedstawił szczegółowo budżet radny p. Laudowicz.

Po referacie rozwinęła się dyskusja, w której pomiędzy innymi domagano się zwiększenia subwencji dla towarzystw kulturalno-oświatowych i na kolonie letnie. Po dyskusji Rada gminna uchwaliła budżet w wysokości ogółem 1,267,845 złotych w dochodach i rozchodach.

W punkcie 7 uchwalono zmiany w statucie o pobieraniu podatku od psów. I tak paragraf, który brzmiał, że od podatku zwolnione są psy łańcuchowe w budynkach położonych 100 mtr. poza łącznymi zabudowaniami miejscowości zmieniono w ten sposób, że od podatków zwolniony jest 1 pies łańcuchowy, niezbędny do pilnowania składów i magazynów.

Następnie uchwalono, że od innych psów pobierać się będzie podatek i to od 1-go psa zamiast 7 — 15 zł., od dwóch zamiast 10 — 30 zł., a od trzech 60 złotych.

Od każdego następnego psa pobierać się będzie 60 złotych podatku.

Wszystkie psy w miejscowości muszą być zgłoszone. Wnioski o zwolnieniu od podatku od psa łańcuchowego trzeba wnieść na piśmie do Urzędu gminnego.

W punkcie 8-mym uchwalono jednogłośnie zaciągnąć pożyczkę w wysokości 120 tysięcy złotych, w śląskim funduszu gospodarczym na rozbudowę miejscowości. Wniosek Zarządu poparł swym przemówieniem radny p. Michalski, wskazując na korzyści pożyczki.

Następnie uchwalono w punkcie 9 statut urzędników gminnych według wzoru przysłanego przez Wydział Powiatowy.

Przy omawianiu 10-go punktu, dotyczącego rozbudowy Ratusza po wyczerpaniu sprawozdania budowniczego gminnego p. Zdziebkowskiego, Rada gminna uchwaliła rozbudowę Ratusza według przedstawionych przez Radę gminną planów. Uchwalono również już zakupić cegłę potrzebną do budowy Ratusza i domu robotniczego.

W doniesieniach p. Nacz. Gminy w z. Nowok oznajmił, że Zarząd gminy stara się o kopię mapy katastralnej Nowej Wsi. Gmina odczuwa bardzo brak tejże, bo celem zasięgnięcia informacji i kopii parcel — trzeba jechać do Król. Huty. Później będzie można sprawy te załatwić w Urzędzie gminnym. Koszt mapy wyniesie 1000 złotych. Następnie podał do wiadomości o stanie pertraktacji o Oświeceniu „Mrowczej Górki” z O. E. W. Pertraktacje są na ukończeniu i jest nadzieja, że za dwa miesiące dzielnica ta będzie oświetlona. Podaje również plan prac w Gminie, które mają być dokonane w ciągu najbliższych trzech lat.

Radni z ulicy Kościuszki proszą o opiekę nad tą opuszczoną przez Gminę ulicą.

Radny p. Ptak zapytuje się Naczelnika — czy Gmina nie poniesie szkody przez to, że Gen. Dyrekcja Spółki Wirek ma siedzibę w Chebziu, a nie w Nowej Wsi.

Naczelnik Gminy Nowok odpowiedział, że w tej sprawie gmina poczyniła już kroki.

Radny p. Myszor prosi, by Zarząd Gminy odniósł się do Województwa z prośbą o przyspieszenie budowy kolonji robotniczej w Nowej Wsi.

Po odpowiedzi Naczelnika Nowoka na kilka interpelacji w sprawie wyborów posiedzenie przerwano, poczem rozpoczęła się część poufna.

Posiedzenie zakończono o godz. 21.

Z życia Związku Hallerczyków z placówki Nowa Wieś.

W dniu 15 bm. odbyło się w lokalu p. Goleśnego w Nowej Wsi walne zebranie Związku Hallerczyków, połączone z „gwiazdką”. O godz. 16,40 zebrał prezesa Marcisz zebranie hasłem „Czołem!”, witając obecnych krótkim przemówieniem, poczem przeczytał porządek dzienny. Na przewodniczącego wybrano kolegę Kuchtę. Prezes Marcisz przeczytał sprawozdanie roczne z działalności Związku i czynność placówki, z którego wynika, że dochód kasy związkowej wynosi za rok 1927 1111,80

zł., rozchód zaś 844,45 zł. Następnie przemówiła p. Ważanka jako członkini komisji rewizyjnej, zając swoje sprawozdanie. W dyskusji przemówił kol. Kuchta, dziękując zarządowi za owocną pracę i poświęcenie się dla Związku Hallerczyków. Po dyskusji nastąpił wybór zarządu: wybrani zostali Marcisz, Szamp, Łuczak i Larisz. Do komisji wybrani zostali: p. Ważanka i p. Doleżyń. W wolnych głosach przemawiał prezes M. o tworzeniu i organizowaniu drużyn żeńskich wobec czego wybrano do komisji propagandowej p. Kuchtę i p. Hajderównę. Po zebraniu odbyła się gwiazdka, połączona z zabawą taneczną.

„Gwiazdka” Sokoła w Nowej Wsi.

Dnia 22 bm. odbyła się w sali p. Kruczka w Nowej Wsi gwiazdka sokolego gniazda nowowiejskiego. Uroczystość zaczęto koledą, poczem prezes gniazda prof. Świderski powitał zebranych gości i zaznaczył, iż celem gwiazdki, jest by pracę w nowym roku rozpocząć z Bogiem. Podczas kolacji goście przyglądali się występom drużyn ćwiczebnych. Z występów można było osądzić, że gniazdo pracuje pilnie. Podobały się ogólnie, nie szczędzono więc oklasków. Po kolacji i miłej pogawędce odbyła się bardzo wesoła zabawa taneczna. Podczas uroczystości i zabawy przygrywała wyborna muzyka „Przyjacieli Przyrody”.

Ze Śląska

Zarządzenie Monopoli Tytoniowego dla G. Śląska.

Wydział Skarbowy Województwa Śląskiego oznajmia, że Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego chce zadość uczynić życzeniom konsumentów na obszarze Województwa Śląskiego wprowadzić sprzedaż tytoniu „presówki” i skreteków śląskich”. Ustanowiono rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 9 1928 r. cena w detalicznej sprzedaży wynosi: Za 1 kg. „presówki” 12 zł. czyli 100 gramów 1 zł. 20 gr. za 1 sztukę „skreteków śląskich” 84 gr.

„Presówka” i „skretek śląski” będą sprzedawane wyłącznie na obszarze Województwa Śląskiego jako wyrób pograniczny.

Sprzedaż detaliczna „presówki” dla konsumentów będzie się odbywać na wagę a „skretek” mogą być dzielone na połówki.

Zarazem Wydział Skarbowy nadmienia, że w niedługim czasie mają się pojawić papierosy pograniczne pod nazwą „Silesia”.

Utonięcie 3-letniego chłopca.

W dniu 20 bm. wyszedł z domu 3-letni Wilhelm, syn Tomasza Foksa z Bełku, w Rybnickim, który wpadł do dołu wypełnionego wodą, wskutek czego utonął. Jak dochodzenia wykazały, winę ponosi matka, która pozostawiła dziecko bez dozoru.

Śmiertelny wypadek.

Gil Stanisław z Górnych Łazisk, zatrudniony przy czyszczeniu zwrotnic na dworcu przetokowym w Katowicach, został przejechany przez pociąg. Dochodzenia w kierunku ustalenia winowajcy prowadzi władza kolejowa.

Choroby zakaźne zwierząt.

Śląski Urząd Wojewódzki ogłasza wykaz panujących zaraźliwych chorób zwierzęcych w Województwie Śląkiem za czas od 1 do 15 stycznia 1928 r.

Panują: 1) świerzby koni: pow. Katowice — Siemianowice 1, 2) zaraza i pomór świń; Bielsko — Czechowice 19. Dziedzice, pow. Katowice — Katowice — Katowice 1, Katowice-Bogucice 1, Michałkowice 1, pow. Pszczyna — Borynia 3, Krzyżowice 5, Szeroka 6, Warszowice 1, pow. Rybnik, Naranowice 1, Lubomia 1, Osiny 1, Przyszowice 4, pow. Świętochłowice — Wielka Dąbrówka 1; 3) wścieklizna: pow. Lubliniec — Sadow 1, pow. Pszczyna — Zarzecze 3, pow. Tarn. Góry — Miasteczko 1, Tarn. Góry 1, 4) Otręt bydła rogatego: pow. Bielsko — Kamienica 1.

Zatarg o 8-godzinny dzień pracy w hutach śląskich zlikwidowany.

Wszystkie większe nieporozumienia, jakie wybuchły w hutach śląskich przy wprowadzeniu w życie 8-godzinnego dnia pracy, zostały już zlikwidowane, dzięki interwencji komisarza demobilizacyjnego. Tu i ówdzie pozostały jeszcze do załatwienia drobne spory, które w najbliższym czasie również będą zlikwidowane. W ostatnim czasie komisarz demobilizacyjny zmuszony był interweniować w sprawie 8-godzinnego dnia pracy dla urzędników po hutach żelaznych i cynkowych, okazało się bowiem, że urzędnicy w niektórych przedsiębiorstwach pracują po 10 godzin. Sprawa ta będzie uregulowana korzystnie dla urzędników.

Wolne karty kolejowe dla emerytów kolejowych.

Ministerstwo Komunikacji wydało rozporządzenie, mocą którego emerytom kolejowym i członkom ich rodzin przysługuje raz do roku bilet wolnej jazdy na kolejach.

Redaktor odpowiedzialny: Augustyn Aleksa w Nowej Wsi.
Nakładem Urzędu gminnego w Nowej Wsi.
Odbito w Zakł. Graf. „Polonia” w Katowicach.

Nawozy sztuczne

dla rolników z Nowej Wsi, Kochłowic, Halemby, Bielszowic, Pawłowa, Kończy, Kuźni, Borowej Wsi, Śmiłowic i Paniów
dostarczają na kredyt

BANK LUDOWY

Spółdz. z odp. ogr. w Nowej Wsi.

Zgłoszenia przyjmuje od godz. 9 — 12 i 2 — 5 po poł.

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ

„Przezorność”

S. A. w Warszawie Plac Małachowskiego 4.
Założone w roku 1892.

Zawiera ubezpieczenia od

OGNIA

kradzieży z włamaniem i transportów oraz na ŻYCIE

i od nieszczęśliwych wypadków, na warunkach liberalnych, odpowiadających ostatnim wymogom techniki assekuracyjnej.

Two Ubezpieczeń „Przezorność” S. A. jest obecnie zrzeszone z najpotężniejszą wszechświatową instytucją ubezpieczeniową.

„THE PRUDENTIAL ASSURANCE COMPANY LIMITED”

Heiborn Bars London E. C. 1.

Agentura w Nowej Wsi, zgłoszenia proszę skierować do redakcji Gaz. Komunalnej Pok. 3.

Zakład fotograficzny

Jan Pawliczek

Nowa Wieś, ul. Karola Miarki 13, Telefon 45

poleca się także i Towarzystwom do wykonywania wszelkich zdjęć balowych i teatralnych

Baczność!

Donoszę wszystkim mieszkańcom Nowej Wsi i okolicy, iż z dniem 1-go stycznia 1928 r.

otworzyłem

w Nowej Wsi, przy ul. Starowiejskiej 22, w domu p. Twardzikowej

Siekarnię

ROBERT ZWESZKE

mistrz piekarski

Nowa Wieś, ul. Starowiejska 22.

Oszczędnością i pracą Ludzie się bogacą!

Pamiętaj, że tylko systematycznie oszczędzając, zabezpieczysz sobie spokojną starość!

Przechowując wolne pieniądze w domu, tracisz, gdyż nie otrzymujesz procentów, a tracisz też społeczeństwo, bo pieniądz Twój leży bezużytecznie.

Nie trzymaj więc pieniędzy w domu, lecz zanieś je zaraz do Banku, gdzie otrzymasz godziwy procent!

BANK LUDOWY

w Nowej Wsi, ul. Hallera 1

przyjmuje wkłady oszczędnościowe na korzystnych warunkach, zapewniając pełne bezpieczeństwo i tajemnicę bankową.

Gazeta Komunalna

Urzędowy organ dla gmin politycznych Nowa Wieś, Nowy Bytom, Kochłowice, Pawłów, Bykowina, Halemba i Kłodnica.

Redakcja i administracja:
Urząd gminny Nowa Wieś
Telefon 35.

Sobota, 11. lutego 1928.

Cena prenumeraty 1 zł. miesięcz.
Ogłoszenia 12 gr., Reklamy 40 gr. za wiersz mm

Dział urzędowy.

Ustawa

z dnia 7 grudnia 1927 r. zmieniająca niektóre postanowienia Ordynacji Ubezpieczeniowej.

Art. 1.

W ordynacji Ubezpieczeniowej z dnia 19 lipca 1911 r. (Dz. Ust. Rz. str. 509) wprowadza się następujące zmiany:

1) W par. 1258, dodaje się na końcu ustęp:

Wdowa, która ukończyła sześćdziesiąty rok życia, otrzymuje rentę wdową bez względu na zdolność zarobkowania.

2) W par. 1281. w brzmieniu art. 1. L. 7. ustawy śląskiej z dnia 20 grudnia 1922 r. (Dz. U. Śl. nr. 3, poz. 24) dodaje się na końcu następujące postanowienia:

5. Czasokresy, w których ubezpieczony z powodu przesilenia gospodarczego był bezrobotny i bez uszczerbku środków potrzebnych koniecznie dla utrzymania siebie i swej rodziny nie był w stanie pokryć wkładek w ilości przepisanej w par. 1280.

Czas, przez który ubezpieczony był bezrobotny, zaświadcza właściwy Urząd Pośrednictwa Pracy, resztę zaś wymogów określonych pod L. 5 stwierdza Urząd Gminny miejsc zamieszkania ubezpieczonego.

Jako początek przesilenia gospodarczego przyjmuje się 1. stycznia 1925 r. Termin, w którym przesilenie gospodarcze należy uważać za skończone, oznacza Wojewoda.

3) par. 1288 otrzymuje następujące brzmienie:

Par. 1288.

Kwota podstawowa renty inwalidzkiej wynosi 160 zł.

4) par. 1289 otrzymuje następujące brzmienie:

Par. 1289.

Przy rencie inwalidzkiej przyznaje się jako kwotę wzrostu:

Za każdy tydzień składkowy od 1 czerwca 1924 r.:

5 groszy w klasie zarobkowej	1.
10 groszy w klasie zarobkowej	2.
13 groszy w klasie zarobkowej	3.
17 groszy w klasie zarobkowej	4.
20 groszy w klasie zarobkowej	5.

Za tygodnie składkowe do 30 września 1921 r. płaci się za każdy tydzień składkowy:

4 groszy w klasie zarobkowej	1.
8 groszy w klasie zarobkowej	2.
10 groszy w klasie zarobkowej	3.
13 groszy w klasie zarobkowej	4.
15 groszy w klasie zarobkowej	5.

Od 1 października 1921 r. do 31 maja 1924 r. wynosi kwota zwrotu za każdy tydzień składkowy 10 groszy.

5) par. 1392 otrzymuje następujące brzmienie:

Par. 1392.

Jako składkę tygodniową pobiera się:

w klasie zarobkowej 1.	40 groszy
w klasie zarobkowej 2.	80 groszy
w klasie zarobkowej 3.	130 groszy
w klasie zarobkowej 4.	170 groszy
w klasie zarobkowej 5.	210 groszy

6) par. 1613 otrzymuje następujące brzmienie:

Par. 1613.

Wnioski o udzielenie świadczeń z ubezpieczenia inwalidzkiego i pozostałych należy kierować do Urzędu Ubezpieczeń lub do Zakładu Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa. Dowody winne być dołączone.

Jeżeli wniosek stawiono w Urzędzie Ubezpieczeń, wówczas stara się tenże o ewentualne brakujące dowody i przesyła sprawę Zakładowi Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa. Opinie lekarskiej Urząd Ubezpieczeń nie zasięga.

Zakład Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa bada stan sprawy i może zwrócić się o dostarczenie

dowodów do Urzędu Ubezpieczeń, Sądu Powiatowego lub innej władzy, zaś o przesłuchanie pod przysięgą tylko do Urzędu Ubezpieczeń lub do Sądu Powiatowego par. 1617 ust. 3 i par. 1652—1654 stosuje się odpowiednio.

Zakład Ubezpieczeń na wypadek inwalidztwa może oddać sprawę celem zaopiniowania do Urzędu Ubezpieczeń. Również wnioskodawca może żądać zaopiniowania sprawy przez Urząd Ubezpieczeń. W tychże wypadkach stosuje się par. 1617—1625.

Narówni z wpływieniem wniosku do Urzędu Ubezpieczeń uważa się wpływienie wniosku do innej polskiej władzy lub do instytucji Ubezpieczeniowych. Wnioski te należy niezwłocznie przesłać właściwemu Urzędowi Ubezpieczeń.

Osoby niepełnoletnie, które ukończyły 16 rok życia, mogą samodzielnie wniosek dla siebie stawić i go popierać.

7) par. 1616 znosi się:

8) par. 1618 otrzymuje następujące brzmienie:

Par. 1618.

Opinie (par. 1613 ustęp 4) wydaje przewodniczący Urzędu Ubezpieczeń sam. W opinii tej powinien się o wszystkim wypowiedzieć, co by jego zdaniem miało znaczenie dla decyzji Zakładu Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa. Jeżeli z powodu jakiej zbrodni, rozmyślnego występkę (par. 1254), lub oporu (par. par. 1272, 1306) można roszczeniu w całości lub częściowo odmówić lub je odebrać, wówczas należy się w opinii także wypowiedzieć, jak dalece z uprawnienia tego należy korzystać.

Jeżeli zażąda ktorakolwiek ze stron interesowanych omówienia sprawy na ustnej rozprawie, to przewodniczący winien wydać opinię na podstawie ustnej rozprawy. W tym wypadku stosuje się par. 1617—1625.

9) par. 1620 i 1623, znosi się.

10) par. 1622 ust. 2. otrzymuje następujące brzmienie:

Zresztą należy do rozprawy ustnej stosować odpowiednio par. par. 1662—1664, par. 1665 ust. 2. par. 1669—1672, ale nie należy stosować par. 1654.

11) par. 1626 ust. 1. otrzymuje następujące brzmienie:

Par. 1626.

O ile renta inwalidzka lub renta dla pozostałych ma być odebrana lub wstrzymana, oddaje Zarząd Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa sprawę do Urzędu Ubezpieczeń, o ile wnioskodawca tego żąda. Także bez wniosku jest oddanie sprawy do Urzędu Ubezpieczeń dopuszczalne. Par. 1617—1625 stosuje się wówczas odpowiednio.

12) W par. 1621 ust. 2. otrzymuje zbadanie pierwsze następujące brzmienie:

Jeżeli roszczenie oddalono, natenczas otrzymuje uprawniony na wniosek bezpłatnie odpis opinii, o ile Urząd Ubezpieczeń taką wydał.

13) par. 1632 znosi się.

14) par. 1633 otrzymuje następujące brzmienie:

Par. 1633.

Par. par. 1630, 1631 stosuje się odpowiednio, jeżeli renta ma zostać odebrana lub też wstrzymana.

15) W par. 1635, ust. 2. otrzymuje zdanie pierwsze następujące brzmienie:

Jeżeli dowód taki nie zostanie dostarczony, natenczas oddala Zarząd Zakładu Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa wniosek zawczasie powtórzony.

16) par. 1743 znosi się.

Art. 2.

Wszystkie dotychczas ustalone renty oblicza się według powyższych zasad, z wyjątkiem wynikających z art. 5. Nie mogą one jednak być mniejsze od dotąd płaconych.

Art. 3.

Wojewoda może za zgodą Rady Wojewódzkiej ustanowić dalsze klasy zarobkowe oraz ustalić dla nich odpowiednie składki, kwoty wzrostu i kwotę podstawową (par. par. 1245, 1288, 1289, 1392). W razie potrzeby może on na zasadzie przedłożonych przez Zakład Ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa danych zmniejszyć składki kwoty wzrostu i kwotę podstawową, ustalone par. 1288, 1289, 1392.

Zegary, zegarki

biżuteria,

instrumenty

muzyczne,

rowery i części

do tychże

najkorzystniej

u

P. KMIECIAKA

Telefon 51 **NOWA - WIEŚ** Sienkiewicza 1

Towarzystwom udzielam rabatu.

Art. 4.

Od dnia 2 stycznia 1928 r. wolno używać tylko nowych znaczków wydanych na podstawie niniejszej ustawy. Stare znaczki składkowe mogą być wymienione na nowe do 1 kwietnia 1928 r. w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w Królewskiej Hucie i placówkach kontroli.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1928 r. z tym wyjątkiem, że renty obliczyć się mające według niniejszej ustawy przysługują dopiero od 1-go kwietnia 1928 r. tudzież z tym dalszym, że postanowienia par. 1392 wchodzi w życie z dniem 2 stycznia 1928 r.

Za czas od 1 stycznia 1928 r. do 31 marca 1928 r. otrzymują rentobiorcy dodatek nadzwyczajny w wysokości jednomiesięcznej renty obliczonej według przepisów, obowiązujących przed wejściem w życie ustawy niniejszej.

Nowo przyznane renty płatne po dniu 31 grudnia 1927 r. będą obliczone według ustawy niniejszej już od dnia ich płatności, przyczem nie będzie przysługiwać uprawnionym prawo do wspomnianego dodatku nadzwyczajnego.

Art. 6.

Przepisy odmienne od postanowień ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą.

Art. 7.

Wykonanie porucza się Wojewodzie.

Marszałek:

(—) Wolny.

Rozporządzenie

Ministra Pracy i Opieki Społecznej
z dnia 5 stycznia 1928 r.

w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich gospodarstw rolnych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego, taryfie dla robotników rolnych na rok 1927/28.

Na podstawie § 2 Rozporządzenia Rady Komisarzy Ludowych Rzeszy Niemieckiej z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i prawniczych i załatwianiu zatargów zbiorowych pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Nadaje moc powszechnie obowiązującą dla wszystkich gospodarstw rolnych w górnośląskiej części Województwa Śląskiego taryfie dla robotników rolnych Województwa Śląskiego na r. 1927/28, podpisanej w Katowicach, dnia 7 maja 1927 r. przez Związek Pracowników Rolnych i Leśnych Województwa Śląskiego z jednej — a Związek Robotników Rolnych i Leśnych Zjednoczenia Zawodowego Polskiego oraz Związek Zawodowy Robotników Rolnych Rzeczypospolitej Polskiej z drugiej strony.

Tekst powyższej taryfy ogłoszony został przy obwieszczeniu Wojewody Śląskiego (Gazeta Urzędowa Województwa Śląskiego Nr. 32, z dnia 18-go października 1927 r.).

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Śląskich.

Minister Pracy i Opieki Społecznej:

(—) S. Jurkiewicz.

(Dz. Ust. Śl. nr. 2, poz. 4).

Katowice, dnia 25 stycznia 1928 r.

Dot.: koncesji na wyszynk trunków bezalkoholowych.

W myśl artykułu 79 i 96 ustawy o monopolu spirytusowym przeszło prawo udzielania zezwoleń na detaliczną i hurtową sprzedaż napojów alkoholowych z kompetencji władz przemysłowych do kompetencji władz skarbowych.

Postanowienia tej ustawy nie naruszają jednak w niczem prawa udzielania koncesji na podawanie potraw, kawy i herbaty oraz trunków bezalkoholowych i udzielenie tych zezwoleń należy nadal do kompetencji władz przemysłowych, t. j. wydziałów powiatowych i miejskich.

Wobec tego winien każdy otrzymujący z Wydziału Skarbowego zezwolenie na wyszynk trunków alkoholowych, postarać się w najkrótszym czasie o osobną koncesję od władz przemysłowych na wyszynk trunków bezalkoholowych.

Do wniosku należy dołączyć trzy na trwałym materiale wygotowane plany mających być koncesjonowanych lokali, oraz podać datę zezwolenia Wydziału Skarbowego.

Prezes Wydziału Powiatowego:

(—) Dr. Seidler.

Odpis!

Tarnowskie Góry, dnia 12 stycznia 1928.

Do

wszystkich Starostw Województwa Śląskiego w poszczególnych miejscowościach.

do Magistratu Królewska Huta, Bielsko, Katowice.

Dotyczy pobierania bezpłatnych przyborów szkolnych dla dzieci bezrobotnych.

Wyższy Urząd Górnictwa (Administracja Śląskiego Funduszu Wolnych Kuksów) w Katowicach powiadomił nas, że dzieci szkolne bezrobotnych górników, utrzymujących swe prawa do kasy pensyjnej Spółki Brackiej, otrzymują bezpłatne przybory szkolne, o ile ci:

- utracili pracę na zakładach brackich po pierwszym kwietniu 1924 r.,
- byli ubezpieczeni poprzednio przynajmniej przez 3 lata w kasie pensyjnej Spółki Brackiej,
- placą uznaniówki dla utrzymania praw przy kasie pensyjnej Spółki Brackiej.

Dzieci hutników z hut brackich nie mają prawa do korzystania z Funduszu Wolnych Kuksów, dlatego też dzieci takich bezrobotnych nie mogą pobierać bezpłatnych przyborów szkolnych.

Starsi Braccy będą wystawiali kartki upoważniające dzieci do pobierania bezpłatnych przyborów szkolnych, do obwoźu których bezrobotni należeli podczas zatrudnienia na kopalni, a jeżeli Starszy Bracki lub obwód Starszego Brackiego w międzyczasie uległ zmianie, wówczas taki bezrobotny powinien zwrócić się do urzędującego obecnie Starszego Brackiego na tej kopalni.

Termin do wystawienia kartek upoważniających kończy się z dniem 29 lutego rb., kartki, oddane później, nie mają ważności.

Dla uzyskania kartki bezrobotni powinni przedłożyć w każdym wypadku i bez wyjątku książkę kwitową za uiszczone składki do kasy pensyjnej Spółki Brackiej, legitymację jako bezrobotny właściciel urzędu pośrednictwa pracy i poświadczenie kopalni co do zwolnienia jego z pracy.

Biurowi Opieki Lekarskiej dla Bezrobotnych.

L. dz. 1. O. 22/1725.

(—) Dr. Potyka.

Powyższy odpis daje się niniejszem do publicznej wiadomości.

Kochłowiec, dnia 1 lutego 1928 r.

Naczelnik gminy:

(—) Krzyża.

Obwieszczenie

Niniejszem upomina się płatników podatku budynkowego do uiszczenia do dnia 15 lutego 1928 r. drugiej połowy podatku budynkowego wymierzonego na rok rachunkowy 1927/28.

Po upływie wyżej wymienionego terminu płatniczego zaległości ściągane będą na drodze administracyjno-przymusowej wraz z kosztami egzekucyjnymi i odsetkami w wysokości 2 proc. miesięcznie.

Nowa Wieś, dnia 25 stycznia 1928 r.

Naczelnik gminy:

w z. (—) Nowok.

Obwieszczenie

Do tutejszego Urzędu Okręgowego zgłoszono jako znalezione jeden portfel, w którym się znajdują różne poświadczenia na nazwisko Franc. Bebenek.

Właściciel wyżej podanego niech się zgłosi po swoją zgubę w administracji Urzędu Okręgowego w miejscu, pokój 5-ty w godzinach urzędowych od 8—12 w południe.

Nowa Wieś, dnia 25 stycznia 1928 r.

Naczelnik Urzędu Okręgowego:

w z. (—) Nowok.

Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach.

L. dz. KR. I — 945-3.

Katowice, dnia 10. stycznia 1928 r.

Do

Starostwa

w Katowicach.

Zaszły wypadki, że właściciele wnoszący budowy świadomie przekroczyli przepisy policyjno-budowlane, stwarzające fakta dokonane w nadziei pewniejszego uzyskania wyjątkowego zezwolenia.

Śląski Urząd Wojewódzki oznajmia przeto, że w przyszłości Śląska Rada Wojewódzka w myśl uchwały z dnia 27 września 1927 r. postanowiła nie uwzględniać podobnych przekroczeń, o czym zechce Starostwo powiadomić podległe mu Urzędy Policji Budowlanej.

Za Naczelnika Wydziału KR.

(—) Dr. Kaufman.

Powyższy odpis daje się do publicznej wiadomości.

Nowa Wieś, dnia 4 lutego 1928 r.

Naczelnik Urzędu Okręgowego.

w z. (—) Nowok.

W urzędzie stanu cywilnego w Nowej Wsi zgłoszono do zarejestrowania od 1 stycznia do 31 stycznia 1928 r.:

urodzeń: 23 męskich;

urodzeń: 19 żeńskich;

małżeństw: 10;

zgonów: 12 męskich;

zgonów: 13 żeńskich — mianowicie:

- 1) Józef Binek 18 lat, 2) Franciszka Kowalska 75 lat, 3) Ryszard Bonk 54 lat, 4) Karol Nowożyń 2 dni, 5) Wincenty Witała 48 lat, 6) Zofia Mazurek 68 lat, 7) Franciszek Skrzypczyk 2 godz., 8) Magdalena Pfeifer 62 lata, 9) Agnieszka Wiśniowska 9 mies., 10) Ewald Łukaszczyk 6 tyg., 11) Marja Szindler 27 lat, 12) Rozalia Vogt 42 lata, 13) Lydia Aleksa 2 mies., 14) Rozalia Strużyna 71 lat, 15) Hildygarda Gańczarczyk 4 lata, 16) Gertruda Niesztroń 12 lat, 17) Anna Janotta 38 lat, 18) Konrad Skop 7 tyg., 19) Ernest Miekiś 2 tyg., 20) Antoni Grymel 28 lat, 21) Alfred Skóra 2 tyg., 22) Paweł Błażytko 3 tyg., 23) Aniela Polczyńska 4 1/2 lat, 24) Józef Gawron 70 lat, 25) Hildygarda Michel 7 tyg.

Nowa Wieś, dnia 1 lutego 1928 r.

Urzędnik Stanu Cywilnego:

w z. (—) Sitko.

Tydzień Propagandy Trzeźwości

(1 do 8 lutego 1928 roku)

pod protektoratem J. Em. Ks. Kard. Dr. Hłonda,

Prymasa Polski,

Ratujmy rodzinę!

Rodacy!

Rodzina jest podstawową komórką społeczeństwa. Dobre i szczęśliwe rodziny wychowują dobrych obywateli. Złe rodziny przysparzają społeczeństwu jednostek niezadowolonych, a często zbrodniczych.

W czasach obecnych mnóstwo czynników rozkładowych zatruwa życie rodzinne. Jednym z groźnych i od dawna znanych wrogów szczęścia i zdrowia rodzinnego jest alkoholizm.

Zamiłowanie bowiem do kieliszka sprowadza waśni domowe, podkopuje szacunek dzieci ku rodzicom, niszczy miłość małżeńską, sprowadza nędzę materialną, staje się źródłem wszelakiego zgorzienia i sprowadza na niewinne istoty, dzieci, kłatwę dziedzicznego obciążenia i zwyrodnienie.

Rodacy! Dziesiątki tysięcy rodzin żyją w rozterce i rozpaczcy spowodowanej alkoholizmem. Jest przeto obowiązkiem każdego obywatela, przyłożyć rękę do uzdrowienia stosunków rodzinnych i wypowiedzieć bezwzględna walkę szatanowi — pijaństwu.

Komitet honorowy tworzą:

Ich Eksceleńcy Księża Arcybiskupi:

Ks. Metropolita Jałbrzykowski (Wilno), Ks. Metropolita Twardowski (Lwów), Ks. Metropolita Sapieha (Kraków), Ks. Arcybiskup Teodorowicz (Lwów).

Ich Magnificencje PP. Rektorzy Uniwersytetów: Ks. prof. Gerstman (Lwów), prof. Grochmalicki (Poznań), Ks. prof. Kruszyński (Lublin), prof. Marchlewski (Kraków), prof. Pigoń (Wilno), Ks. prof. Szlagowski (Warszawa).

Komitet Centralny:

Centralne Tow. Rolnicze, Warszawa. — Centralne Tow. Rzemieślnicze, Warszawa. — Naczelny Komitet Akademicki, Warszawa. — Polska Macierz Szkolna, Warszawa. — Polski Związek Kolejarzy, Warszawa. — „Rozwój”, Tow. Rozwoju Życia Narodowego, Warszawa. — Stow. Chrz. Nar. Nauczycielstwa Szkół Powsz., Warszawa. — Tow. Czyteln Ludowych, Poznań. — Tow. Nauczycieli Szkół Wyższych, Warszawa. — Tow. Szkoły Ludowej, Kraków. — Zjednoczenie Katolickich Związków Polek, Warszawa. — Zjednoczenie Korporacji Chrześcijańskich, Warszawa. — Zjedn. Młodzieży Polskiej, Poznań. — Zj. Zawodowe Polskie, Poznań. — Związek Księża Prefektów, Warszawa. — Związek Organizacji Ziemiańskich, Warszawa. — Związek Tow. Gimnastycznych „Sokół”, Warszawa. — Zw. Związków Sportowych, Warszawa.

Centralny Wydział Wykonawczy:

Centrala Abstynencka Kół Młodzieży, Kraków. — Centrala Młodzieży Abstynenckiej, Poznań. — Filarecki Związek Elsów, Poznań. — Katolicki Związek Abstynentów, Poznań. — Polska Liga Przeciwalkoholowa, Poznań. Polskie Towarzystwo walki z alkoholizmem „Trzeźwość”, Warszawa. — Polski Związek Księża Abstynentów, Poznań. — Związek Akademików Abstynentów, Poznań. — Związek Bractw Wstrzemięźliwości, Poznań. — Związek Harcerstwa Polskiego, Warszawa. — Związek Kolejarzy Przeciwników Alkoholu w Polsce, Lwów. — Związek Nauczycieli Abstynentów, Poznań.

Obwieszczenie.

(Dot. nowej ustawy o ubezp. pracowników umysłowych).

(Ciąg dalszy).

Przy zarobku powyżej 800 zł. płaci pracodawca 1/2 składki według grupy zarobkowej L odnośnie do ubezpieczenia na wypadek braku pracy.

Za uiszczenie składki należnej z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia, odpowiada pracodawca, któremu przysługuje prawo potrącenia części składki, przypadającej na pracownika przy wypłacie wynagrodzenia. Potrącenie może być wykonane wstecz tylko za 2 ostatnie okresy płatnicze, nie potrącone zaś w tym terminie składki pokrywa całkowicie pracodawca z własnych funduszy.

Opłata składek ubezpieczeniowych i uskutecznienie zgłoszeń.

Składki płatne są za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym pracownik podlega obowiązkowi ubezpieczenia z dołu w ciągu pierwszych 10-ciu dni następnego miesiąca kalendarzowego. Obowiązek opłaty składek jest niezależny od ustalenia ich wysokości przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, od wezwania płatniczego Zakładu, oraz od prawomocności odpowiednich zarządzeń Zakładu.

Pracodawca obowiązany jest przysyłać w tym samym terminie t. j. w ciągu pierwszych 10-ciu dni każdego miesiąca kalendarzowego wykazy osób, zatrudnionych w poprzednim miesiącu kalendarzowym i podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, oraz obliczenie należnych składek. W tymże również terminie obowiązany jest pracodawca zawiadamiać Zakład o wszelkich zmianach, jakie zaszły w stosunkach służbowych jego pracowników w ciągu miesiąca ubiegłego oraz o tych zmianach w ich stosunkach rodzinnych, o których został powiadomiony. Jeśli w porównaniu z poprzednim miesiącem nie zaszła żadna zmiana, wystarczy powołanie się na wykaz poprzedni.

Wykaz za miesiąc styczeń 1928 roku zawierający alfabetyczny spis pracowników i obliczonych składek winien być przedłożony Zakładowi najpóźniej w ciągu pierwszych 10 dni lutego 1928 r. z równoczesnym przekazaniem należnych składek obliczonych według podanej tabeli, w gotówce do kasy Zakładu lub czekiem do P. K. O. Katowice Nr. 300 233.

Od zaległych składek ubezpieczeniowych nie wpłaconych w terminie przepisowym, należą się odsetki zwłoki wyższe o połowę niż wynosi każdo-czesna stopa dyskontowa Banku Polskiego. Zaległe składki wraz z odsetkami zwłoki, kosztami upomnień i kosztami egzekucyjnymi ściągają Kasa chorych (Kasa Ubezpieczeń Społecznych) w ten sam sposób, w jaki ściągają należne jej składki ubezpieczeniowe.

Postanowienie karne.

Pracodawcy, pracownicy i otrzymujący świadectwa, którzy w zgłoszeniach względnie wykazach i zaświadczeniach, przepisanych rozporządzeniem niniejszem albo statutem Zakładu, podają szereg faktów nieprawdziwych lub udzielają nieprawdziwych wyjaśnień wbrew obowiązującym przepisom, podlegają karze do 1000 zł. a w razie nieściągalności karze aresztu do 6-ciu tygodni.

Osoby, które przepisanych wykazów, zgłoszeń lub zaświadczeń w przepisany termin nie złożyły, podlegają karze grzywny w wysokości do 500 zł. z zamianą w razie nieściągalności na karę aresztu do 3-ch tygodni.

Rodzaje świadczeń ubezpieczonych i warunki ich uzyskania.

Świadczenia, przewidziane w rozporządzeniu niniejszem są następujące:

A. Świadczenia na wypadek braku pracy:

1. zasiłek w czasie braku pracy;
2. opłata składek za ubezpieczenie na wypadek choroby ubezpieczonego, pozostającego bez pracy;
3. zapomoga na podróż;

B. Świadczenia emerytalne:

1. renta inwalidzka,
2. renta starcza,
3. pomoc lecznicza dla ubezpieczonego,
4. renta wdowa lub renta wdowca,
5. renta sieroca,
6. jednorazowa odprawa dla ubezpieczonego lub dla wdowy (wdowca) wzgl. dla sierót lub rodziców ubezpieczonego.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Cennik Towary kolonjalne.

kawa palona jęczm.	za 1/2 kg	0,45 zł.
" słodowa		0,49 "
" prymasa		0,65 "
groch wiktoria	0,55—0,65	"
fasola biała	0,28—0,32	"
kasza perlowa		0,48 "
" jęczmienna		0,33 "
kasza pogańska (tatarczana) biała		0,58 "
" " " brunatna		0,55 "
" łamana		0,40 "
peczak		0,33 "
mąka kartoflana		0,48 "
płatki owsiane luźne		0,55 "
" węgowieckie 1/2 kg w paczkach		1,15 "
" " " 1/4 kg		0,65 "
cykorja Franka 1/4 kg		0,70 "
" w rolkach 1/2 kg		1,20 "
" innej fabrykacji 1/4 kg	0,40—0,50	"
makaron zwyczajny krajany krajowy		1,00 "
" w rurkach		1,10 "
" w nitkach		1,00 "
soda		0,13 "
soda w paczkach		0,35 "
zapalki 1 pudełko		0,08 "
" 10 pudełek		0,75 "
swiece paraf.		1,30 "
śól warzonka		0,17 "
ocet 3 1/2%—4%		0,35 "
cukier faryna		0,72 "
ser harszeński	0,80—1,60	"
kapusta kiszona		0,25 "
musztarda	0,80—1,00	"
szmalc amerykański		1,65 "

Mąka — chleb — bułki.

mąka żytnia	70% 1 kg	0,64 z
" " "	65% 1 "	0,66 "
" pszena	60% 1 "	0,88 "
" wyborowa krajowa	1 "	0,98 "
chleb 70% mąki żytniej	1 "	0,60 "
chleb 65% mąki żytniej	1 "	0,64 "
bułki 60% mąki pszennej	90 gram	0,10 "
wypiek chleba 3—4 gr za 1/2 kg.		

Mleko — masło — ser — jaja.

Mleko 1 litr		0,46 zł.
Maślanka 1 litr		0,25 "
Maślo:		
I. gatunek	w składach 3,40 zł	na targu 1/2 kg 3,30 zł.
II. " "	3,00 "	" " 2,90 "
III. " "	2,50 "	" " 2,50 "
ser zwyczajny (twaróg)		1/2 kg 0,60 zł.
ser suchy		" " 0,70 "
jaja wapniane		0,25 "
jaja świeże		0,30 "

Mięso i wyroby mięsne.

	za pół kg	
	w składach	na targu
wołowina I gatunku	1,60 zł.	1,50 zł
" II "	1,40 "	1,30 "
łój I gatunek	1,60 "	1,60 "
" II "	1,50 "	1,50 "
łój spuszcany	2,00 "	2,00 "
wieprzowina I gatunku	1,40 "	1,30 "
" II "	1,20 "	1,20 "
ślonina surowa I gatunku		
(ponad 4 cm. grubości)	1,70 "	1,70 "
ślonina surowa II gatunku		
do 4 cm. grubości	1,60 "	1,60 zł.
ślonina wędzona	2,40 "	2,40 "
cielęcina I gatunku	1,60 "	1,50 "
" II "	1,30 "	1,20 "
kielbasa krakowska gotowana	2,00 "	1,90 "
" " sur. z czyst. wieprz.	2,60 "	2,60 "
wątrobianka I gatunku	2,00 "	2,00 "
" II "	1,60 "	1,60 "
salceson I gatunku	2,00 "	1,90 "
" II "	1,50 "	1,40 "
kielbasa z czosnkiem	1,80 "	1,70 "
kiszki z pogańskiej kaszy		0,60 "

U w a g i:

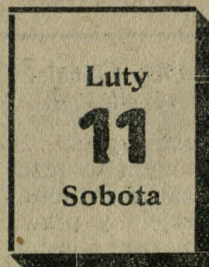
Dokład kości nie śmie przekraczać:

przy wieprzowinie 200%
przy wołowinie 20%

Mięso bez kości kosztuje 20% więcej od ceny maksymalnej.

Powyższy cennik obowiązuje od dnia 1. lutego 1928
Nowy Bytom, dnia 1. lutego 1928 r.

Naczelnik gminny
Machoń.

Kronika tygodniowa.

Eufrozyny p.

Wschód słońca 7.05. Zachód 16.52 minut.

księżyc 2307, Zachód 9.32 "

Z Nowej Wsi

Roboty inwestycyjne przewidziane przez Zarząd Gm. Nowa Wieś na rok 1928.

- 1) Kanalizacja ul. 3-go Maja przypuszczalne koszty 60,000 zł.
- 2) Wykonanie chodnika przy ul. 3-go Maja w pobliżu dworca 14,000 zł.
- 3) Naprawa ul. Damrota 6,000 zł.
- 4) Wymiana lewej strony chodnika ulicy Sienkiewicza 6,000 zł.
- 5) Rozszerzenie plantów przy pomniku Wireckim 2,000 zł.
- 6) Budowa domu robotniczego 60,000 zł.
- 7) Rozbudowa Ratusza 230,000 zł.
- 8) Zakup i ustawienie słupów do nalepiania afiszów, w ilości 5 2,500 zł.

Roboty inwestycyjne. Rok 1928/29.

- 1) Ułożenie wodociągu:
  - a) 200 mb. od Huty Miłości do ul. 3 Maja,
  - b) 200 mb. na ul. Kopernika,
  - c) 200 mb. na ul. Bytomskiej,
  - d) 130 mb. na ul. Polnej,
  - e) 400 mb. na ul. 3-go Maja
 razem 1130 mb. 41,000 zł.
- 2) Naprawa ulicy Bielszowickiej 25,000 zł.
- 3) Planowanie targowiska ok. 1,600 m² 10,000 zł.
- 4) Częściowa naprawa przed kilku latami brukowanych ulic 10,000 zł.
- 5) Kapiel publiczna 50,000 zł.
- 6) Zadrzewianie ulic w Gminie: ul. Kochłowska, 3-go Maja, Poniatowskiego 10,000 zł.

Roboty inwestycyjne na rok 1929.

- 1) Kanalizacja ul. Dąbrowskiego 15,000 zł.
- 2) Kanalizacja ul. Kościuszki 15,000 zł.
- 3) Kanalizacja ulicy Poniatowskiego 21,000 zł.

Roboty inwestycyjne od roku 1928—30.

- 1) Budowa hali gimnastycznej 150,000 zł.
- 2) Budowa 3-ch ustępów publicznych 30,000 zł.

Naczelnik Gminy:

Uroczystość Powstania Styczniowego w Nowej Wsi.

W niedzielę, dnia 29. I. odbyła się na sali p. Mroncza uroczystość ku czci Powstania Styczniowego urządzona przez Komitet odczytowy przy miejscowym T. C. L. Uroczystość otworzył prezes T. C. L. p. Groński wskazując na ważne znaczenie obchodów patriotycznych.

Na następne punkty programu złożyły się występy Tow. śpiewaczych Lutni i Słowiczka oraz chóru dzieci szkoły I. Szeręg pięknie odśpiewanych pieśni, dobrze dobranych, podniósł nastrój uroczystości. Przyczyniła się do tego również miłutka deklamatorka p. Wernerówna uczennica Seminarjum, której sala podziękowała oklaskami.

Niespodzianką był występ kwartetu muzycznego prowadzonego przez Dr. Karsznę. Publiczność zachwycona doskonałą grą zespołu nie chciała pozwolić mu zejść ze sceny, okrzyki „bis” i oklaski zmuszały do zwiększenia repertuaru produkcji. Uroczystość zakończyło wyświetlenie przepięknych obrazów Grottera ilustrujących momenty z powstania. Objaśniał je p. naucz. Sieg.

Walne Zebranie Związku Ochr. Lok., Koło Miejskowe w Nowej Wsi.

Związek Ochr. Lok. w Nowej Wsi urządził w dniu 29. I. 28 Walne Zebranie w lokalu starej szkoły, na którym Zarząd dał sprawozdanie z działalności za rok 1927. Po wysłuchaniu sprawozdania, w myśl regulaminu, ustąpił Zarząd stary i przystąpiono do wyboru nowego Zarządu.

Ze względu na owocną działalność około rozwoju Koła Miejskowego, ustępujący Zarząd, bez wyboru, i to jednogłośnie wybrany został, który podziękował za zaszczytne zaufanie z oświadczeniem, że nadal będzie Zarząd dokładał wszelkich sił do dalszego pomyślnego rozwoju Koła Miejskowego.

Co dotyczy urzędzenia zebrań lokatorskich, Walne Zebr. raczyło uchwalić, że w każdą 4 (ostatnią) niedzielę w miesiącu będą się odbywać regularnie zebrań lokatorskie w lokalu starej szkoły w m.

Również Walne Zebranie potępia stanowczo rozsiewanie fałszywych i mylnych wieści, że Związek Lok. nie istnieje, że już dawno zniesiony został i tak samo, że niema ustawy o ochr. lok., i Zarząd przestrzega przed takimi pogłoskami i będzie amatora sportu pociągał do odpowiedzialności.

Za Zarząd: Prezes Suliga.

Walne zebranie Towarzystwa Czytelni Ludowej w Nowej Wsi.

Roczne walne zebranie T. C. L. w Nowej Wsi odbędzie się w niedzielę, dnia 12 bm. o godz. 4 p. p. w lokalu czytelnia z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Otwarcie.
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego walnego zebrania.
- 3) Sprawozdanie prezesa.
- 4) " kasjera.
- 5) Udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi.
- 6) Wybór nowego zarządu.
- 7) Wolne wnioski.

Ze względu na wagę towarzystwa, jakim jest czytelnia, prosi zarząd, aby członkowie zebrali się jaknajlepiej.

J. Groński, prezes.

Komitet Tow. Czyt. Lud. III. (dzielnica Zgoda).

Niniejszem daję się Szanownemu Obywatelstwu dzielnicy Zgoda do wiadomości, iż z dniem 1. I. rb. jest czytelnia znów regularnie otwarta i to każdą środę od 5—7, zaś w sobotę od 5—6-tej godziny.

Uprasza się wszystkich czytelników, którzy posiadają jeszcze książki własności czytelnia, by ich natychmiast zwrócili, gdyż w razie przeciwnym będzie musiał Komitet inną drogą dojść do przymusowego ściągnięcia tychże.

Ponieważ Szanowny i zawsze życzliwy Zarząd gminny udzielił dla czytelnia większej ubikacji, będzie mógł tutejszy Komitet wnet otworzyć czytelnia publiczną, w której i Radio zostaje umieszczone i obywatelstwo będzie mogło każdy wieczór czytać różne gazety a przytem słuchać wykładów wzgl. koncertów radja.

ZNIEWAGE

rzuconą na wdowę Nowrot Marty i pana Stypę Brunona niniejszem odwołujemy i przepraszamy.

Nowa Wieś, dnia 6. II. 28 r.

Zamężna Leszczyna,
wdowa Labus.

Z Nowego Bytomia

Zaproszenie

Panów zastępców gminnych zaprasza się uprzejmie na

posiedzenie zwyczajne,

które się odbędzie

w środę, dnia 15-go lutego 1928 r.

wieczorem o godz. 7-mej w sali posiedzeń.

Porządek dzienny znajduje się poniżej.

Zaproszenie następuje według § 106 ordynacji wiejskiej z dnia 3 lipca 1891 r. Zwraca się uwagę na to, że nieobecni muszą się zapadłym uchwałąm podporządkować.

Porządek dzienny:

- 1) Remont starego budynku szkoły II.
- 2) Przebudowa w budynku szkoły III.
- 3) Kupno letniska w Rudnie.
- 4) Wykonanie plant na placu Wolności.
- 5) Utworzenie stałego miejsca ogrodnika.
- 6) Uchwalenie subwencji dla Komitetu Tow. Czytelni Ludowych w dzielnicy Zgoda.
- 7) Podwyższenie odszkodowania dla zawiadowcy hali gimnastycznej.
- 8) Uchwalenie statutu dot. pobierania podatku od umów nieruchomości o przeniesieniu własności w gminie Nowy Bytom.
- 9) Sprawa Deputacji szkolnej.
- 10) Komunikaty.

Nowy Bytom, dnia 8 lutego 1928 r.

Naczelnik gminy:

(—) Machoń.

Budżet gminy Nowego Bytomia na rok 1928.

Na porządek obrad posiedzenia Rady gminnej w dniu 8 lutego rb. wyjdzie preliminarz budżetowy gminy na rok 1928 r. Zarząd gminy chce i w dalszym ciągu stopniowo tego dokonać, co mu się lat ubiegłych skutkiem trudnego położenia finansowego nie udało. Skutkiem tego też sumy budżetowe są znacznie wyższe. Oczywiście nie starczą na wydatki nadzwyczajne dochody gminy samej. Przewidziano bowiem zaciągnięcie pożyczek w kwocie 546,000 zł.

W budżecie na rok 1927 wynosiła suma rozchodów:

- a) zwyczajnych 618,750 zł.
- b) nadzwyczajnych 456,000 zł.

suma wydatków dla wodociągu 140,000 zł.

Budżet na rok 1928 opiewa

a) administracyjny

- a) zwyczajne wydatki na 828,250 zł.
- b) nadzwyczajne wydatki na 701,000 zł.
- b) wodociągowy 153,000 zł.

razem: 1,682,250 zł.

Budżet zakładów wodociagowych jest wyższy o 13,000 zł., skutkiem tego, iż zużycie wody jest wyższe.

W wydatkach nadzwyczajnych przewidziano

a) na dokonienie ratusza	70,000 zł.
b) na upiększenie placu Wolności	30,000 zł.
c) budowa domu mieszkalnego dla urzędników gminnych i nauczycieli	400,000 zł.
d) na zasilenie funduszu gospodarczego	20,000 zł.
e) na przebudowę mieszkań w szkole II na klasy szkolne wraz z urządzeniem	26,000 zł.
f) na budowę kolonii robotniczej przez Województwo	150,000 zł.

Wydatki zwyczajne wynoszą:

1) na administrację ogólną (wydatki osobowe i rzeczowe)	244,655 zł.	29,55%
2) utrzymanie majątku komun.	39,700 zł.	4,76%
3) drogi i place	57,580 zł.	6,96%
4) oświatę		
a) szk. powszechne	84,105 zł.	
b) gimnazjum	128,230 zł.	
c) inne	6,555 zł.	26,45%
5) kultura i sztukę	36,100 zł.	4,40%
6) zdrowie publiczne	57,088 zł.	6,90%
7) opiekę społeczną	81,100 zł.	9,80%
8) rolnictwo	200 zł.	0,03%
9) bezpieczeństwo publiczne (policja, oświetlenie ulic itp.)	80,536 zł.	9,75%
10) różne	12,401 zł.	1,40%
razem:	828,250 zł.	

Dochody zwyczajne wynoszą:

1) majątek komunalny	23,978 zł.	2,90%
2) subwencje i dotacja (na utrzymanie gimnazjum)	66,000 zł.	7,97%
3) zwroty różne	7,612 zł.	0,92%
4) opłaty administracyjne	1,150 zł.	0,14%
5) opłaty za korzystanie z urządzeń i zakładów dobra publicznego	37,375 zł.	4,51%
6) dopłaty specjalne	4,575 zł.	0,55%
7) udział w podatkach państwowych	90,000 zł.	10,87%
8) dodatki do podatków państwowych	453,500 zł.	54,75%
9) podatek samoistne	140,250 zł.	16,93%
10) różne	3,810 zł.	0,46%
razem:	828,250 zł.	

Ze Śląska

Własna instytucja finansowa Województwa Śląskiego.

Na posiedzeniu komisji budżetowej sejmiku śląskiego uchwalono w zasadzie projekt ustawy w przedmiocie pożyczki 100 milj. zł., jaką zamierza zaciągnąć w bankach krajowych województwo śląskie na cele inwestycyjne. Podczas dyskusji nad tą sprawą wyłoniła się myśl założenia w Katowicach wojewódzkiej instytucji finansowej, któraby przeprowadzała rządowe pożyczki. Dotąd województwo udzieliło pożyczek na ogólną sumę 20 milj. zł. W bieżącym zaś roku zaciągnie pożyczkę w wysokości 50 milj. zł. Wobec tego istnieje poważny argument, który przemawia za tem, by województwo zorganizowało własną instytucję finansową.

80-lecie poety śląskiego Jana Kubisza.

W tych dniach, znany na niwie śląskiej poeta Jan Kubisz, ukończył 80 lat swego życia. Jan Kubisz, z zawodu nauczyciel ludowy, w najcięższych chwilach strasznego ucisku germanizacyjnego na Śląsku Cieszyńskim, krzepił lud nasz wiarą w lepszą przyszłość, podając mu swoje rzewne, szczere wiersze, które podtrzymywały ducha naszego ludu. W wierszach tych Kubisz nie tylko opisywał cudne niwy śląskie, te lasy, pola i łąki, ale przepowiadał zmartwychwstanie ludu śląskiego i jego wolności... Beskidy i królowa wód śląskich — Olza — oto żywiły twórcę Kubisza, który pisywał i pisuje do przeróżnych pism śląskich swoje piękne wiersze, natchnione gorącą miłością ludu i ziemi. Ostatnio wydał dzieło p. t. „Z pamiętników starego nauczyciela”. Nestorowi nauczycielstwa naszego i wodzowi duchowemu swemu; wdzięczny lud śląski życzy długich jeszcze lat życia i zdrowia!

Ważne dla dłużników z Polskiego G. Śląska byłej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu.

Sejm Śląski zwrócił się do Pana Wojewody Śląskiego z następującą rezolucją:

„Pan Wojewoda Śląski zechce zwrócić się do Rządu Centralnego, by tenże w możliwie jaknajkrótszym czasie naznaczył dla Śląska instytucję, któraby przejęła wszystkie prawa po dawniejszej „Provinzial-Hilfskasse“ we Wrocławiu i któraby mogła dawać kwity mazalne na wykreślenie hipotek ze spłaconych długów w „Provinzial-Hilfskasse“.

Pan Wojewoda dał na to Sejmowi Śląskiemu następującą odpowiedź:

„Sprawa uregulowania i likwidacji stosunków prawnych, wynikłych z działalności byłej Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu, na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego, objęta jest programem rokowań polsko-niemieckich prawnorozliczeniowych, tocących się w Berlinie, a podjętych przez Rządy obydwu interesowanych Państw między innemi celem unormowania w drodze układu szeregu spraw gospodarczych i zagadnień prawnych, jakie wyłoniły się w związku z przeprowadzeniem linii granicznej, dzielącej terytorium i pole działalności związków i korporacji prawnopublicznych, a nadto niektórych instytucji prywatnych. Rokowania te znajdują się obecnie w tem stadium, iż w czasie najbliż-

Kino „Sienkiewicz”

Szlagier sezonu

Księżę Czarnej Góry

Romantyczne przygody księżniczki i rycerskiego rozbójnika według słynnej powieści Wiktora Leona

W głównych rolach:

Vivian Gibson i Harry Liedke.

szym (przypuszczalnie do końca marca 1928 r.) należy liczyć się z ustaleniem ich pozytywnych rezultatów.

Udzielając tych wyjaśnień, z których wynika, że utworzenie zgodnie z wnioskiem, wyrażonym w rezolucji, instytucji zastępczej, która na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego przejęłaby prawa b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej, nie byłoby na czasie, dopóki istnieje podstawa do umownego uregulowania tej sprawy w drodze układu z rządem niemieckim, zastępującym interesy b. Prowincji Śląskiej, nie mogą nie wynikać w intencji i uzasadnienie rezolucji, uchwalonej przez Sejm Śląski. Niewątpliwie sprawa poruszona w rezolucji, wymaga jak najrychlejszego uregulowania przedewszystkiem ze względu na interesy dłużników b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej, do których należą tak związki prawnopubliczne (gminy i powiaty) jak i osoby prywatne, które w swoim czasie w kasie tej zaciągnęły pożyczki hipoteczne. Chodzi o wyjaśnienie zarówno na jakich zasadach długi, zaciągnięte w b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasie Zapomogowej, winny być spłacone, jak i do których rąk zapłata ma nastąpić. Rozstrzygnięcie tych kwestii ma niewątpliwie poważny wpływ na interesy właścicieli nieruchomości, obciążonych hipoteką, opiekującą jeszcze na imię b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu.

Nie przesądzając rezultatów wspomnianych uprzednio rokowań, których wynik da ostatecznie — jak spodziewać się należy w krótkim czasie — odpowiedź na powyższe pytania, uważam za wskazane wyjaśnić, że przy regulowaniu spraw analogicznych, jak sprawy, wywołujące się z faktu działalności instytucji prawnopublicznej, jaką była Śląska Prowincjonalna Kasa Zapomogowa we Wrocławiu, na terytorium, które zmieniło swą przynależność państwową, przyjętą została w prawie międzynarodowym, a więc i w układach między państwowych, zasada, że stosunki prawne, zawiazane przez tę instytucję, a umiejscowione na obszarze drugiego państwa, oceniane być winny według prawdopodobieństwa w tem państwie obowiązującego. Ponieważ zobowiązania wobec b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu datują przeważnie z czasów, poprzedzających inflację walutową, jaka nastąpiła tak w Polsce jak i w Niemczech, przeto na pytanie zasadnicze, jakie normy prawne dotyczące przerachowania zobowiązań pieniężnych, w omawianych wypadkach winny mieć zastosowanie, należy zgodnie z przytoczoną wyżej zasadą, prawa międzynarodowego odpowiedzieć, iż przerachowanie winno być uskutecznione na podstawie przepisów prawnych, obowiązujących na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego.

Sprawa legitymacji wierzyciela do ściągania preteńsji, umiejscowionych na obszarze górnośląskiej części Województwa Śląskiego, a zabezpieczonych hipotecznie na rzecz b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu, pozostaje otwartą o tyle, że władze naczelne nie wyznaczyły instytucji zastępczej, która byłaby uprawniona do działań prawnych w zastępstwie organów kasy. Mimo płynących stąd niedogodności dla interesowanych osób, należy liczyć się z uregulowaniem tej sprawy dopiero z chwilą ukończenia tocących się rokowań ewentualnie w razie stwierdzenia ich negatywnego rezultatu. Jak wyżej wspominałem, rozstrzygnięcie to zapasę ma w terminie niezbyt odległym. W każdym razie należy podkreślić, iż dłużnicy, którzy spłacają zobowiązania, zaciągnięte wobec b. Śląskiej Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej we Wrocławiu, do rąk organów tej kasy po dniu zmiany zwierzchnictwa państwowego na polskiej części b. obszaru plebiscytowego, narażają się na to niebezpieczeństwo, iż zapłata zostanie uznana za bezskuteczną. Nie można bowiem obecnie przewidzieć, jakie zasady likwidacji kasy odnośnie do jej działalności na polskiej części b. obszaru plebiscytowego będą przyjęte w mającym być zawartym układzie względnie jakie stanowisko zajmie Rząd w razie negatywnego wyniku rokowań. W związku z tą sprawą należy jeszcze zaznaczyć, iż Śląska Prowincjonalna Kasa Zapomogowa we Wrocławiu stała się na mocy ustawy pruskiej z dnia 28 października 1926 r. instytucją obecnej prowincji dolnośląskiej, podczas gdy dla części dawnej prowincji śląskiej, mianowicie dla obecnej pruskiej prowincji górnośląskiej utworzona została osobna analogiczna instytucja p. n. Bank Prowincjonalny dla Górnej Śląska (Provinzial-Bank für Oberschlesien) w Raciborzu. Zasady rozrachunku i podziału aktywów między tem dwiema instytucjami nie są znane Urzędowi Wojewódzkiemu.

Rezolucję Sejmu Śląskiego z dnia 18. listopada przesyłam niezależnie od niniejszego wyjaśnienia Panu Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Panu Ministrowi Skarbu.

Z powyższego pisma Pana Wojewody Śląskiego wynika, że dłużnicy Prowincjonalnej Kasy Zapomogowej (Provinzialhilfskasse) we Wrocławiu na polskim Górnym Śląsku nie są i nie będą zobowiązani płacić na poczet owych zobowiązań więcej niż wypada według polskich przepisów waloryzacyjnych oraz, że ze spłatą owych długów powinni we własnym interesie wstrzymać się aż do ogłoszenia przez władze dalszych za-

Der Schlager der Saison

Das Fürstenkind

Der Fürst der schwarzen Berge

Nach der Operette von Franz Lehar und Viktor Leon,

In den Hauptrollen:

Vivian Gibson und Harry Liedke

rzędzeń w tej sprawie, czego — jak dalej z pisma tego wynika — należy w krótkim czasie (w I. kwartale 1928 r.) oczekiwać. Dotąd bowiem nie jest wiadomem, do których rąk długi te płacić należy.

Redaktor odpowiedzialny: Augustyn Aleksa w Nowej Wsi.
Nakładem Urzędu gminnego w Nowej Wsi.
Odbito w Zakł. Graf. „Polonia“ w Katowicach.

Kto zamieni

mieszkanie 1 pokój
i kuchnię z Nowej Wsi

do Lipin centrum.

Zgłoszenie do administracji Gazety Komunalnej.

Nawozy sztuczne

dla rolników z Nowej Wsi, Kochłowic, Halemby, Bielszowic, Pawłowa, Kończyc, Kuźni, Borowej Wsi, Śmiłowic i Paniów
dostarcza na kredyt

BANK LUDOWY

Spółdz. z odp. ogr. w Nowej Wsi.

Zgłoszenia przyjmuje od godz. 9—12 i 2—5 popo

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ

„Przezorność”

S. A. w Warszawie Plac Małachowskiego 4.
Założone w roku 1892.

Zawiera ubezpieczenia od

OGNIA

kradzieży z włamaniem i transportów oraz na

ŻYCIE

i od nieszczęśliwych wypadków, na warunkach liberalnych, odpowiadających ostatnim wymogom techniki assekuracyjnej.

T-wo Ubezpieczeń „Przezorność” S. A. jest obecnie zrzeszone z najpotężniejszą wszechświatową instytucją ubezpieczeniową

„THE PRUDENTIAL ASSURANCE COMPANY LIMITED”

Heiborn Bars London E. C. 1.

Agentura w Nowej Wsi, zgłoszenia proszę skierować do redakcji Gaz. Komunalnej Pok. 3.

Oszczędnością i pracą Łudzie się bogacą!

Pamiętaj, że tylko systematycznie oszczędzając, zabezpieczysz sobie spokojną starość!

Przechowując wolne pieniądze w domu, tracisz, gdyż nie otrzymujesz procentów, a traci też społeczeństwo, bo pieniądz Twój leży bezużytecznie.

Nie trzymaj więc pieniędzy w domu, lecz zanieś je zaraz do Banku, gdzie otrzymasz godziwy procent!

BANK LUDOWY

w Nowej Wsi, ul. Hallera 1

przyjmuje wkłady oszczędnościowe na korzystnych warunkach, zapewniając pełne bezpieczeństwo i tajemnicę bankową.

Gazeta Komunalna

Urzędowy organ dla gmin politycznych Nowa Wieś, Nowy Bytom, Kochłowice, Pawłów, Bykowina, Halemba i Kłodnica.

Redakcja i administracja:
Urząd gminny Nowa Wieś
Telefon 35.

Sobota, 18. lutego 1928.

Cena prenumeraty 1 zł. miesięcz.
Ogłoszenia 12 gr., Reklamy 40 gr. za wiersz mm

Dział urzędowy.

Rozporządzenie

Ministra Skarbu

z dnia 9-go stycznia 1928 r.

w sprawie dodatkowego cennika detalicznej sprzedaży „Presówek” i „Skrętków śląskich”.

Na podstawie art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 1-go czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) zarządzam co następuje:

§ 1. Ustanawia się następującą cenę detalicznej sprzedaży:

za 1 kg. „Presówek” na 12 zł.
za 1 sztukę „Skrętków śląskich” 84 gr.

§ 2. Jako najmniejszą ilość poboru gatunków wymienionych w § 1 oznacza się dla sprzedawców hurtowych najmniejszą jednostkę oryginalną opakowania zewnętrznego.

§ 3. Sprzedaż detaliczna „Presówek” dla konsumentów będzie się odbywać na wagę.

Skrętki mogą być dzielone na połówki.

§ 4. Presówka winna być sprzedawana z naczyń zamkniętych (skrzynie, beczki i t. p.); trzymanie na składzie Presówki bez żadnego opakowania jest wzbronione.

§ 5. „Presówka” i „Skrętki śląskie” będą sprzedawane wyłącznie na obszarze Województwa Śląskiego.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Skarbu:

(—) G. Czechowicz.

(Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 59 z dnia 28 stycznia 1928 r.)

Komunikat

Do D. O. K. V. wzgl. M. S. Wojsk. wpływa bezpośrednio od petentów znaczna ilość prośb dotyczących odroczeń służby wojsk., przedwczesnego urlopowania, przesunięcia terminów wcielenia, zezwoleń na otrzymanie paszportów zagranicznych, zwolnień od powszechnego obowiązku służby wojskowej z tytułu ubiegania się o obywatelstwo obce, zezwoleń na wstąpienie do Fr. Legji Cudzoziemskiej i t. d.

Prośby te w większości wypadków nie poparte żadnymi dokumentami nie mogą ze względów formalnych uzyskać rozstrzygnięcia w D. O. K. V. wzgl. M. S. Wojsk. i tak DOK. V. jak i MSWojsk. zmuszone są te prośby odsyłać do podległych sobie władz wojskowych względnie władz administracyjnych, celem dokładnego zbadania stanu rzeczy.

Procedura ta, w zależności od sprawy i oddalenia danego urzędu wojskowego lub cywilnego od Krakowa względnie Warszawy, trwa często kilka tygodni, co nie leży w interesie petenta i powoduje składanie przez niego nowych prośb, a nawet i interwencję osobistą, związaną z bezcelowym zupełnie przyjazdem do D. O. K. V. względnie M. S. Wojsk.

W związku z powyższym podaje się do wiadomości, że wszystkie prośby kierowane przez petentów bezpośrednio do DOK. V. lub do Min. Spraw Wojsk. będą zwracane petentom bez rozpatrzenia z nadmienieniem, że prośbę do DOK. Nr. V. względnie Min. Spraw Wojsk. należy wnieść bezwzględnie za pośrednictwem właściwej P. K. U.

Obowiązkiem P. K. U. będzie rozpatrzenie wniesionej prośby i o ile załatwienie jej będzie przekraczać kompetencję P. K. U. skierowanie do władz przełożonych do decyzji.

Jednocześnie nadmieniam, że rozpatrywanie i badanie prośb, dotyczących odroczeń służby wojsk. (jedyni żywicieli, kierownicy odziedzicz-

nych gospodarstw rolnych, uczniowie, studenci, duchowni, terminujący w rzemiośle należy do wyłącznej kompetencji i władz administracyjnych I instancji) w Warszawie, Łodzi, Wilnie — Komisariat Rządu, w większych miastach b. zaboru austr., prusk. — magistraty i na prowincji Starostwa), przesyłanie zatem tych spraw do władz wojskowych chybia celu i powoduje tylko niepotrzebną zwłokę w załatwieniu.

Starosta.

Zegary, zegarki
biżuteria,
instrumenty
muzyczne,

rowery i części
do tychże
najkorzystniej
u

P. KMIECIAKA

Telefon 51 **NOWA - WIEŚ** Sienkiewicza 1

Towarzystwom udzielam rabatu.

WYDZIAŁ SKARBOWY
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO.

Katowice, dnia 14 stycznia 1928 r.

Komunikat

w sprawie opłat stemplowych, wiążących się z umowami, zawartymi przed dniem 1 stycznia 1927.

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Nr. 106 z roku 1927 ogłoszone zostało pod poz. 914 rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 15 listopada 1927 roku w sprawie opłat stemplowych, wiążących się z umowami, zawartymi przed dniem 1 stycznia 1927 r.

W myśl §-u 1-go tego rozporządzenia — umowa zawarta przed 1-ym stycznia 1927 r., a wykonywana po tym terminie, podlega, o ile chodzi o świadczenia wykonywane na mocy umowy w czasie od dnia 1-go stycznia 1928 r. postanowieniom ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570), t. zn. umowę taką uważa się, o ile chodzi o świadczenia wykonywane od dnia 1 stycznia 1928 r., jak gdyby została zawarta w czasie obowiązywania powołanej ustawy.

Przykład:

1) Umowa o sprzedaż (dostawę) rzeczy ruchomych, zawarta przed 1-ym stycznia 1927 r. podlegała opłacie stemplowej w wysokości 1% od ceny sprzedaży (dostawy) na podstawie pozycji taryfy 32 c) do pruskiej ustawy o podatku stemplowym i § 4 rozp. Ministra Skarbu z dnia 29-go grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 1 ex 24 poz. 6). Umowa ta, o ile chodzi o świadczenia, wykony-

wane od dnia 1 stycznia 1928 r. podlega opłacie w wysokości 0,2% wzgl. 1 proc. na podstawie §-u 1 powołanego na wstępie rozporządzenia w związku z art. 66 i 67 punkt 1 u. o. s. (Skrót u. o. s. oznacza: ustawę z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. Nr. 98, poz. 570).

2) Umowa, zawarta przed 1-ym stycznia 1927 r. o sprzedaż (dostawę) wielości rzeczy lub towarów, które służyły do bezpośredniego zużycia w przemyśle lub do dalszej odsprzedaży lub zostały wyprodukowane w przedsiębiorstwie jednego z kontrahentów na Górnym Śląsku i w województwie poznańskim i pomorskim, — była wolna od opłaty stemplowej na podstawie poz. tar. 32 c) do pruskiej ustawy o podatku stemplowym. Umowa ta, o ile chodzi o świadczenia, wykonywane w czasie od dnia 1 stycznia 1928 r., podlega opłacie w wysokości 0,2% wzgl. 1 proc., ponieważ u. o. s. nie przewiduje uwolnienia od opłaty umów o sprzedaż (dostawę) wielości wymienionych rzeczy lub towarów.

3) Umowa o świadczenie usług zawarta przed 10. stycznia 1924 r. podlega stałej opłacie stemplowej w wysokości 3 mk. na podstawie poz. tar. 71. 2. (1) do pruskiej ustawy o podatku stemplowym; zawarta po tym terminie — opłacie w wysokości pół proc. na podstawie powoł. poz. tar. i §-u 21 pow. rozp. Ministra Skarbu z dnia 29 grudnia 1923 r. Umowa ta, o ile chodzi o świadczenia, wykonywane w czasie od 1 stycznia 1928 r. podlega opłacie w wysokości 0,2% wzgl. 1 proc. na podstawie §-u 1 powołanego na wstępie rozporządzenia w związku z art. 90 o. o. s.

4) Kontrakty służbowe, zawarte przed 1-ym stycznia 1927, które w myśl powołanych wyżej przepisów podlegały opłacie w wysokości pół proc., są wolne od opłaty, o ile chodzi o świadczenia wykonywane w czasie od dnia 1 stycznia 1928 r. na podstawie §-u 1 powoł. na wstępie rozporządzenia w związku z art. 91 punkt 1) u. o. s. Przytoczone przykłady dotyczą umów, zawartych na Górnym Śląsku.

Umowa o sprzedaż (dostawę) rzeczy ruchomych lub o świadczenie usług, zawarta w zakresie przedsiębiorstwa, od którego choćby jeden z kontrahentów uiszczał państwowy podatek przemysłowy lub był od tego podatku ustawowo zwolniony, podlega opłacie stemplowej tylko wówczas, gdy pismo stwierdzające taką umowę, jest sporządzone lub uwierzytelnione sądownie lub notarialnie jak również, gdy pismo, sporządzone w formie niewierzytelniejszego dokumentu prywatnego, jest zaopatrzone w podpisy kontrahentów. (Art. 69 punkt 4 i art. 91 punkt 4 u. o. s.).

Termin uiszczenia opłaty wynosi 3 tygodnie od dnia 1 stycznia 1928 r. (art. 20 u. o. s.).

Celem ustalenia podstawy wymiaru w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle ograniczony co do ilości lat lub ich części, należy roczną wartość świadczeń pomnożyć przez tę ilość lat lub ich części (art. 10 b) u. o. s.).

Jeżeli zobowiązanie ma trwać dłużej niż pięć lat, władza skarbową na żądanie podatnika zezwoli, aby za podstawę wymiaru wzięto narazie sumę, obliczoną za pierwszy okres pięcioletni (art. 11 u. o. s.).

Jeżeli świadczenie, którego wartość ma służyć za podstawę wymiaru, nie może być co do ilości oznaczone, to ustalenie podstawy wymiaru następuje w miarę wykonywania zobowiązania.

W tym celu osoby, obowiązane do uiszczenia opłaty stemplowej, winny zgłosić właściwemu Urzędowi skarbowemu podatków i opłat skarbowych (w Katowicach Urzędowi opłat stemplowych) pismo, podlegające opłacie, a mianowicie złożyć mu pierwocis lub odpis w terminie 3-tych tygodni od dnia 1 stycznia 1928 r. Urząd ten ustali terminy, w których mają być uiszczane poszczególne raty opłaty stemplowej i wyda decyzję, przewidzianą w §-ie 31 r. w. s. (art. 9 i 22 u. o. s.).

Zakład fotograficzny

Jan Pawliczek

Nowa Wieś, ul Karola Miarki 13, Telefon 45

poleca się także i Towarzystwom do wykonywania wszelkich zdjęć balowych i teatralnych

Jeżeli w myśl przepisów wyżej powołanych ustawa jest wolna od opłaty lub opłaty należnej nie uiszczono, mimo, że umowa podlega opłacie, to opłacie stempłowej w wysokości 0,2% wzgl. 1 proc. podlegają w myśl §-u 2 powołanego na wstępie rozporządzenia rachunki i inne pisma, wymienione w art. 72 oraz w ustępie drugim art. 90 u. o. s., sporządzone w czasie od dnia 1 stycznia 1928 r., a stwierdzające wykonanie zawartych przed dniem 1 stycznia 1927 r. umów o sprzedaż (dostawę) ruchomości lub o świadczenie usług; przyjmuje się bowiem, jak gdyby umowa, której wykonanie pisma te stwierdzają, została zawarta w czasie obowiązywania ustawy o opłatach stempłowych. Dotyczy to w szczególności przypadku, gdy umowa o sprzedaż (dostawę) ruchomości lub o świadczenie usług, zawarta w zakresie przedsiębiorstwa, od którego choćby jeden z kontrahentów uiszczał podatek przemysłowy lub był ustawowo od tego podatku zwolniony — przyszła do skutku w drodze korespondencji handlowej lub w drodze ustnej.

Gdy opłaty nie uiszczono ani od umowy ani od rachunku opłacie stempłowej w wysokości 0,2% wzgl. 1 proc. podlega pokwitowanie z odbioru pieniędzy (art. 136 u. o. s.).

Uiszczenie opłaty stempłowej w sposób nieprawidłowy (np. od umowy zamiast od rachunku i odwrotnie) zagrożone jest podwyżką stempłową w wysokości 5-krotnej wzgl. 25-krotnej kwoty opłaty uiszczonej w sposób nieprawidłowy (art. 42 u. o. s.) § 191 r. w. s. nie ulega zmianie. Przepis ten dotyczy przypadków, w których uiszczono opłatę według przepisów, które obowiązywały przed dniem 1 stycznia 1927 r. (Np. jeżeli w 1926 r. zawarto umowę o dostawę na szereg lat, w umowie tej ilość towarów, które mają być dostarczone, jest ściśle oznaczona, umowa ta podlegała opłacie według przepisów dawniejszych i tę opłatę uiszczone, to rachunki, wystawione w czasie obowiązywania u. o. s. nie podlegają opłacie. Teza ta jest ściśle zgodna z punktem 2 artykułu 73 u. o. s.).

Wykładnia Nr. 7 ogłoszona w Nr. 6 ex 27 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu przestaje obowiązywać z dniem 1 stycznia 1928 roku (wykładnia Nr. 110, ogłoszona w Nr. 36 ex 27 Dz. Urz. Min. Sk.).

Powołane na wstępie rozporządzenie nie zmienia rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 31 marca 1927 r. w sprawie opłat stempłowych od umów o dzierżawę lub najem przedmiotów, znajdujących się na obszarze, na którym obowiązuje kodeks cywilny niemiecki (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 303).

Naczelnik Wydziału Skarbowego.

L. V.—62/28.

(—) Dr. Bielak.

Obwieszczenie.

(Dot. nowej ustawy o ubezp. pracowników umysłowych).

(Dokończenie).

Wszystkie świadczenia z wyjątkiem jednorazowej odprawy uzależnione są, poza szczególnymi warunkami uzyskania praw do poszczególnych świadczeń, od przebycia określonego niżej minimalnego okresu ubezpieczenia, uzasadniającego prawo do świadczeń (okres wyczekiwania).

Okres ten dla uzyskania praw do świadczeń na wypadek braku pracy wynosi 6 miesięcy składowych, przebytych w ciągu ostatniego roku, licząc wstecz od dnia utraty zajęcia. Czas ćwiczeń wojskowych oraz czas choroby stanowi przerwę, o której przedłuża się powyższy okres roczny.

Dla świadczeń emerytalnych z wyjątkiem jednorazowej odprawy okres uzasadniający prawa do świadczeń (okres wyczekiwania) wynosi 60 miesięcy składowych, osiągniętych przed zejściem wypadku, uprawniającego do tych świadczeń; warunek ten odpada, jeżeli niezdolność do wykonywania zawodu lub śmierć ubezpieczonego nastąpiła wskutek wypadku, uprawniającego do świadczeń w myśl postanowień obowiązujących przepisów prawnych o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków.

Podstawa wymiaru zasiłku z powodu braku pracy i jego wysokość.

Podstawę wymiaru zasiłku z powodu braku pracy stanowi przeciętna płaca podstawowa z ostatnich 12 miesięcy składowych przed zejściem okoliczności, uprawniających do tego zasiłku, względnie jeżeli ubezpieczenie nie trwało 12 miesięcy — przeciętna płaca podstawowa wszystkich miesięcy składowych, podlegających zaliczeniu do ubezpieczenia.

Zasiłek dla pozostających bez pracy składa się z zasiłku zasadniczego i zasiłku rodzinnego.

- a) zasiłek zasadniczy wynosi dla samotnych 30 proc., dla utrzymujących zaś rodzinę 40 proc. podstawy wymiaru zasiłku w razie braku pracy.
- b) zasiłek rodzinny wynosi 10 proc. zasiłku za każdego niezarobkującego, a pozostającego na utrzymaniu ubezpieczonego członka jego rodziny z tem, że nie może on przekroczyć wysokości zasiłku zasadniczego.

Zasiłek dla pozostających bez pracy nie może wynosić mniej niż 30 zł. miesięcznie względnie mniej niż ostatnie wynagrodzenie o ile jest ono niższe od tej kwoty.

Podstawa wymiaru świadczeń emerytalnych i ich wysokość.

Podstawę wymiaru świadczeń emerytalnych stanowi przeciętna płaca podstawowa wszystkich miesięcy składowych, podlegających zaliczeniu do ubezpieczenia:

- a) renta inwalidzka składa się z kwoty zasadniczej i z kwoty wzrostu renty. Kwota zasadnicza wynosi 40 proc. podstawy wymiaru świadczeń emerytalnych.

Wzrost rentowy rozpoczyna się po przebyciu 120 miesięcy składowych. Kwota wzrostu renty wynosi 1/6 proc. podstawy wymiaru za każdy dalszy miesiąc i dochodzi po 480 miesiącach do wysokości 60 proc. podstawy wymiaru. W żadnym wypadku renta inwalidzka nie może wynosić mniej niż 50 zł. miesięcznie.

- b) Renta starcza równa się co do wysokości rencie inwalidzkiej jaką otrzymałby uprawniony do renty starczej, gdyby w chwili, od której rozpocząć się ma wypłata renty starczej, był niezdolny do wykonywania zawodu.

Osoba, otrzymująca rentę inwalidzką lub starczą otrzymuje na każde dziecko niżej 18 lat 1/10 kwoty zasadniczej;

- c) renta wdowa (wdowca) wynosi 3/5, renta dla sieroty zupełnej 2/5 renty, jaką pobierała osoba ubezpieczona, albo do jakiej ta osoba nabyła uprawnienie w chwili śmierci;

- d) jednorazowa odprawa dla ubezpieczonego, wdowy (wdowca) lub dzieci równa się rocznej, dla matki zaś lub ojca — półrocznej przeciętnej płacy podstawowej ubezpieczonego.

Zwrot składek.

Osoba płci żeńskiej, która osiągnęła 60 miesięcy składowych i w ciągu roku po opuszczeniu zatrudnienia wyszła za mąż lub w ciągu roku po zawarciu małżeństwa opuściła zatrudnienie, uzasadniające obowiązek ubezpieczenia w myśl rozporządzenia niniejszego, ma prawo do zwrotu części uiszczonych składek na świadczenie emerytalne, przypadającej od pracownika. Roszczenie, wynikające z tego artykułu, może być zgłoszone nie wcześniej, jak po upływie 6-ciu miesięcy pozostawania bez zatrudnienia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia, nie później jednak w ciągu roku od tej chwili.

Zwrot składek jest niedopuszczalny, jeżeli przed dokonaniem zwrotu powstanie ponownie obowiązek ubezpieczenia uprawnionej osoby.

Zmiana systemu składkowania.

Wszystkie będące w użyciu karty ubezpieczeniowe funkcjonariuszy prywatnych na terenie Górnego Śląska po wlepieniu znaczków za miesiąc grudnia 1927, winny być natychmiast przesłane miejscom wydawania kart do zliczenia za wystawieniem rozrachunków.

Obowiązujący dotychczas system znaczkowy po 1 stycznia 1928 r. nie będzie nadal praktykowany, natomiast zaprowadzony będzie system kontowy. Nowe karty ubezpieczeniowe wystawi Zakład po nadejściu wykazów, które winny być przesłane Zakładowi za miesiąc styczeń najpóźniej w ciągu pierwszych 10 dni lutego br.

Wszystkie zgłoszenia mające być podawane Zakładowi do wiadomości na podstawie tejże ustawy, mają być uskuteczniane na formularzach, które są do nabycia w Zakładzie po cenie własnych kosztów. Pierwsze formularze załącza się do niniejszego obwieszczenia, resztę zaś formularzy nabyć można w Kasach Cherych, Urzędach Ubezpieczeń, Placówkach kontroli i w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

Królewska Huta, w styczniu 1928 r.

Zarząd Zakładu Ubezpieczeń Prac. Umysłowych.

Dyrektor:

(—) Dr. Gunia.

Okólnik.

Okólnik L. D. V. 725/2.

w sprawie potrącania podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę.

Ministerstwo Skarbu, mając na uwadze usunięcie rozbieżności przy obliczaniu podatku dochodowego od dochodu od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — podaje poniżej do wiadomości służbodawców główne zasady ustawowe, obowiązujące w tym względzie.

W szczególności pamiętać należy, że

1. dochód z uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, podlegający opodatkowaniu w drodze potrącenia przez służbodawców przy wypłacie, stanowi — w rozumieniu ustawy — wszelkiego rodzaju i jakiegokolwiek nazwę noszącego wynagrodzenia, łącznie z wszystkimi dodatkami, jakie pracownik uzyskuje od służbodawcy z tytułu swego stosunku służbowego, lub z tytułu najmu prac. Nie zaliczają się więc do kategorii

dochodów z uposażeń służbowych wynagrodzenia, wypłacane za wykonaną pracę osobom, które w stosunku do wypłacającego wynagrodzenia nie pozostają w zależności służbowej. Dochody takie podlegają opodatkowaniu wedle Dz. I. ustawy o państw. pod. doch., jako dochody z zajęć zarobkowych;

2. za podstawę do ustalenia stopy procentowej miarodajnej do obliczenia podatku od wynagrodzenia, przypadającego do wypłaty za pewien okres czasu (kwartał, miesiąc lub tydzień), zależnie od umowy, czy też zwyczaju) przyjmuje się wysokość tego wynagrodzenia, obliczoną w stosunku rocznym;
3. za podstawę do ustalenia stopy procentowej podatku od dodatkowego wynagrodzenia periodycznego, którego wypłata następuje w ciągu miesiąca już po dokonaniu wypłaty stałego uposażenia — przyjmuje się obliczoną w stosunku rocznym sumę wypłaconego już wynagrodzenia stałego i tegoż wynagrodzenia dodatkowego;
4. w celu ustalenia stopy procentowej, miarodajnej do obliczenia podatku od jednorazowego wynagrodzenia (remuneracji, zapomogi itp.), dolicza się to jednorazowe wynagrodzenie do sumy ostatniego periodycznego wynagrodzenia, obliczonego w stosunku rocznym;
5. podatek o dochodów z uposażeń służbowych pobiera się drogą potrącenia przez służbodawców przy każdorazowej wypłacie. Zaliczki na pobory służbowe nie uważa się za wypłatę uposażenia.

Przykłady:

ad p. 2.: W dniu 1 lipca 1927 r. wypłaca się pracownikowi miesięczne uposażenie za lipiec w kwocie 600,— zł.
Wysokość tego uposażenia, obliczona w stosunku rocznym (600×12) wynosi 7200,— zł.
Stopa procentowa od dochodu 7200 zł. wg. skali (art. 111) wynosi 3,4%, służbodawca potrąca zatem przy wypłacie wspomnianych 600 zł. podatek w kwocie 20,40 zł.

ad p. 3.: Temu samemu pracownikowi wypłaca się w dniu 31 lipca 1927 r. dodatkowe periodyczne wynagrodzenie (np. wynagrodzenie za pełnienie funkcji nadzorczych w instytucji nadzorowanej przez Państwo) w kwocie 200 zł.
Celem obliczenia stopy procentowej podatku od tego dodatkowego wynagrodzenia przyjmuje się wypłacone już 1 lipca 600 zł. + wypłacone 31 lipca 200 zł., razem 800 zł. × 12 = 9600 zł., od której to kwoty wg. skali (art. 111) przypada stopa procentowa 4,1 proc.

Służbodawca winien jest potrącić od wynagrodzenia dodatkowego, wypłaconego w dniu 31 lipca podatek w kwocie 4,1% od 200 zł. 8,20 zł.

ad p. 4.: Pracownikowi, który w dniu 1 sierpnia 1927 r. pobrał miesięczne wynagrodzenie na sierpień w wysokości 550,— zł.
wypłaca się w dniu 15 sierpnia 1927 roku jednorazowe wynagrodzenie (remunerację, zapomogę itp.) w wysokości 300,— zł.

Celem obliczenia stopy procentowej od wspomnianego wynagrodzenia jednorazowego przyjmuje się wypłacone w dniu 1 sierpnia 550 zł., obliczone w stosunku rocznym (550 × 12) tj. 6600 zł., do którego dodaje się jednorazowe wynagrodzenie 300 zł., co stanowi razem 6900 zł.
od której to kwoty stopa procentowa wg. skali art. 111 wynosi 3,4%.

Zatem podatek od jednorazowego wynagrodzenia 300 zł. wynosić będzie 3,4% tej kwoty, tj. 10,20 zł.

ad p. 5.: Pracownik pobiera tytułem wynagrodzenia placę miesięczną w wysokości 500 zł., a nadto od dokonanych przez niego transakcji (np. handlowych) prowizję w wysokości 1%, obliczana i wypłacana ostatniego dnia każdego kwartału, z tem, że każdego miesiąca może mu być wypłacana na jego żądanie zaliczka na tę prowizję.

Podatek od wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 500 zł. oblicza się i potrąca w każdym miesiącu w dniu wypłaty w sposób przedstawiony w przykładzie ad p. 2., o ile zaś chodzi o prowizję, oblicza się i potrąca podatek dopiero w ostatnim dniu kwartału, mimo, że w poszczególnych miesiącach kwartału pracownik pobierał zaliczki na prowizję.

Obliczenie podatku od prowizji.
Wysokość ostatniego periodycznego wynagrodzenia w stosunku rocznym wynosi (500 × 12) 6000 zł.

Wysokość prowizji, wypłacanej w ostatnim dniu kwartału wynosi 1000 zł., czyli w stosunku rocznym (1000 × 4) 4000,— zł.
Razem 10000,— zł.

Stopa procentowa od rocznego dochodu 10000 zł. wg. skali art. 111 wynosi 4,3%, zatem podatek od omawianej prowizji 1000 zł. wynosić będzie 4,3% tej kwoty, tj. 43,— zł.

Warszawa, dnia 7 listopada 1927 r.

Dyrektor Departamentu:

(—) W. Koszko.

(Przedruk z Dziennika Urzędowego Ministerstwa Skarbu Nr. 35 z dnia 12 grudnia 1927 r., poz. 370).

Cennik

Towary kolonjalne.

	za 1/2 kg
kawa pafona jęczm.	0,45 zł.
" słodowa	0,49 "
" prymasa	0,65 "
groch wiktoria	0,55—0,65 "
fasola biała	0,28—0,32 "
kasza perłowa	0,48 "
" jęczmienna	0,33 "
kasza pogańska (tatarczana) biała	0,58 "
" " brunatna	0,55 "
" łamana	0,40 "
pęczak	0,33 "
mąka kartoflana	0,48 "
płatki owsiane luźne	0,55 "
" węgrowskie 1/2 kg w paczkach	1,15 "
" " 1/4 kg	0,65 "
cykorja Franka 1/4 kg	0,70 "
" w rolkach 1/2 kg	1,20 "
" innej fabrykacji 1/4 kg	0,40—0,50 "
makaron zwyczajny krajany krajowy	1,00 "
" w rurkach	1,10 "
" w nitkach	1,00 "
soda	0,13 "
soda w paczkach	0,35 "
zapalki 1 pudełko	0,08 "
" 10 pudełek	0,75 "
świece paraf.	1,30 "
sól warzonka	0,17 "
ocet 3 1/2%—4%	0,35 "
cukier faryna	0,72 "
ser harceński	0,80—1,60 "
kapusta kiszona	0,25 "
musztarda	0,80—1,00 "
szmalec amerykański	1,60 "

Mąka — chleb — bułki.

mąka żytnia	70% 1 kg	0,63 zł
" " "	65% 1 "	0,65 "
" pszenna	60% 1 "	0,87 "
" wyborowa krajowa	1 "	0,97 "
chleb 70% mąki żytniej	1 "	0,59 "
chleb 65% mąki żytniej	1 "	0,63 "
bułki 60% mąki pszennej	90 gram	0,10 "
wypiek chleba 3—4 gr za 1/2 kg.		

Mleko — masło — ser — jaja.

Mleko 1 litr	0,46 zł.
Maśanka 1 litr	0,25 "
Masło:	
I. gatunek	w składach 3,40 zł na targu 1/2 kg 3,30 zł.
II. "	3,00 " " " 2,90 "
III. "	2,50 " " " 2,50 "
ser zwyczajny (twaróg)	1/2 kg 0,60 zł.
ser suchy	" " 0,70 "
jaja wapniane	" " 0,23 "
jaja świeże	" " 0,25 "

Mięso i wyroby mięsne.

	za pół kg	
	w składach	na targu
wołowina I gatunku	1.60 zł.	1.50 zł
II "	1.40 "	1.30 "
łój I gatunek	1.60 "	1.60 "
II "	1.50 "	1.50 "
łój spuszcany	2.00 "	2.00 "
wieprzowina I gatunku	1.40 "	1.30 "
II "	1.20 "	1.20 "
ślonina surowa I gatunku		
(ponad 4 cm. grubości)	1.70 "	1.70 "
ślonina surowa II gatunku		
do 4 cm. grubości	1.60 "	1 60 zł.
ślonina wędzona	2.40 "	2.40 "
cielęcina I gatunku	1.60 "	1.50 "
II "	1.30 "	1.20 "
kielbasa krakowska gotowana	2.— "	1.90 "
" sur. z czyst. wieprz.	2.60 "	2.60 "
wątrobianka I gatunku	2.00 "	2.00 "
II "	1.60 "	1.60 "
salceson I gatunku	2.— "	1.90 "
II "	1.50 "	1.40 "
kielbasa z czosnkiem	1.80 "	1.70 "
kiszki z pogańskiej kaszy		0.60 "

U w a g i:

Dokład kości nie śmie przekraczać:

przy wieprzowinie 20%
przy wołowinie 20%

Mięso bez kości kosztuje 20% więcej od ceny maksymalnej.

Powyższy cennik obowiązuje od dnia 16. lutego 1928
Nowy Bytom, dnia 16. lutego 1928 r.

Naczelnik gminny
Machon.

Tarnowskie Góry, dnia 12 stycznia 1928 r.
Do wszystkich starostw

Województwa Śląskiego.

Dotyczy pobierania bezpłatnych przyborów szkolnych przez dzieci bezrobotnych.

Wyższy Urząd Górniczy (Administracja Śląskiego Funduszu Wolnych Kuksów) w Katowicach powiadomił nas, że dzieci szkolne bezrobotnych górników utrzymujących swe prawa do kasy pensyjnej Spółki Brackiej, otrzymują bezpłatnie przybory szkolne o ile ci

a) utracili pracę na zakładach brackich po pierwszym kwietniu 1924 r.;

b) byli ubezpieczeni poprzednio przynajmniej przez 3 lata w kasie pensyjnej Spółki Brackiej;

c) płacą uznaniówki dla utrzymania praw przy kasie pensyjnej Spółki Brackiej.

Dzieci hutników z hut brackich nie mają prawa do korzystania z Funduszu Wolnych Kuksów, dlatego też dzieci takich bezrobotnych nie mogą pobierać bezpłatnych przyborów szkolnych.

Starsi Braccy będą wystawiali kartki upoważniające dzieci do pobierania bezpłatnych przyborów szkolnych, do obwoźu których bezrobotni należeli podczas zatrudnienia na kopalni, a jeżeli Starszy Bracki lub obwód Starszego Brackiego w międzyczasie uległ zmianie, wówczas taki bezrobotny powinien zwrócić się do urzędującego obecnie Starszego Brackiego na tej kopalni.

Termin do wystawienia kartek upoważniających kończy się z dniem 29 lutego br., kartki, oddane później, nie mają ważności.

Dla uzyskania kartki bezrobotny powinien przedłożyć w każdym wypadku i bez wyjątku książkę kwitową za uiszczone składki do kasy pensyjnej Spółki Brackiej, legitymację jako bezrobotny z właściwego urzędu pośrednictwa pracy i poświadczenia kopalni co do zwolnienia jego z pracy.

Biuro Opiekę Lekarskiej dla Bezrobotnych.

(—) Dr. Potyka.

L. dz. 1. O. 22/1725.

Powyższy okólnik podaje do publicznej wiadomości.

Katowice, dnia 28 stycznia 1928 r.

L. WP. IV. 50/1/28 Gł.

Starosta.

Deutscher Teil.

Wichtig für Schuldner Poln.-Oberschlesiens der ehem. schlesischen Provinzial-Hilfskasse in Wrocław (Breslau).

Der Schlesische Sejm richtete an den Herrn Wojewoden von Schlesien folgende Resolution:

„Der Herr Wojewode von Schlesien wolle sich an die Zentralregierung wenden, damit dieselbe in möglichst kurzer Zeit diejenige Institution für Schlesien bestimme, welche sämtliche Rechte nach der ehemaligen „Provinzial-Hilfskasse“ in Wrocław (Breslau) zu übernehmen hat und berufen ist, Löschungsquittungen zwecks Löschung der Hypotheken betreffend die in der „Provinzial-Hilfskasse“ abgezählten Schulden auszufolgen.

Der Herr Wojewode erteilte hierauf dem Schlesischen Sejm folgende Antwort.

„Die Angelegenheit der Regelung und Liquidierung der aus der Tätigkeit der ehem. Schlesischen Provinzial-Hilfskasse in Wrocław sich ergebenden Rechtsverhältnisse auf dem Gebiete des oberschlesischen Teiles der Wojewodschaft Schlesien ist mit inbegriffen im Programm der polnisch-deutschen Verhandlungen betreffend Regelung der Grenzfragen, die in Berlin stattfinden und von den Regierungen der beiden beteiligten Staaten aufgenommen wurden zwecks Normierung im Vertragswege unter anderem einer Reihe von wirtschaftlichen Angelegenheiten und Rechtsfragen, die sich in Verbindung mit der Durchführung der Grenzlinie ergaben, die das Territorium und das Wirkungsfeld von öffentlich-rechtlichen Verbänden und Korporationen und überdies auch einiger privater Institute geteilt hat. Diese Verhandlungen befinden sich gegenwärtig in einem derartigen Stadium, dass in der nächsten Zeit (voraussichtlich bis Ende März 1928) mit der Festsetzung positiver Resultate zu rechnen ist.

Indem ich diese Aufklärungen erteile, aus denen ersichtlich ist, dass die Bildung einer Vertretungsinstitution zwecks Uebernahme der Rechte der ehem. Provinzial-Hilfskasse auf dem Gebiete des oberschlesischen Teiles der Wojewodschaft Schlesien im Sinne des in der Resolution geäußerten Antrages nicht am Platze ist, solange die Grundlage zur vertragsmäßigen Regelung dieser Angelegenheit im Wege eines Uebereinkommens mit der deutschen Regierung als Vertreter der Interessen der ehemaligen Provinz Schlesien besteht, kann ich nicht umhin in die Intentionen und Begründung der durch den Schlesischen Sejm beschlossenen Resolution einzugehen. Unzweifelhaft bedarf die in der Resolution berührte Angelegenheit der raschesten Erledigung vor allem mit Rücksicht auf das Interesse der Schuldner der ehem. Schlesischen Provinzial-Hilfskasse, zu denen sowohl öffentlich-rechtliche verbände (Gemeinden und Kreise) als auch Privatpersonen gehören, welche seiner Zeit in dieser Kasse Hypothekendarlehen aufgenommen haben. Es handelt sich um die Aufklärung, nach welchen Grundsätzen die in der schlesischen Provinzial-Hilfskasse aufgenommenen Schulden abzuführen sind und zu wessen Händen diese Zahlung zu erfolgen hat. Die Entscheidung dieser Fragen hat unzweifelhaft hervorragende Bedeutung für die Interessen der Eigentümer von Liegenschaften, die mit einer Hypothek belastet sind, welche noch immer auf den Namen der Schlesischen Provinzial-Hilfskasse in Wrocław (Breslau) lautet.

Ohne dem Resultate der obenerwähnten Verhandlungen, deren Ergebnis — wie in Kürze zu erwarten ist — endgültig die Beantwortung auf die gestellten Fragen erteilen wird, vorgehen zu wollen, halte ich es für angezeigt aufzuklären, dass bei der Regelung analoger Angelegenheiten, wie Angele-

genheiten, die sich aus der Tatsache der Tätigkeit einer öffentlich-rechtlichen Institution, wie sie die Schlesische Provinzial-Hilfskasse in Wrocław war, auf dem Territorium, dass seine Staatszugehörigkeit änderte, ergeben, im internationalen Recht also auch in internationalen Verträgen der Grundsatz überkommen wurde, dass diejenigen Rechtsverhältnisse, die durch diese Institutionen begründet und auf dem Gebiete des zweiten Staates lokalisiert sind, nach dem in diesem Staate in Anwendung gebrachten Billigkeitsrücksichten zu beurteilen sind. Da die Verbindlichkeiten gegenüber der ehem. Schlesischen Provinzial-Hilfskasse in Wrocław (Breslau) überwiegend von den Zeiten ab datieren, welche der Valutainflation, die sowohl in Polen wie auch in Deutschland eintrat, vorausgegangen sind, ist die grundsätzliche Frage, welche Rechtsnormen betreffend die Umrechnung geldlicher Verbindlichkeiten in den besprochenen Fällen Anwendung zu finden haben, nach dem obenangeführten Grundsatz des internationalen Rechtes dahin zu beantworten, dass die Umrechnung auf Grund der auf dem Gebiete des oberschlesischen Teiles der Wojewodschaft Schlesien geltenden Rechtsvorschriften zu erfolgen hat.

Die Angelegenheit der Legitimierung des Gläubigers zur Eintreibung der auf dem Gebiete des oberschlesischen Teiles der Wojewodschaft Schlesien lokalisierten und zu Gunsten der ehem. Schlesischen Provinzial-Hilfskasse in Wrocław hypotekarisch sicher gestellten Forderungen bleibt insoweit offen, als die obersten Behörden bisher noch nicht die Vertretungsinstitution festgesetzt haben, welche zur Vornahme von Rechtshandlungen in Vertretung der Kassenorgane berechtigt wären. Trotz der sich daraus für die interessierten Personen ergebenden Nachteile ist mit einer Regelung dieser Angelegenheit erst mit dem Momente des Abschlusses der stattfindenden Verhandlungen, beziehungsweise in dem Falle der Feststellung des negativen Ergebnisses derselben zu rechnen. Wie ich bereits oben erwähnte, dürfte diese Entscheidung in nicht zu langer Zeit fallen. Für jeden Fall muss betont werden, dass diejenigen Schuldner, welche die bei der ehem. Schlesischen Provinzial-Hilfskasse in Wrocław (Breslau) aufgenommenen Verbindlichkeiten nach dem Tage der Aenderung der Staatshoheit im polnischen Teile des ehem. Plebiszitgebietes zu Händen der Organe dieser Kasse tilgen, sich der Gefahr aussetzen, dass diese Abzahlung als unwirksam angesehen wird. Gegenwärtig ist nämlich nicht vorzusehen, welche Liquidationsgrundsätze bezüglich der Tätigkeit der Kasse auf dem polnischen Teil des ehem. Plebiszitgebietes in dem abzuschließenden Uebereinkommen in Anwendung gebracht werden, beziehungsweise welchen Standpunkt bei einem negativen Ergebnis der Verhandlungen die Regierung einnehmen wird. In Verbindung mit dieser Angelegenheit muss noch bemerkt werden, dass die Schlesische Provinzial-Hilfskasse in Wrocław (Breslau) auf Grund des preussischen Gesetzes vom 28. Oktober 1926 eine Institution der niederschlesischen Provinz geworden ist, während für den Teil der ehemaligen Provinz Schlesien nämlich für die gegenwärtig preussische Provinz Oberschlesien eine eigene analoge Institution unter der Bezeichnung Provinzial-Bank für Oberschlesien in Racibórz (Ratibor) errichtet wurde. Die Grundsätze der Berechnung und Aufteilung der Aktiven zwischen diesen beiden Institutionen sind dem Schlesischen Wojewodschaftsamt nicht bekannt.

Die Resolution des Schlesischen Sejm vom 18. November übersende ich unabhängig von der vorliegenden Aufklärung dem Herrn Innenminister und dem Herrn Finanzminister.

Aus dieser Zuschrift des Herrn Wojewoden von Schlesien geht hervor, dass die Schuldner der ehem. Provinzial-Hilfskasse in Wrocław (Breslau) in Polnisch-Oberschlesien nicht verpflichtet sind und in Zukunft nicht verpflichtet werden, auf Regelung ihrer Verbindlichkeiten mehr zu bezahlen als nach den polnischen Valorisierungsvorschriften entfällt, weiter, dass sie im eigenen Interesse mit der Zahlung dieser Schulden innehalten sollen bis zur Verlautbarung weiterer Anordnungen in dieser Sache durch die Behörden, was — wie aus dieser Zuschrift hervorgeht — in kurzer Zeit (im ersten Quartal 1928) zu erwarten ist. Bisher ist es nämlich nicht bekannt, zu wessen Händen diese Schulden zu zahlen sind.

Luty

18

Sobota

Kronika tygodniowa.

Eufrozyny p.

Wschód słońca 7.05. Zachód 16.52 minut.

księżyc 2307, Zachód 9.32 "

Z Nowej Wsi

Sprawozdanie z czynności zarządu T. C. L. za rok 1927/28 w Nowej Wsi.

Dnia 12 bm. odbyło się walne zebranie miejscowego T. C. L. i uważam za potrzebne podać szerszemu ogółowi krótkie zestawienie o rozwoju tego tak ważnego i pożytecznego towarzystwa.

W minionym roku działowym przybyło ogółem 223 członków, tak, że obecnie do T. C. L. należy 277 członków, z których 40 jest niepłatnych.

Są to bezrobotni, którzy wkładki miesięcznych wpłacać nie mogą — ale mimo tego korzystają w pełni z biblioteki i czytelnicy publicznej, na równie z członkami płatnymi.

W minionym roku działowym, a mianowicie od dnia 15 II. 1927 zakupiono 860 książek za ogólną sumę 5018 zł. 42 gr. Kwotę tę pokryto w małej części z wkładki członkowskich, resztę z subwencji, udzielanych przez Główny Zarząd T. C. L. i gminę. Obecnie biblioteka posiada 1997 książek. Pozostały niedobór w sumie 1932 zł. 63 gr. będzie musiał być pokryty w br. Zarząd będzie musiał szukać dróg i źródeł nie tylko do pokrycia długu, ale także do osiągnięcia pewnych kwot do zakupu znacznej ilości książek nowych.

Na tem miejscu apelujemy do wszystkich towarzyszów miejscowych i dobrze myślących obywateli, aby nam pomogli.

Aby nie być gołosłownym i wykazać, jaką misję spełnia T. C. L. podam poniżej pewne dane co do czytelnictwa i zainteresowania się książką polską, jako też o jego pracy kulturalno-oświatowej za ostatni rok.

Wypożyczono ogółem 7901 książek. Bezwzględnie, że ta liczba, chociaż jak jest pokaźna, nie odpowiada liczbie inteligentnych obywateli i mieszkańców Nowej Wsi, dając pewne dowody, że jeszcze wielu tutejszych Polaków nie dowierza wartości książki polskiej, a woli czytać pierwszy lepszy szund niemiecki. W każdym razie już ta liczba jest objawem bardzo pociesającym, gdyż w tych 7901 książek zasiało nie jedno zdrowe ziarno, które plon wyda. Odrzućmy z Krakowa nie zbudowano, a ziarno do ziarnka będzie miarka.

Staraniem T. C. L. urządzono całą serię publicznych odczytów, w których wzięło udział parę tysięcy słuchaczy, urządzono też uroczystości powstania listopadowego i styczniowego, które też bez echa przebrzmieć nie mogły.

Oprócz wykładów dla starszych, dawano od 1 października pouczające wykłady dla młodzieży szkolnej.

Do dnia 12 bm. dano ogółem 17 wykładów z przeżyciami, w których wzięło udział przeciętnie 7200 dzieci. Wykłady odbywały się w sali kina Europa, którą odstępowal bezpłatnie właściciel, pan Śladkowski, za co Mu też na tem miejscu składamy jak najserdeczniejsze „Bóg zapłać!”

Pan Śladkowski nie tylko, że dawal nam bezinteresownie salę dobrze ogrzaną, ale nawet z swoimi pomocnikami służył nam chętnie pomocą i radą. Należy Mu się za to jako obywatelowi i dobroczyńcy szczególnie uznanie, co też z przyjemnością czynimy.

Publiczna czytelnia robi też swoje. Od chwili jej otwarcia, t. j. od dnia 1 czerwca 1927 do 1 lutego 1928, korzystało z publicznej czytelnicy ogółem 2380 osób. Można śmiało twierdzić, że ta liczba była znacznie wyższą, gdyż w wielu wypadkach biblioteka, będąc zajęta odbieraniem lub wypożyczaniem książek, zapominała wpisywać obecnych w lokalu.

Odwiedzający czytelnię, korzystali z 5 dzienników, jakoto: Z Ilustrowanego Kurjera Codziennego, Polonji, Polski Zachodniej, Gazety Robotniczej, Śląskiego Głosu Porannego, oprócz tych były różne dzienniki i wydawnictwa ilustrowane. Wieczorami grało też radio i uprzyjemniało obecnym chwilę. Kończąc to krótkie sprawozdanie, składam tą drogą serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy pomocą i pracą przyczynili się do rozwoju Czytelni.

Szczególnie składam podziękowanie Gminie za odstąpienie T. C. L. odnowionego lokalu, opalanie tego jako też za wynagradzanie bibliotekarki. Zwracamy się też do wszystkich towarzyszów i obywateli, aby spieszyli nam z moralną i materialną pomocą.

Przy sposobności podajemy do wiadomości, że w najbliższą niedzielę postną rozpoczniemy znowu z ciekawości i pouczającymi wykładami, o czem doniosła wczasy plakaty.

J. Gr.

Ze Śląska

Sprawa Chorzowa.

Wyrokiem Sądu Okr. w Katowicach w listopadzie ub. r. unieważniony został wpis prawa własności fabryki Zw. Azotowych w Chorzowie na rzecz towarzystwa „Oberschlesische Stickstoffwerke”. Przeciw temu wyrokowi wniosło wspomniane towarzystwo sprzeciw, który jednak w ostatnich dniach wycofało, czyli wyrok Sądu Okr. stał się prawomocny. Chorzów jest więc bezsprzecznie własnością Państwa Polskiego. —

Stulecie huty „Falwy”.

W dniu 15 bm. minęło sto lat od założenia huty „Falwa” pod Świętochłowicami. Hutę tę założył hr. Karol Henckel v. Donnersmarck w roku 1828. W ciągu stu lat huta znacznie rozwinęła się i rozszerzyła, a dziś zatrudnia około 2.000 robotników, po przeprowadzonych w ostatnich czasach redukcjach.

Dalsze wprowadzanie 8-godzinnego dnia pracy.

Na podstawie rozporządzenia komisarza demobilizacyjnego w tych dniach dalsze kategorie robotników zajętych w hutach żelaznych i cynkowych przejdą na 8-godzinny dzień pracy.

Otwarcie szkoły ogrodniczej.

Z dniem 1 marca br. nastąpi w Strumieniu na Śląsku Cieszy. otwarcie nowej szkoły ogrodniczej śląskiej Izby gospod.

Z Polski

Zaostrzenie kary za przekroczenia przepisów o miarach.

W ostatnich dniach opracowany projekt rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o karach za przekroczenie przepisów o miarach. Projekt ten przewiduje karę grzywny za przekroczenie przepisów do wysokości 1.000 zł. i karę aresztu do 3 miesięcy lub jedną z tych kar. Są to kary znacznie niższe, niż te, które przewidywał kodeks karny z roku 1903, a mianowicie kary przewidziane w tym kodeksie sięgały do wysokości 2.000 zł. grzywny i aresztu do 6 miesięcy, jednakże są wyższe od istniejących dotychczas w byłych zaborach austriackim i pruskim. W byłym zaborze pruskim grzywny sięgały do 150 zł., a areszt do 115 dni.

Do wymierzania kary grzywny do wysokości 300 zł. powołane są miejscowe urzędy, którym jednocześnie przysługuje prawo do orzeczenia o niezdatności do użytku, konfiskaty lub zniszczenia narzędzi mierniczych. Jeżeli kierownik miejscowego urzędu miar uzna za konieczne zastosowanie wyższej kary pieniężnej lub kary bezwzględnego aresztu, to winien sprawę skierować do właściwego sądu pokoju.

Bolszewicki podkop na polskiej granicy.

Żołnierze K. O. P. podczas przeglądu granicy wykryli podkop, wykonany przez bolszewicką straż graniczną koło strażnicy Podchwile.

Napady wilków.

W okolicach Stryja pojawiło się znów stado wilków. Ludność przerażona śmiałością napadów, kryje się w chatkach i barykaduje wejście do obór. Wilki przyszyły z północy i posuwają się w kierunku granicy czesko-słowackiej.

Uroczysty pogrzeb powstańców wielkopolskich.

Dnia 12 bm. odbyło się uroczyste złożenie zwłok 8 powstańców wielkopolskich do wspólnego grobu na cmentarzu w Wielichowie. Powstańcy ci w roku 1920, ściągając uciekających Niemców, przekroczyli granicę polsko-niemiecką i, otoczeni przez przeważające siły pod Kargową, zostali wymordowani. Na grobie złożono kilkadziesiąt wieńców, wśród nich piękne wieńce od Prezydenta Rzeczypospolitej i Marszałka Piłsudskiego.

— We Lwowie rozpoczął się wielki proces o zabójstwo kuratora okr. szkolnego lwowskiego ś. p. Stan. Sobińskiego.

— W Krakowie wybuchł strejk fryzjerów. Podłożem strejku za sprawy organizacyjne i ekonomiczne.

— Z Moskwy wrócili nagle delegaci polscy p. p. Hołówno i Sokołowski, którzy kilka dni temu wyjechali w celu rozpoczęcia z rządem sowieńskim rokowań na temat polsko-rosyjskich stosunków handlowych.

Proces o podpalenie stodoły z żołnierzami.

W poniedziałek zakończył się w Śremie (Wielkopolska) proces przeciw Pawłowi Klubczyńskiemu i jego synowi Michałowi, oskarżonym o to, że w maju ub. roku w Kunowie powiat śremski podpalili celem otrzymania premii asekuracyjnej stodołę, w której nocował oddział żołnierzy. W czasie pożaru 28 żołnierzy odniosło poparzenia, skutkiem których 6 zmarło. Sąd skazał Pawła Klubczyńskiego na dożywotnie więzienie i stała utratę praw obywatelskich, Michała Klubczyńskiego na 14 lat ciężkiego więzienia z utratą praw obywatelskich na lat 10.

Rady praktyczne.

Pranie kol. weł. materji.

Kolory wełniane materje piorą się bardzo dobrze w serwatce. Zaleca się większe plamy oznaczyć białą nitką, aby przy praniu lepiej można rozpoznać i mocniej to miejsce nacierać. Po gruntownym wypraniu płucze się materję dobrze w miękkiej wodzie, suszy w cieniu i wilgotnie prasuje.

Czyszczenie platerowanych przedmiotów.

Platerowane koszyczki, podstawki, lichtarze, świeczniki, różne drobiazgi toaletowe, po biurkach i etażerkach stawiane, doskonale oczyszcza się zwykłym mydłem i małą ilością sody, dodanej do zimnej wody. Trzeba używać do tej roboty miękkiej szczoteczki, rzecz oczyszczoną opłukać w czystej wodzie i wycierać miękkim płatkami a potem do suchości i połysku flanela.

Dobre rady dla gospodyń.

Nie pozwalać aby światło wypalało się niepotrzebnie tak w kuchni, jak i w pokojach.

Butelek z naftą, benzyną, spirytusem i olejem nie zostawiać otwartymi.

Chleba gorącego nie krajać.

Nie wbić jaj do ciasta przed powachaniem poprzednio.

Oczyszczyć ubranie z błota przed schowaniem. Nie suszyć wilgotnego obuwia przy gorącym piecu.

Redaktor odpowiedzialny: Augustyn Aleksa w Nowej Wsi.
Nakładem Urzędu gminnego w Nowej Wsi.
Odbito w Zakł. Graf. „Polonja” w Katowicach.

Nawozy sztuczne

dla rolników z Nowej Wsi, Kochłowic, Halemby, Bielszowic, Pawłowa, Kończyc, Kuźni, Borowej Wsi, Śmiłowic i Paniów

dostarcza na kredyt

BANK LUDOWY

Spółdz. z odp. ogr. w Nowej Wsi.

Zgłoszenia przyjmuje od godz. 9 — 12 i 2 — 5 popo

Salamon Dorman

Warsztat szewski i kamasznik
Schuhmacher-Werkstatt

Nowa Wieś, Karola Miarki 34

Wykonuje wszelkie prace
reparacyjne i na miarę.

Ausführung sämtl. Reparat-
ur-Arbeiten u. nach Mass.

Spejalność: Wykonywanie
szteftów wszelkiego rodza-
ju, jak również reparacja
śniegowców i kaloszy. . .

Spezialität: Ausführung
von Schäften jeglicher Art
sowie Reparaturen von
Schnee-u. Gummischuhen.

Laskawego poparcia ze
strony obywatelstwa No-
wej Wsi i okolicy oczekując
poleca się

Einer gütigen Unter-
stützung der Bürgerschaft
von Nowa Wieś erwartend,
empfehle mich

Salamon Dorman

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ

„Przezorność”

S. A. w Warszawie Plac Małachowskiego 4.
Założone w roku 1892.

Zawiera ubezpieczenia od
OGNIA

kradzieży z włamaniem i transportów oraz na
ŻYCIE

i od nieszczęśliwych wypadków, na warunkach libe-
ralnych, odpowiadających ostatnim wymogom techniki
asekuracyjnej.

Two Ubezpieczeń „Przezorność” S. A. jest
obecnie zrzeszone z najpotężniejszą wszech-
światową instytucją ubezpieczeniową.

„THE PRUDENTIAL ASSURANCE COMPANY LIMITED”

Helborn Bars London E. C. I.

Agentura w Nowej Wsi, zgłoszenia proszę
skierować do redakcji Gaz. Komunalnej Pok. 3.

Oszczędnością i pracą budzie się bogactwo!

Pamiętaj, że tylko systematycznie oszczę-
dzając, zabezpieczysz sobie spokojną starość!

Przechowując wolne pieniądze w domu, tracisz,
gdyż nie otrzymujesz procentów, a tracisz też
społeczeństwo, bo pieniądz Twój leży bez-
użytecznie.

Nie trzymaj więc pieniędzy w domu,
lecz zanieś je zaraz do Banku, gdzie
otrzymasz godziwy procent!

BANK LUDOWY w Nowej Wsi, ul. Hallera 1

przyjmuje wkłady oszczędnościowe na korzystnych warun-
kach, zapewniając pełne bezpieczeństwo i taje-
mnicę bankową.

Gazeta Komunalna

Urzędowy organ dla gmin politycznych Nowa Wieś, Nowy Bytom, Kochłowie, Pawłów, Bykowina, Halemba i Kłodnica.

Redakcja i administracja:
Urząd gminny Nowa Wieś
Telefon 35.

Sobota, 25. lutego 1928.

Cena prenumeraty 1 zł. miesięcz.
Ogłoszenia 12 gr., Reklamy 40 gr. za wiersz mm

Dział urzędowy.

Na stanowisko egzekutorów gminnych w Nowej Wsi zatwierdzeni i zaprzysiężeni zostali pp. Ryszard Kobierski, Paweł Sopa i Jan Nowak z Nowej Wsi.

Katowice, dnia 11 lutego 1928 r.

Starosta

i Prezes Wydziału Powiatowego

(—) Dr. Seidler.

Na podstawie art. 6 gm. ord. wyb. zrzekł się mandatu ławnik gminy Nowa Wieś Jan Nowak, egzekutor gminy w Nowej Wsi.

W miejsce wymienionego wszedł automatycznie do Zarządu gminy Karol Waclawczyk, radny gm. w Nowej Wsi, który na to stanowisko został zatwierdzony.

Katowice, dnia 8 lutego 1928 r.

W. P. II. 203.

Starosta

i Prezes Wydziału Powiatowego

(—) Dr. Seidler.

Dotyczy: Mały ruch graniczny.

Badanie koni przez pow. lek.

weter. na niem. stronie.

W sprawie badania koni przekraczających granicę polsko-niemiecką, a pochodzących z polskiego pogranicza Dyrekcja Policji komunikuje, iż — według zawiadomienia Urzędu Policyjnego w Zabrze (Hindenburg) z dnia 3 stycznia 1928 r. L. III. a — termin badania koni przez powiatowego lekarza weterynaryjnego dla miejscowości Zabrze (Hindenburg) na rok 1928 wyznaczony jest na następujące dni:

3 stycznia, 7 lutego, 6 marca, 3 kwietnia, 1 maja, 5 czerwca, 3 lipca, 7 sierpnia, 4 września, 2 października, 6 listopada i 4 grudnia.

Badanie koni odbywać się będzie jak w ubiegłym roku na targowisku w Zabrzu przy ulicy Alzenstrasse.

Katowice, dnia 10 lutego 1928 r.

L. dz. G. 109.

Starosta

w z.

(—) Dr. Gawlas.

Katowice, dnia 8 lutego 1928 r.

Dotyczy: Nasienia

sosny pospolitej.

Wysiew całkiem nieodpowiednich dla naszego klimatu zagranicznych lub mało wartościowych krajowych nasion leśnych wyrządził ogromne szkody gospodarstwu leśnemu w Polsce i naraził poszczególnych właścicieli lasów na dotkliwe straty przez obniżenie produkcji i wartości drzewostanów wychodzących z takich nasion.

Celem najrychlejszego usunięcia z kraju nieodpowiednich nasion leśnych, jak również celem dostarczenia na bezpośredniej drodze właścicielom lasów dobrych i tanich nasion leśnych pochodzenia krajowego, podaje interesowanym do wiadomości, że Państwowa Wyluszcarnia Nasion w Kłosnowie, powiat Chojnice (Pomorze), sprzedaje pierwszorzędnej jakości nasiona sosny pospolitej z różnych okolic kraju o 90 proc. siły kiełkowania i 95 proc. czystości po cenie 16 złotych za 1 kg.

L. dz. G. 106.

Starosta

w z.

(—) Dr. Gawlas.

Podaje się do publicznej wiadomości, że poświadczenie obywatelstwa tut. Starostwo wystawić będzie począwszy od 1-go marca 1928 r. od godz. 8—11.

Katowice, dnia 15 lutego 1928 r.

Starosta

w z.

(—) Dr. Roszko.

Obwieszczenie

w przedmiocie uprawy tytoniu w roku 1928.

Na podstawie ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) i rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 stycznia 1928 r. w przedmiocie uprawy tytoniu w roku 1928 obwieszcza się co następuje:

Tytoni jest przedmiotem monopolu państwowego, nikt go zatem nie może uprawiać bez zezwolenia Dyrekcji Polskiego Monopoli Tytoniowego względnie upoważnionych przez nią podległych jej urzędów i zakładów.

Kto otrzyma pozwolenie na uprawę tytoniu obowiązany jest odsprzedać cały jego zbiór Skarbowi Państwa w wyznaczonym terminie i miejscu po cenach taryfowych, które ustanowi Minister Skarbu. Do własnego użytku nie wolno uprawiać tytoniu.

Obszar uprawy tytoniu.

Uprawa tytoniu dozwolona jest w następujących okęgach:

1) w Małopolskich okęgach, obejmujących powiaty:

a) w województwie stanisławowskim: horodeński, kołomyjski, kosowski, peczeniżyński, rohatyński, śniatyński, stanisławowski i tłumacki;

b) w województwie tarnopolskim: borszczowski, buczacki, czortkowski, husiatyński, podhajecki, skałeczki, tarnopolski, trembowelski, zaleszczycki i zbaraski;

2) w okęgu wołyńskim, obejmującym powiaty województwa wołyńskiego: krzemieniecki, dubieński, zdołbunowski, rówieński, południową część powiatu łuckiego po linię kolei Kowel—Zdołbunów, horochowski i włodzimierski;

3) w okęgu prodzieńskim, obejmującym powiaty w województwie białostockim: grodzieński, wołkowyski i augustowski;

4) w okęgu pomorskim, obejmującym powiat grudziądzki w województwie pomorskim;

5) w okęgu śląskim, obejmującym powiat rybnicki w województwie śląskim;

6) w okęgu lubelskim, obejmującym powiaty: chełmski, hrubieszowski, krasnostawski, tomaszowski i zamojski w województwie lubelskim.

Pozwolenie na uprawę tytoniu.

Pozwolenie na uprawę tytoniu mogą otrzymać tylko ci rolnicy, którzy posiadają zdolność do działań prawnych i którzy prowadzą gospodarstwa rolne zawodowo i samodzielnie.

Zegary, zegarki
biżuterja,
instrumenty
muzyczne,

rowery i części
do tychże
najkorzystniej
u

P. KMIECIAKA

Telefon 51 NOWA - WIEŚ Sienkiewicza 1

Towarzystwom udzielam rabatu.

Zakład fotograficzny

Jan Pawliczek

Nowa Wieś, ul Karola Miarki 13, Telefon 45

poleca się także i Towarzystwom do wykonywania wszelkich zdjęć balowych i t. p.

Od uprawy tytoniu wykluczone są.

1) osoby, skazane prawomocnie za naruszenie przepisów:

a) w przedmiocie opłat celnych i obrotu towarowego z zagranicą;

b) w przedmiocie obrotu towarowego z Wolnym Miastem Gdańskiem;

c) w przedmiocie monopolu tytoniowego;

2) osoby, które uprawiając tytoni w roku 1927 na podstawie urzędowego pozwolenia, nie zastosowały się do przepisów o uprawie tytoniu lub do zarządzeń, wydanych przez Dyrekcję Polskiego Monopoli Tytoniowego, podległe jej urzędy, zakłady i organa w przedmiocie uprawy tytoniu;

3) osoby, co do których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że nie odstawiły w roku 1927 monopolowi tytoniowemu do wykupu całego zapasu wyprodukowanego tytoniu.

Pozwolenie na uprawę tytoniu otrzymać mogą tylko ci rolnicy, którzy zgłoszą pod uprawę przestrzeń gruntu obejmującą:

a) w małopolskich okęgach uprawy tytoniu co najmniej 600 mtr.²;

b) w innych okęgach uprawy tytoniu co najmniej 500 mtr.²

w jednej nierozdzielnej całości.

Do udzielenia pozwoleń na uprawę tytoniu powołane są:

1) dla małopolskich okęgów uprawy tytoniu — Inspektorat Uprawy Tytoniu w Zabłotowie, Urzędy Wykupu Tytoniu w Borszczowie i Jagiellnicy i Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych w Monasterzyskach,

2) dla wołyńskiego okęgu — Urząd Wykupu Tytoniu w Krzemieńcu;

3) dla grodzieńskiego okęgu — Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych w Grodnie;

4) dla pomorskiego okęgu — Urząd Wykupu Tytoniu w Grudziądzu;

5) dla śląskiego okęgu — Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych w Wodzisławiu;

6) dla lubelskiego okęgu — Urząd Wykupu Tytoniu z czasową siedzibą w Warszawie.

Zgłoszenia o pozwolenie na uprawę tytoniu w powyżej oznaczonych okęgach uprawy należy składać w wymienionych wyżej urzędach i zakładach monopolu tytoniowego wprost lub za pośrednictwem właściwych zarządów gminnych najpóźniej do dnia 31 marca 1928 roku.

Wójtowie (naczelnicy gmin) obowiązani są złożyć w zarządach gmin zgłoszenia o pozwolenie na uprawę tytoniu przedłożyć łącznie z każdej gminy urzędowi względnie zakładowi monopolu tytoniowego, powołanemu do wydawania pozwoleń na uprawę tytoniu również w terminie do dnia 31 marca 1928 r.

Zgłoszenie o pozwolenie na uprawę tytoniu ma zawierać:

a) imię i nazwisko zgłaszającego się,

b) miejscowość, gminę, powiat,

c) przestrzeń gruntu, przeznaczoną pod uprawę,

d) dokładne położenie gruntu, przeznaczonego pod uprawę (miejscowa nazwa, numer parceli katastralnej, oznaczenie granic),

e) oświadczenie zgłaszającego się, że obowiązuje się stosować do przepisów i zarządzeń, dotyczących uprawy tytoniu.

Obowiązki plantatora tytoniu.

Pozwolenie na uprawę tytoniu ważne jest tylko dla tej osoby, na której nazwisko opiewa oraz tylko dla gruntu, przestrzeni i gatunku tytoniu, oznaczonych w pozwoleniu.

Upoważniony plantator tytoniu obowiązany jest stosować się ściśle do przepisów, dotyczących uprawy tytoniu, tudzież do zarządzeń i wskazówek, wydanych przez organa, dozorujące uprawę tytoniu.

Grunt przeznaczony pod uprawę tytoniu winien stanowić jedną nierozdzieloną całość. Wyjątkowo może urząd względnie zakład monopolu tytoniowego zezwolić plantatorowi na uprawę tytoniu w kilku oddzielnych kawałkach gruntu; w tym wypadku każda poszczególna plantacja tytoniowa winna obejmować co najmniej najniższą przestrzeń gruntu, przepisana do uprawy w poszczególnych okręgach uprawy tytoniu.

Uprawę tytoniu na innym gruncie, niż wymieniony w pozwoleniu na uprawę tytoniu uważa się w myśl art. 60 ustawy karnej skarbowej z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 609) za niedozwoloną.

Zmniejszenie przestrzeni gruntowej do uprawy zgłoszonej poniżej najniższego wymiaru, przepisanego do uprawy tytoniu, pociąga za sobą prócz kary, przewidzianej w art. 62 ustawy karnej skarbowej, wykluczenie plantatora od uprawy tytoniu w roku następnym.

Uprawa innych ziemiopłodów między roślinami tytoniowymi jest zakazana.

Produkcja liści odrostowych (otawy tytoniowej) dozwolona jest tylko za osobnem upoważnieniem urzędu względnie zakładu monopolowego, który wydał pozwolenie na uprawę.

Plantatorzy tytoniu obowiązani są oznaczyć plantacje tytoniowe tablicami, wskazującymi imię i nazwisko plantatora oraz numer pozwolenia na uprawę tytoniu.

Plantator obowiązany jest uprawiać tytoń z nasienia, dostarczonego przez urząd względnie zakład monopolu tytoniowego, który wydał pozwolenie na uprawę tytoniu.

Nasienie do uprawy tytoniu wydają plantatorom urzędy i zakłady monopolu tytoniowego bezpłatnie razem z pozwoleniem na uprawę tytoniu.

Uprawę innego gatunku tytoniu, aniżeli dozwolonego w odnosnym okręgu względnie miejscowości, uważa się za niedozwoloną uprawę tytoniu.

Produkcja nasienia tytoniowego dozwolona jest tylko na zamówienie urzędu względnie zakładu monopolu tytoniowego, który wydał pozwolenie na uprawę tytoniu. Plantatorzy obowiązani są w razie zamówienia nasienia zgodzić się na wybór potrzebnej ilości roślin nasiennych na ich plantacjach.

Nagrody dla plantatorów.

Za wzorowe prowadzenie uprawy tytoniu będą przyznane plantatorom nagrody pieniężne przy odstawieniu zbioru monopolowi tytoniowemu.

Zaliczki i pożyczki dla plantatorów.

Plantatorzy tytoniu, którzy uprawiać będą tytoń na przestrzeni, przewyższającej najniższy wymiar, przepisany do uprawy tytoniu, otrzymać mogą bezprocentowe zaliczki pieniężne na rachunek należności za tytoń, odtawiony monopolowi tytoniowemu.

Plantatorzy, którzy zobowiąza się uprawiać tytoń w okresie czasu przynajmniej 5-ciu lat na przestrzeni powyżej 1 ha, mogą otrzymać za odpowiedniem zabezpieczeniem oprocentowane pożyczki na pokrycie wydatków inwestycyjnych, połączonych z uprawą tytoniu.

Obowiązki wójtów (naczelników gmin).

Na zasadzie art. 21 ustawy o monopolu tytoniowym, wójtowie (naczelnicy gmin) obowiązani są współdziałać w przyjmowaniu zgłoszeń o pozwolenie na uprawę tytoniu, wspierać organa, powołane do nadzoru nad uprawą tytoniu, w wykonywaniu ich czynności, uczestniczyć na żądanie tych organów w ich czynnościach, wreszcie podawać zgodne z prawdą informacje w sprawach uprawy tytoniu. Zarządom gmin wypłacać będzie Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego za każdy dzień asystencji, udzielonej na żądanie organów nadzorczych monopolu tytoniowego, wynagrodzenie w wysokości 5 złotych.

Wypuk tytoniu.

Ceny wykupu, sposób i termin dostawy tytoniu ustanowi odrębne rozporządzenie.

Uprawa tytoniu dla celów naukowo-doświadczalnych.

Warunki uprawy tytoniu dla celów naukowych i doświadczalnych określi w każdym poszczególnym wypadku Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego.

Zgłoszenia o pozwolenia na uprawę tytoniu należy składać do Dyrekcji Monopoli Tytoniowego.

Państwowe zakłady naukowe, szkoły rolnicze, tudzież zarządy państwowych ogrodów botanicznych mogą uprawiać tytoń w powyższych celach bez formalnego pozwolenia; obowiązane są jednak zawiadamiać o tem Dyrekcję Polskiego Monopoli Tytoniowego najpóźniej do końca czerwca 1928 r. Zaniechanie doniesienia pociąga za sobą karę, przewidzianą w art. 62 ustawy karnej skarbowej.

Postanowienia karne.

Uprawa tytoniu bez urzędowego pozwolenia albo na innym gruncie, niż wymieniony w pozwoleniu na uprawę tytoniu, albo innego gatunku, niż dozwolony w odnosnym okręgu i miejscowości, podlega ukaraniu na podstawie art. 57, 59 i 60 ustawy karnej skarbowej. Tytoń bezprawnie zasadzony u-

legnie bezwzględnie zniszczeniu. Niestosowanie się do przepisów, dotyczących uprawy tytoniu, będzie karane po myśli art. 62 powołanej wyżej ustawy karnej skarbowej.

Obok kar, przewidzianych w wymienionej ustawie, przekroczenie przepisów o uprawie tytoniu pociąga za sobą wykluczenie winnego od uprawy tytoniu w latach następnych.

Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego.

Stan bezrobocia

w powiecie katowickim.

Według raportu tygodniowego Okręgowego Urzędu Pośrednictwa Pracy przy Wydziale Powiatowym wynosi ogólna przypuszczalna liczba bezrobotnych w dniu 8 lutego 1928 roku 10.499.

Z liczby tej jest zarejestrowanych w poszczególnych Kom. U. P. P. powiatu 10.219 osób, w tem 6.885 mężczyzn.

W tygodniu sprawozdawczym za czas od 2 do 8 lutego 1928 roku przybyło bezrobotnych 123; za pośrednictwem 94 osób.

Zasilek pobrało w tygodniu sprawozdawczym w powiecie katowickim, uprawnionych do zasiłku:

z akcji ustawowej	1144	12
z doraźnej pomocy państwowej	4835	—
według rozporządzeń niemieckich do 26 tygodni	285	12
po 26 tygodniach z doraźnej pomocy państwowej	449	124
Razem:	6713	148

Ogółem na terenie Okręgowego Urzędu Pośrednictwa Pracy Katowice 6.861 osób.

Ilość osób, którym w ostatnim tygodniu sprawozdawczym wyasygnowano jednorazową zapomogę miesięczną z wojewódzkiego funduszu dla najbardziej potrzebujących, wynosiła 331 osób.

Statystyka bezrobotnych i wypłac. zasiłków z pow. Katowickiego.

AKCJA USTAWOWA.

Pracownicy umysłowi.

Za czas od 16-go do 22-go stycznia 1928 roku wypłacono 393,91 zł. Razem otrzymało zasiłek 26 osób, w tem 16 mężczyzn i 10 kobiet.

Pracownicy fizyczni.

Za czas od 16-go do 22-go stycznia 1928 roku wypłacono 18,172,46 zł. Razem otrzymało zasiłek 1307 osób, w tem 894 mężczyzn i 413 kobiet.

AKCJA DORAŻNA.

Pracownicy fizyczni.

Za czas od 16-go do 22-go stycznia 1928 roku wypłacono 49,140,66 zł. Razem otrzymało zasiłek 4705 osób, w tem 3679 mężczyzn i 1026 kobiet.

Umysłowi z dawnej akcji niemieckiej.

Za czas od 16-go do 22-go stycznia 1928 roku wypłacono 1,044,94 zł. Razem otrzymało zasiłek 137 osób, w tem 91 mężczyzn i 46 kobiet.

Fizyczni z dawnej akcji niemieckiej.

Za czas od 16-go do 22-go stycznia 1928 roku wypłacono 3,003,97 zł. Razem otrzymało zasiłek 454 osób, w tem 226 mężczyzn i 228 kobiet.

Deutscher Teil.

Bekanntmachung

betreffend den Anbau von Tabak im Jahre 1928.

Auf Grund des Gesetzes vom 1. Juni 1922 über das Tabakmonopol (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 409) und der Verordnung des Finanzministers vom 9. Januar 1928, betreffend den Anbau von Tabak im Jahre 1928 wird bekannt gemacht, wie folgt:

Der Tabak ist Gegenstand des Staatsmonopols; er darf daher von niemand ohne Bewilligung der Direktion des polnischen Tabakmonopols (Dyrekcja Polskiego Monopoli Tytoniowego) beziehungsweise der durch dieselbe bevollmächtigten Ämter und Anstalten angepflanzt werden.

Jedermann, der die Bewilligung zum Tabakanbau erhält, ist verpflichtet, seine gesamte Tabakernte dem Staatsschatz am dem festgesetzten Termin und Ort zu den, durch den Finanzminister zu bestimmenden Tarifpreisen zu verkaufen.

Der Tabakanbau für den Eigenbedarf ist nicht gestattet.

Das Pflanzungsgebiet des Tabaks:

Der Anbau von Tabak ist in den folgenden Gebieten gestattet:

1. In Klempolen, in den folgende Kreise umfassenden Abschnitten:

a) in der Wojewodschaft Stanisławów: Horodenska, Kotomyja, Kosów, Peczen zyn, Rohatyn, Sniatyn, Stanisławów, Tlumacz;

b) in der Wojewodschaft Tarnopol: Borszczów, Czortków, Husiatyn, Podhajce, Skalat, Tarnopol, Trembowla, Zaleszczyki und Zbaraż.

2. im Abschnitt Wołyń in den folgenden Kreisen der Wojewodschaft Wołyń, Krzemieniec, Dubno, Zdołbunów, Równo, den südlichen Teil des Kreises Luck längs der Eisenbahnlinie Kowel, Zdołbunów, Horochów und Włodzimierz.

3. im Abschnitt Grodno in den folgenden Kreisen der Wojewodschaft Białystok: Grodno, Wolkowisk und Augustów.

4. im Abschnitt Pomorze im Kreise Grudziądz Wojewodschaft Pomorze.

5. im Abschnitt Schlesien im Kreise Rybnik der Wojewodschaft Schlesien.

6. im Abschnitt Lublin in den Kreisen Chełm, Hrubieszów, Krasnystaw, Tomaszów und Zamość in der Wojewodschaft Lublin.

Bewilligung für den Anbau von Tabak.

Die Tabakanbaubewilligung können nur diejenigen Landwirte erhalten, die im Besitze der Handlungsfähigkeit sind und die Landwirtschaft berufsmässig und selbstständig betreiben.

Vom Tabakbau sind ausgeschlossen:

1. Personen, die rechtskräftig verurteilt wurden wegen Ueberschreitung von Vorschriften betreffend

a) Zollgebühren und den Warenverkauf mit dem Ausland,

b) den Warenverkauf mit der Freistadt Gdansk,

c) das Tabakmonopol;

2. Personen, welche sich im Jahre 1927 auf Grund amtlicher Bewilligung mit dem Tabakbau beschäftigten, hierbei jedoch die Vorschriften über den Tabakanbau beziehungsweise die Verfügungen, welche durch die Direktion des polnischen Tabakmonopols, sowie die ihr unterstehenden Anstalten und Organe im Gegenstande des Tabakbaues erlassen wurden, nicht eingehalten haben.

3. Personen, bezüglich deren der berechtigte Verdacht vorliegt, dass sie im Jahre 1927 nicht die gesamte Menge des geernteten Tabaks dem Tabakmonopol zum Aukauf abgeteilt haben.

Die Tabakanbaubewilligung können nur diejenigen Landwirte erhalten, welche für den Anbau eine Grundfläche anmelden, welche beträgt:

a) in den Tabakgebieten Klempolens mindestens 600 mtr.,

b) in den übrigen Tabakgebieten mindestens 500 mtr.,

und dies als ein zusammenhängendes Ganzes.

Zur Erteilung der Tabakanbaubewilligung sind berufen:

1. für die Tabakanbaugebiete Klempolens — das „Inspektorat Uprawy Tytoniu“ in Zabłotów, die „Urzędy Wykupu Tytoniu“ in Barszczów und in Jagielnica und die „Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych“ in Monasterzyska.

2. für den Abschnitt Wołyń — der „Urząd Wykupu Tytoniu“ in Krzemieniec.

3. für den Abschnitt Grodno — die „Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych“ in Grodno.

4. für den Abschnitt Pomorze der „Urząd Wykupu Tytoniu“ in Grudziądz.

5. für den Abschnitt Schlesien — die staatliche Tabakwarenfabrik (Państwowa Fabryka Wyrobów Tytoniowych) in Wodzisław.

6. für den Abschnitt Lublin — der „Urząd Wykupu Tytoniu“ mit dem derzeitigen Sitz in Warszawa.

Die Anmeldungen zwecks Erlangung der Tabakanbaubewilligung sind bei den sogenannten Tabakmonopolämtern und Anstalten direkt oder im Wege der zuständigen Gemeindeverwaltungen spätestens bis zum 31. März 1928 abzugeben.

Die Gemeindevorsteher sind verpflichtet, die bei den Gemeindeverwaltungen eingelangten Anmeldungen zwecks Erlangung der Tabakanbaubewilligung insgesamt für jede Gemeinde dem zur Erteilung der Genehmigung berufenen Tabakmonopolamt beziehungsweise Anstalt gleichfalls in der Zeit bis zum 31. März 1928 vorzulegen.

Die Anmeldung zwecks Erlangung einer Tabakanbaubewilligung hat zu enthalten:

a) den Vor- und Zunamen des Anzeigers,

b) den Ort, Gemeinde, Kreis,

c) die zum Anbau bestimmte Grundfläche,

d) die genaue Lage des für den Anbau bestimmten Grundstückes (Ortsname, die Nummer der Katastralparzelle, die Bezeichnung der Grenzen)

e) die Erklärung des Anzeigers, dass er sich zur Beobachtung der den Tabakanbau betreffenden Vorschriften und Anordnungen verpflichtet.

Verpflichtungen des Tabakpflanzers.

Die Tabakanbaubewilligung gilt nur für diejenige Person, auf deren Namen sie lautet, sowie nur bezüglich des Grundstückes, der Bodenfläche und der Tabakart, die in der Bewilligung bezeichnet sind.

Der berechtigte Tabakpflanzler ist zur genauen Befolgung der den Tabakanbau betreffenden Vorschriften, desgleichen der von den Aufsichtsorganen für den Tabakanbau erlassenen Verfügungen und Anweisungen verpflichtet.

Insbesondere ist der Tabakpflanzler zum Anbau von Tabak auf der in der Tabakanbaubewilligung bezeichneten Grundfläche verpflichtet.

Das für den Tabakanbau bestimmte Grundstück hat ein zusammenhängendes Ganzes zu bilden. Ausnahmsweise kann das Tabakmonopolamt beziehungsweise Anstalt dem Tabakpflanzler den Tabakanbau auf einigen voneinander getrennten Grundstücken gestatten; in diesem Falle hat jedoch jede einzelne Tabakpflanzung mindestens die geringste Grundfläche zu umfassen, die in den einzelnen Tabakanbaugebieten für den Tabakanbau vorgesehen ist.

Der Tabakanbau auf anderem Grund und Boden, als dem in der Tabakanbaubewilligung bezeichneten, ist im Sinne des Art. 60 (Dz. U. R. P. Nr. 105, poz. 609) als unerlaubt anzusehen.

Die Verringerung der für den Tabakanbau angemeldeten Grundfläche unterhalb des geringsten für den Tabakanbau vorgeschriebenen Ausmaßes zieht ausser der im Art. 62 des Finanzgesetzes vorgesehenen Strafe den Ausschluss der Tabakpflanzler vom Tabakanbau im nachfolgenden Jahre nach sich.

Die Anpflanzung anderer Bodenprodukte zwischen den Tabakpflanzen ist verboten. Die Produktion von Tabakgrummet (otawa tytoniowa, liście odrostowe), ist nur gegen eine besondere Ermächtigung seitens des Monopolamtes beziehungsweise Anstalt zulässig, welches die Anbaubewilligung erteilt hat.

Die Tabakpflanzer haben die Tabakpflanzungen mit... zu versehen, auf denen der Vor- und Zunahme des Besitzers sowie die Nummer der Tabakanbaubewilligung ersichtlich zu machen sind.

Der Pflanzer ist verpflichtet den Tabak aus dem Samen zu ziehen, welchen ihm dasjenige Tabakmonopolamt beziehungsweise -Anstalt beistellt, welches die Tabakanbaubewilligung erteilt.

Den Samen für den Tabakanbau folgen die Tabakmonopolämter und -Anstalten den Tabakpflanzern unentgeltlich zugleich mit der Tabakanbaubewilligung aus.

Der Anbau einer anderen als der in dem betreffenden Bezirk beziehungsweise der betreffenden Ortschaft zugelassenen Tabakart ist als unerlaubter Tabakbau anzusehen.

Die Produktion von Tabaksamen ist nur auf Bestellung des Tabakmonopolamtes beziehungsweise -Anstalt gestattet, welches die Tabakanbaubewilligung erteilt hat.

Bei dieser Bestellung des Tabaksamens haben die Tabakpflanzer die Auswahl der erforderlichen Anzahl der Samenpflanzen zu gestatten.

Belohnungen für Tabakpflanzer.

Für den musterhaften Betrieb des Tabakanbaues werden den Tabakpflanzern bei Abführung der Ernte an das Tabakmonopol in Geld bestehende Belohnungen zuerkannt werden.

Vorschüsse und Darlehen für Tabakpflanzer.

Tabakpflanzer, welche sich mit dem Anbau von Tabak auf einer Bodenfläche, die das geringste für den Tabakanbau vorgeschriebene Ausmass übersteigt, beschäftigen, können auf Rechnung der Gebühren, die ihnen für die Abführung des Tabaks an das Tabakmonopol zustehen, unverzinsliche Vorschüsse erhalten.

Tabakpflanzer, die sich verpflichten, Tabak während eines Zeitraumes von mindestens 5 Jahren auf einer Bodenfläche über 1 ha anzubauen, können gegen entsprechende Sicherstellung verzinsliche Darlehen zur Deckung der mit dem Tabakanbau verbundenen Investitionskosten erhalten.

Die Pflichten der Gemeindevorsteher.

Auf Grund des Art. 21 des Tabakmonopolgesetzes haben die Gemeindevorsteher die Pflicht, bei der Uebernahme der Anmeldungen zur Erlangung der Tabakanbauerlaubnis mitzuwirken, die zur Aufsicht über den Tabakanbau berufenen Organe bei Ausübung ihrer Tätigkeit zu unterstützen, auf Verlangen dieser Organe an ihrer Amtstätigkeit teilzunehmen und schliesslich wahrheitsgetreue Auskünfte in Angelegenheiten des Tabakanbaues zu erteilen.

Den Gemeindeverwaltungen wird die Direktion des polnischen Tabakmonopols für jeden Tag, an welchem sie auf Verlangen der Aufsichtsorgane des Tabakmonopols an deren Amtstätigkeit mitwirken, eine Entschädigung in der Höhe von 5 zł. auszahlen.

Der Ankauf des Tabaks.

Die Kaufpreise, die Art und Weise sowie der Termin der Ablieferung des Tabaks wird durch besondere Verordnung geregelt werden.

Der Tabakanbau für Lehr- und Versuchszwecke.

Die Bedingungen betreffend den Tabakanbau für Lehr- und Versuchszwecke wird in jedem einzelnen Falle die Direktion des polnischen Tabakmonopols festsetzen.

Anmeldungen zwecks Erlangung der Bewilligung für derartigen Tabakanbau sind bei der Direktion des polnischen Tabakmonopols abzugeben.

Staatliche Lehranstalten, landwirtschaftliche Schulen, desgleichen Verwaltungen botanischer Gärten, dürfen Tabak für die obengenannten Zwecke ohne besondere Bewilligung anbauen; sie haben jedoch hierüber die Direktion des polnischen Tabakmonopols spätestens bis Ende Juni 1928 zu verständigen.

Die Unterlassung dieser Anzeige zieht die im Art. 62 des Finanzstrafgesetzes vorgesehene Strafe nach sich.

Strafbestimmungen.

Der Tabakanbau ohne amtliche Bewilligung oder auf einem anderen als dem in der Tabakanbaubewilligung bezeichneten Grundstück oder der Anbau einer anderen als der in dem betreffenden Bezirk und Ort zugelassenen Tabakart unterliegt der Bestrafung nach Art. 57, 59 und 60 des Finanzstrafgesetzes. Der gesetzwidrig gepflanzte Tabak wird unbedingt vernichtet. Die Nichtbeobachtung der den Tabakanbau betreffenden Vorschriften wird nach Art. 62 des obengenannten Finanzstrafgesetzes bestraft.

Neben den in diesem Gesetze vorgesehenen Strafen ziehen die Uebertretungen der den Tabakanbau betreffenden Vorschriften den Ausschluss vom Tabakanbau in den nachfolgenden Jahren nach sich.

Die Direktion des Polnischen Tabakmonopols.

Oszczędności i praca Ludzie się bogacą!

Pamiętaj, że tylko systematycznie oszczędzając, zabezpieczysz sobie spokojną starość!

Przechowując wolne pieniądze w domu, tracisz, gdyż nie otrzymujesz procentów, a tracisz też społeczeństwo, bo pieniądź Twój leży bezużytecznie.

Nie trzymaj więc pieniędzy w domu, lecz zanieś je zaraz do Banku, gdzie otrzymasz godziwy procent!

BANK LUDOWY w Nowej Wsi, ul. Hallera 1

przyjmuje wkłady oszczędnościowe na korzystnych warunkach, zapewniając pełne bezpieczeństwo i tajemnicę bankową.

Hodujmy drzewa morwowe.

Sprawa jedwabnictwa w Polsce staje się coraz więcej aktualną a to dzięki niezmordowanej i pełnej poświęcenia pracy Centralnej Doświadczalnej Stacji Jedwabniczej w Milanówku pod Warszawą i przy wielkim a szczerem poparciu Ministerstwa Rolnictwa.

Jedwabnictwo dzieli się na trzy zasadnicze działy: pierwszy — to hodowla jedwabników czyli produkcja surowca jedwabnego — drugi dział obejmuje przeróbkę surowca, czyli przemysł jedwabniczy — trzeci wreszcie — podstawowy dział, to hodowla drzewek morwowych. U nas w kraju są warunki korzystne dla wszystkich tych działów jedwabnictwa. Przedewszystkiem na całym obszarze Rzeczypospolitej morwa doskonale się nadaje — a nawet w najsurowszych pod względem klimatu częściach kraju jak w Wileńszczyźnie i Grodzieńszczyźnie — nie wymarza. Hodowlę zaś jedwabników prowadzi się od niepamiętnych czasów, bo aż na 2600 lat przed Nar. Chr. we wszystkich krajach, nawet w ojczyźnie jedwabnika — w Chinach — nie na drzewach, a w pomieszczeniach mieszkalnych.

Jedwab jest dziś artykułem nietylko luksusowym, znajduje bowiem zastosowanie praktyczne w wielu dziedzinach życia naszego, a zwłaszcza w dziedzinie techniki. To też Polska sprowadza z zagranicy jedwabiu za kilkadziesiąt milionów złotych rocznie. Gdybyśmy posiadali własne olbrzymie jedwabnictwo, te sumy pozostałyby w rękach hodowców jedwabnika i krajowego przemysłu jedwabniczego, a nasz robotnik znalazłby zatrudnienie w tej nowej, krajowej produkcji i nie potrzebowałby emigrować tak licznie, jak dotąd, zagranicę.

Do przeprowadzenia hodowli jedwabników potrzeba drzew morwowych. — Morwa — zwłaszcza biała — rośnie wszędzie jak Polska długa i szeroka na każdym kawałku ziemi — za wyjątkiem gruntów podmokłych. Morwa wyrasta w drzewo do 8 mtr. wysokości i żyje przeszło 100 lat. Do zbioru liści z drzewa przystąpić można dopiero w 9 roku; z krzaków luźno stojących lub tworzących żywopłoty lub ogrodzenia — zbiera się liście w 5-tym roku.

Drzewo morwowe sadzi się w odległości 8—10 mtr. jako drzewo alejowe, lub w sadach na miedzach, a krzaki sadzi się na wszelkich nieużytkach, wszędzie tam, gdzie głogi i chwasty rosną. Drzewo morwowe jest twarde, o pięknym desenu; nadaje się do wyrobów stolarskich i kołodziejskich. Owoce są smaczne, jadalne — służą do wyrobów marmelad i soków oraz jako żywność dla drobiu. Jedno drzewo 15-letnie daje 25—30 kg. liści — prawie tyle, ile potrzeba do wykarmienia gąsienic z jednego grama.

Wiosną, gdy się na drzewach pierwsze ukażą listki, przystąpić możemy do samej hodowli. Jajeczka zamawiamy z końcem lutego w Doświadczalnej Stacji Jedwabniczej w Milanówku. Jeden gram takich jajeczek kosztuje 1 zł. powyżej 3 gramów kosztuje 1 gram 60 gr. W końcu kwietnia, lub w pierwszych dniach maja, następuje wysylka jajeczek. Gdy więc morwy zaczynają puszczać liście wysypuje się jajeczka na arkuszu papieru, przenosimy do pokoju o cieplejszej temperaturze do 12° R., którą codziennie podnosimy o 1°, dochodząc do 18° R. W ciągu 10 dni wykluwają się z jajeczek gąsieniczki, które karmimy początkowo 5 razy dziennie a później tylko 4 razy dziennie liśćmi drzewa morwowego. Liść ten musi być suchy (mokry powoduje choroby), to też po deszczu należy liście przesuszyć.

Gąsienica żyje tylko 4—5 tygodni; w tymże czasie 4 razy zrzuca z siebie skórki, czyli linieje. Dojrzała już zupełnie gąsienica nabiera koloru białego i dochodzi do grubości palca. W tym to okresie przestaje jeść i rozgląda się za odpowiednim miejscem do oprządzenia się. Na ten cel przygotowujemy przedniki czyli gałazki z brzozy, dębu lub wrozu. Gąsienica po wejściu na oprządek poczyną wysnuwać z specjalnego gruczołu przedniego nitkę jedwabną i z tejże nitki buduje w około siebie oprząd jedwabny. Oprząd taki jest wielkości gołębiego jajka i składa się z jednej bardzo cienkiej nitki 800—1200 mtr. długiej.

Gąsienica wewnątrz oprząda się znajdująca poraz 5-tv zrzuca z siebie skórki i zamienia się w poczwarkę. Po 14-tu dniach wykluwa się z poczwarki motyl, przedziurawia oprządek i wychodzi na zewnątrz. Hodowca nie może jednakże do takiego przedziurawienia oprządu dopuścić, dlatego w 10 dni po zawinięciu oprządu zabija się poczwarkę za pomocą gorącej pary. Wilgotne oprządy suszymy w cienkich warstwach na suchym, przewiewnym miejscu, a wysuszone wysyłamy pocztą do Centrali w Milanówku.

Ażeby mieć z hodowli dochód należy ją prowadzić z 25 gr. jajeczek, na co potrzeba 20 drzew, 20-letnich lub odpowiednią ilość drzew i krzewów mniejszych. Taką 25-gramową hodowlę daje 500 zł. czystego dochodu za miesiąc pracy łatwej i nie uciążliwej. Pamiętajmy, że tysiące takich drobnych hodowli zdolają z biegiem czasu stworzyć i u nas własny przemysł jedwabny przetwórczy, który zatrudni wiele rąk, dzisiaj bezrobotnych.

W imię samowystarczalności krajowej siejmy i sadźmy morwę, hodujmy jedwabniki, pamiętając na słowa Sienkiewicza, że hodowle te muszą przynieść krajowi miliony — tem samem Polska stanie się niezależną materialnie a postronne narody liczyć się z nami będą.

Luty

25

Sobota

Kronika tygodniowa.

Zygr. b. i Wikt.

Wschód słońca 6 33. Zachód 17 17 minut.

księżyc 8,44 Zachód 22 39 „

Z Nowej Wsi

Od Redakcji.

Gazeta Komunalna była urzędowym organem gmin należących do dwóch powiatów: katowickiego i świętochłowickiego, skutkiem czego Redakcja napotykała na duże trudności, a Gazeta nie mogła spełnić zadania, dla którego powstała.

Z dniem dzisiejszym zawieszamy wydawnictwo Gazety Komunalnej. Część artykułów przejmie Gazeta Powiatu Katowickiego, zachęcamy więc Szanownych Prenumeratów do abonowania jej — i dziękujemy za dotychczasowe poparcie.

Nowa Wieś, dnia 11 lutego 1928 r.

Koło L. O. P. P.

Zaproszenie.

Na wtorek, dnia 28 lutego 1928 r. o godz. 20-tej zaprasza się do lokalu T. C. L. wszystkich członków Koła L. O. P. P. na

ogólne zgromadzenie.

Porządek dzienny jest następujący:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie prezesa Koła L. O. P. P.
3. Sprawozdanie sekr. Koła L. O. P. P.
4. Sprawozdanie skarbn. Koła L. O. P. P.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej — Koła Ligi Obrony Powietrznej Państwa
6. Udzielenie absolutorium skarbnikowi.
7. Ustąpienie starego Zarządu Koła L. O. P. P.
8. Wybór nowego Zarządu i komisji rewizyjnej.
9. Wybór prezydium ogólnego zgromadzenia.
10. Wybór nowego Zarządu i Komisji Rewizyjnej. (art. 64 c).
11. Wybór delegata na ogólne zgromadzenie Komitet. Państw. (art. 64 c).
12. Ustalenie budżetu Koła na r. 1928. cfr. 64. 1.
13. Załatwienie wniosków przestanych przez Zarząd.
14. Wolne głosy i zakończenie.

w z. Nowok.

Zw. Uchodźców Filja Nowa Wieś.

W niedzielę, dnia 12-go bm. odbyło się walne zebranie Związku Uchodźców Nowej Wsi i okolicy o godz. 2-giej popoł. w starej szkole.

Zebrańie zagal przew. p. Stypa porządkiem dziennym, który obejmował 10 punktów. W drugim punkcie odczytał sekr. Przybyła protokół z ostatniego zebrania. W następnym punkcie oddał prez. Stypa głos referentowi p. Grzynie, członkowi Głównego Zarządu Zw. Uchodźców w Katowicach. P. Grzynie wygłosił obszerny i treściwy referat w sprawie odszkodowań i o przyszłych wyborach. W dyskusji zabierano dość licznie głosy.

Przystąpiono do wyboru Prezydium. Pan Grzyna jako prowadzący wyborami, jako sekretarz p. Feldt, jako ławnicy Pluta Jan i Kowolik Stanisł. z Nowej Wsi. Wybory odbywały się za kartkami. Większością głosów wybrano ponownie jako prezesa p. Stypy Brunona, zastępcę p. Feldta Tomasza, jako honorowego prezesa p. Nawrota Henryka. Sekretarzem I wybrano Pluty Jana, II sekretarzem Szczepanka Piotra, skarbnikiem Cipy Walentego, ławnikami Krzakał Macieja i Lasotty Izzydora. Delegatami wybrano Nawrata i Szczepanka. Jako rew. kasy: p. p. Wiechoczka Roberta i Kowolika Stanisława. Na zakończenie wniósł p. Grzyna okrzyk na cześć Rządu Rzpl. i Wojewody dr. Grzyńskiego.

Pluta Jan, sekr.

Stypa Brunon, prez.

Opiekujemy się drzewkami.

Jest rzeczą ogólnie znaną, że rozwój przemysłu na Śląsku, powstanie licznych fabryk, hut i kopalni wpłynął bardzo ujemnie na stosunki zdrowotne ludności. Powietrze zapyłone i zatrute gazami nie jest zdrowe. Ludzie chronią się jak mogą przed skutkami jakie powoduje zatrute powietrze, uciekają na krótki czas choćby do okolic zdrowszych, by odetchnąć czystym powietrzem — a przynajmniej używają parogodzinnej przechadzki do najbliższego lasu.

O ile w gorszych warunkach żyją drzewa na Śląsku. Im również szkodzą trujące wyziewy fabryk. Uciec jak ludzie nie mogą. Coraz więc częściej widać na Śląsku na miejscu pięknych niegdyś lasów, chore karłowate przygarbione drzewka, coraz więcej giną drzewa, a na ich miejscu powstają pustacie — obszary zupełnie gołe. W rezultacie, gdy zginie ozdoba naszych okolic, stratę największą poniesie lud — robotnik, który za kilkanaście lat może nie będzie mógł w niedzielę wyruszyć na przechadzkę do lasu, by oczyścić płuca z kurzu całotygodniowej pracy.

Ratujmy więc drzewa. Zbliża się wiosna, czas sadzenia drzew. Myśl obsadzenia drzewami jak największych obszarów realizuje gmina Nowa Wieś, która na ten cel uchwaliła fundusze. Nie wystarczy jednak zasadzić drzewka. Trzeba im zapewnić opiekę. Sprawa ta powinna zająć wszystkich obywateli — bo drzewa są miłe i potrzebne wszystkim. By sadzenie drzew i opiekę odpowiednio zorganizować i zachęcić do tego obywatelstwo, Zarząd gminy zwołał posiedzenie dnia 23 bm., na którym wyłonił się Komitet, który w czasie najbliższym zwoła zebranie, celem zawiązania Towarzystwa Przyjaciół drzewek. Towarzystwo to spotka się niewątpliwie z poparciem całego społeczeństwa nowowiejskiego.

Napad rabunkowy na szosie Nowa Wieś—Halemba.

Bandyci zrabowali 5000 złotych.

W nocy z 16 na 17 lutego br. na szosie, prowadzącej z Nowej Wsi do Halemby, czterech nieznanych osobników, zabarykadowawszy drogę wozem, zatrzymali samochód, w którym jechał kupiec Herbert Weissenberg. Grożąc rewolwerami, bandyci odebrali Weissenbergowi 5000zł. gotówka, po czym zbiegli.

Ze Śląska

W czasie wyborów nie wolno pić wódki.

Minister spraw wewnętrznych wydał specjalny okólnik do wojewodów, przypominający postanowienia ustawowe o ograniczeniach w sprzedaży i spożyciu napojów alkoholowych od godz. 18 dnia poprzedzającego wybory i przez cały dzień wyborów; ponieważ wybory odbędą się w niedzielę, obowiązuje również normalny zakaz wyszynku alkoholu w dniu świątecznym od godz. 15 dnia poprzedniego. Nadto, spodziewając się tłumnych zebrań ludności w ostatnich dniach przed wyborami, p. minister zabronił wszelkiego rodzaju sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w dniu 2 i 3 marca, oraz w dniu 10 marca. Przypomnienie o zakazie wyszynku i podawania napojów alkoholowych ma być podane do wiadomości publicznej. W razach wyjątkowych wojewodowie mogą w poszczególnych miejscowościach, ze względu na miejscowe warunki bezpieczeństwa, zakazać sprzedaży alkoholu na czas dłuższy, niż przytoczono powyżej. Każde wykroczenie przeciwko zakazowi pociągnie za sobą, niezależnie od kary, przewidzianej ustawowo, niezwłoczne cofnięcie koncesji na wyszynk alkoholu.

Ważne dla rentobiorców.

Renty z marek za miesiąc luty i marzec 1928 r. należą się rentobiorcom tylko w pojedynczej wysokości, a nie w podwójnej jak za miesiąc styczeń. Od 1 kwietnia 1928 r. wypłacane będą renty z ubezpieczenia inwalidzkiego (F. S. W.) na podstawie nowych obliczeń. Kwity rentowe na miesiące luty i marzec należy wystawiać na starą kwotę jaką się przed 1 styczniem płaciło.

Dalsze przeprowadzenie na 8-godz. dzień pracy w hutnictwie śląskim.

Obecnie toczą się pertraktacje w sprawie przeprowadzenia na 8-godzinny dzień pracy majstrów, techników i urzędników, zatrudnionych w oddziałach, przeprowadzonych już na mocy ośnośnego rozporządzenia Min. Pracy i Opieki Społecznej, na 8-godz. dzień pracy. Sprawa ta po uzgodnieniu ze stanowiskiem Ministerstwa i z Zw. Pracodawców, zostanie ostatecznie zadecydowana przez komisarzy demobilizacyjnego w najbliższych dniach.

Statystyka bezrobotnych na terenie pow. katowickiego za czas od 9 do 15 bm.

przedstawia się następująco: ogólna ilość bezrobotnych wynosi 10.498; w tem: górników 3.205, hutników 713, metal. 540, rob. kwalif. 383, niewykw. 4.899, rob. budow. 247, rolników 60, hutn. szkła 3, pracown. umysł. 385, rob. włók. 63. W okresie sprawozdawczym przybyło bezrobotnych 158, ubyło 159; stałe zasiłki tygodniowe pobrało 6.754 osoby, jednorazowe zapomogi z funduszy dla najbiedniejszej ludności wypłacono 495 bezrobotnym.

Pod gruzami węgla.

Ofiarą ciężkiego zawodu górnika padł Stefan Kleinert z kop. „Florentyna“, który dnia 14 bm. przysypany został przez spadający węgiel i zginął na miejscu. Tragicznie zmarły liczył zaledwie 31 lat i pozostawił żonę i troje nieletnich dzieci bez zaopatrzenia.

Powiesił się.

Niejaki Przywara z Król. Huty odebrał sobie życie przez powieszenie i to w podziemiach kopalni „Florentyna“. Powody samobójstwa nieznane.

Zabójstwo.

Onegdaj zakradł się do gospodarza Jana Piątka w Orzeszu jego dawny robotnik Ryszard Puchalik. Złapany na gorącym uczynku Puchalik rzucił się na Piątka i wystrzelił do niego z rewolweru, trafiając go w brzuch. Piątek przewieziony do szpitala w kilka godzin później zmarł. Zabójcę aresztowano.

Kurs dla badaczy mięsa i trychinoskopistów w Katowicach.

Dnia 15 marca rozpocznie się 8-mio tygodniowy kurs dla badaczy mięsa i trychinoskopistów w Rzeźni Miejskiej w Katowicach. Do zgłoszenia kandydata potrzebne są następujące dokumenty: poświadczenie od starostw, Dyrekcji Policji lub pow. lekarza weterynaryjnego, że kandydat po skończeniu kursu otrzyma posadę, świadectwo urodzenia, świadectwo moralności, świadectwo lekarskie od pow. lekarza i własnoręcznie napisany życiorys. Zgłoszenia przyjmuje Dyrekcja Rzeźni Miejskiej w Katowicach najpóźniej do 15 marca br. Późniejsze zgłoszenia nie będą uwzględnione.

Z Polski

Doniosły wynalazek lekarza prof. Skalskiego.

W związku z podaną przed kilku miesiącami wiadomością, jaka obiegła cały świat, o wynalazku profesora chemii Tadeusza Skalskiego z Tarnowa przy skutecznym leczeniu łupusa, wyszła obecnie z druku broszura p. t. „Leczenie atomowe i drobinowe“, w której wynalazca podaje szczegóły zdumiewających wyłączeń jego metodą. Prof. Skalski stosuje w lecznictwie niepodawanie gotowych środków, tylko wywiazywanie ich w organizmie „in statu nascendi“ i w ten sposób zwalcza najcięższe choroby pochodzenia zwłaszcza bakteryjnego. Ogłoszeniem swych sposobów leczenia przy ujawnieniu recept, wywołał wynalazca żywe zainteresowanie wśród świata lekarskiego i chemików. Metoda prof. Skalskiego zdaniem fachowców może wywołać zupełny przewrót w lecznictwie. Prof. Skalski jest krakowianinem. Tu ukończył szkoły średnie i wydział filozoficzny uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie pod kierunkiem profesorów: Olszewskiego, Schrama, Marchlewskiego, Estreichera i Brunera poświęcił się długoletnim studjom w dziedzinie chemii.

Ogólna zniżka cen hurtownych w styczniu.

Wedle dokonanych obliczeń statystycznych w miesiącu styczniu nastąpiła ogólna zniżka cen hurtownych w wysokości 1,1 proc. W szczególności potaniały artykuły rolne o 3 proc., zaś artykuły produktów zwierzęcych o 6 proc. Jest to pierwsza poważniejsza zniżka cen hurtownych od roku 1926. W związku z tem przewiduje się, że zniżka cen hurtownych wywoła odpowiednią zniżkę w detalu.

Oplaty paszportów zagranicznych będą obniżone.

Jedno z pism warszawskich donosi, że ministerstwo spraw wewnętrznych nosi się z zamiarem obniżenia opłat od paszportów zagranicznych o 50 procent.

Blisko pół miljarda poszło z dymem.

Według sprawozdania Monopoli tytoniowego za rok 1927 sprzedaż gotowych fabrykatów tytoniowych przyniosła dochodu w ciągu ubiegłego roku ogółem 490.620.000 złotych. Monopol spirytusowy natomiast przyniósł w roku ubiegłym 480,916 tys. złotych dochodu.

Zamówienia sowieckie w Polsce.

Od kilku dni bawi w Polsce dyrektor centrali zaopatrywania kolei państwowych w Rosji, p. Olejnikow. Pan Olejnikow przybył dla poczynienia kontraktów na większe dostawy techniczne dla kolei sowieckich. Głównym artykułem, o który chodzi Sowietom, są krzyżownice kolejowe. Całość zamówień sięga 4 i pół miliona złotych.

Grubość murów według nowej ustawy budowlanej.

Ogłoszona ostatnio ustawa budowlana upoważnia zarządy miast do wydawania przepisów o grubości murów. W Warszawie przepisy te zostały już opracowane i przewidują, że grubość muru w ścianach szczytowych wynosić ma 2 cegły wzdłuż. Przy użyciu cegły pustej grubość muru wynosić może półtorej cegły.

Straszną śmierć lotnika.

Z Londynu donoszą: Znany lotnik, porucznik Hancon Quiller, słynny skoczek spadochronowy, uległ w pobliżu Sydney okropnej katastrofie. W chwili gdy Quiller dokonywał z aeroplanu skoku w spadochronie, wiatr uniósł go nad morze, w miejsce gdzie kłębiły się całe masy rekinów. Zanim łódź ratunkowa zdołała przybyć z pomocą, nieśczęśliwy lotnik został pożarty przez zgłodniałe potwory morskie.

Rady praktyczne.

Czkawka zginie, gdy się zatka obydwoma krami i na chwilę uszy i nos w ten sposób. ce złożyć w uszy, a resztą nos przycisnąć, potem wypić pół szklanki wody podanej przegą osobę.

* * *

Dla gołacych się.

Przy największej uwadze i wprawie trudno ukać przy gołeniu drobnych skałceń brzytwą. Rki te, choć małe, są jednak bolesne a co gorsza, czasami przyczyną rozwiniecia się róży. Podaje tu środek wypróbowany przez wiele osób z najlepszym skutkiem. Po ogoleniu się, jeżeli dostrzeżemy okaleczenie należy ranke natychmiast obmyć czystą wodą i przysypać mialko utluczona biokreda na połowę z kwasem bornym zmieszana. parugodzinach lub najdalej po upływie dnia skałceńca zupełnie znika.

* * *

Dym w pokoju usunąć da się szybko, wstawisz do pokoju szafliczek drewniany ze świecą wodą.

Redaktor odpowiedzialny: Augustyn Aleksa w Nowej Wsi.
Nakładem Urzędu gminnego w Nowej Wsi.
Odbito w Śl. Zakł. Graf. i Wyd. „Polonia“, S. A. w Katowicach.

Nasze agentury:

Urząd gminny:

Nowy Bytom, Kochłowie, Pawłów, Kończyce, Bykowina, Halemba, Kłodnica.

TOWARZYSTWO UBEZPIECZEŃ

„Przezorność“

S. A. w Warszawie Plac Małachowskiego 4.
Założone w roku 1892.

Zawiera ubezpieczenia od
OGNIA

kradzieży z włamaniem i transportów oraz na
ŻYCIE

i od nieszczęśliwych wypadków, na warunkach liberalnych, odpowiadających ostatnim wymogom techniki asekuracyjnej.

Two Ubezpieczeń „Przezorność“ S. A. jest obecnie zrzeszone z najpotężniejszą wszechświatową instytucją ubezpieczeniową.

„THE PRUDENTIAL ASSURANCE COMPANY LIMITED“
Helborn Bars London E. C. 1.

Agentura w Nowej Wsi, zgłoszenia proszę skierować do redakcji Gaz. Komunalnej Pok. 3.

Salamon Dorman

Warsztat szewski i kamasznik
Schuhmacher-Werkstatt

Nowa Wieś, Karola Miarki 34

Wykonuje wszelkie prace
reparacyjne i na miarę.

Ausführung sämtl. Reparatur-Arbeiten u. nach Mass.

Spejalność: Wykonywanie
szeptów wszelkiego rodzaju,
jak również reparacja
śniegowców i kaloszy. . .

Spezialität: Ausführung
von Schäften jeglicher Art
sowie Reparaturen von
Schnee- u. Gummischuhen.

Łaskawego poparcia ze
strony obywatelstwa No-
wej Wsi i okolicy oczekując
poleca się

Einer gütigen Unter-
stützung der Bürgerschaft
von Nowa Wieś erwartend,
empfehle mich

Salamon Dorman

Nawozy sztuczne

dla rolników z Nowej Wsi, Kochłowie,
Halemby, Bielszowic, Pawłowa, Kończyce,
Kuzni, Borowej Wsi, Śmiłowic i Paniów
d o s t a r c z a n a k r e d y t

BANK LUDOWY

Spółdz. z odp. ogr. w Nowej Wsi.

Zgłoszenia przyjmuje od godz. 9 — 12 i 2 — 5 popo.

kluczne.

rdz. sie zatka oby.
on sposób.
zycisnac
nej prz

no t
R
a